

Twents Protocol Asbest 2010

Definitief
Versie B4.0 d.d. Mei 2010

**Hulpverleningsdienst Regio Twente
Nijverheidstraat 30
Postbus 1400, 7500 BK ENSCHEDE**

autorisatie

opstellers:

H. Aarnink
 M. Bokdam
 B. Munsterhuis
 J. Reurink

A. Kamphuis
 R. Venema
 P. Boerkamp

versiegegevens		
versie:	datum:	omschrijving:
1	5 november 2008	Eerste versie.
1.1	8 december 2008	Commentaar verwerkt.
1.2	5 april 2009	Commentaar verwerkt en brieven bijgevoegd
1.3	9 april 2009	Commentaar verwerkt
1.4	14 mei 2009	Commentaar verwerkt
1.5	7 september 2009	Commentaar verwerkt
1.6	23 november 2009	Commentaar teamleiders overleg HVD verwerkt
1.7	7 januari 2010	Uitsplitsing document
1.8	12 april 2010	Verwerken 4 ^e tranche Awb
B 4.0	27 mei 2010	Tekstuele aanpassingen GHOR

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
1.1	Doelstellingen	5
1.2	Uitgangspunten protocol	6
DEEL A: ALGEMEEN		
2	Asbest en toepassingen.....	8
2.1	Situatieschets Asbestbrand	8
2.2	Branden met asbestcement	8
2.3	Branden met andere asbesthoudende materialen	8
2.4	Situatieschets asbestexplosie	9
2.5	Explosies van asbestcement	9
2.6	Explosies van losgebonden asbesthoudend materiaal(zoals spuitasbest en isolatielagen) ..	9
2.7	Andere incidenten met asbest	9
3	Werkwijze en opzet Twents protocol asbestbranden (TPA).....	10
3.1	Opzet TPA	10
3.2	Fasering asbestbrand	10
3.3	Categorie-indeling Landelijk Plan van Aanpak Asbestbranden.....	10
3.4	Procedure GRIP.....	11
3.5	Koppeling GRIP met categorie-indeling Landelijk Plan van Aanpak	12
4	Betrokken instanties.....	13
4.1	Inschakeling betrokken partijen per categorie asbestbranden	14
5	Plan van aanpak.....	15
5.1	Stappenplan CAT II en CAT III	15
6	Verantwoordelijkheden overige instanties	24
6.1	Onafhankelijk asbestdeskundige.....	24
6.2	Arbeidsinspectie.....	24
6.3	Waterbeheerder	24
6.4	Stichting Salvage	25
DEEL B: HULPVERLENINGSDIENSTEN		
7	Taken en verantwoordelijkheden hulpverleningsdiensten	27
7.1	Brandweer.....	27
7.2	Politie	30

7.3	GHOR.....	30
8	Asbestprocedure brandweer	31
8.1	Inzetprocedure	31
8.2	Controle en nazorg van personeel en materieel	31
9	Veiligheid.....	32
9.1	Algemeen.....	32
9.2	Beschermende maatregelen	32
9.3	Metingen tijdens of na asbestbranden.....	33
9.4	Nagaan aanwezigheid van asbest.....	34
 DEEL C: GEMEENTE		
10	Taken/verantwoordelijkheden Gemeenten	36
10.1	Fase B: Tijdens de brand	36
10.2	Fase C: Opruimen van asbestresten.....	37
10.3	Fase D. Nazorg.....	39
11	Toelichting juridische aspecten gemeenten.....	40
11.1	Inleiding	40
11.2	Bestuursdwang algemeen.....	40
11.2.1	Bestuursdwang in Algemene wet bestuursrecht.....	40
11.2.2	Maatregelen bij een asbestbrand.....	43
11.3	Bestuursdwang bij een bedrijf ('inrichting in de zin van de Wet milieubeheer')	44
11.3.1	Ongewoon voorval in de zin van titel 17.1 Wet milieubeheer.....	44
11.3.2	Milieuaansprakelijkheid op grond van titel 17.2 Wet milieubeheer	46
11.4	Bestuursdwang overig.....	49
11.4.1	Algemene zorgplicht voor het milieu.....	49
11.4.2	Afvalstoffen.....	50
11.4.3	Bodembescherming	51
11.4.4	Zorgplicht op grond van de Woningwet.....	52
11.4.5	Opperbevel burgemeester bij brand	52
11.5	Dwangsom	53
11.6	Privaatrechtelijk kostenverhaal.....	54
11.6.1	Behartiger algemeen belang.....	54
11.6.2	Wegbeheerder en perceeleigenaar	55
11.7	Toelichting begrippen	56
Bijlage 1:	Gebuurde literatuur en belangrijkste afkortingen	
Bijlage 2:	Instructie bevolking	
Bijlage 3:	Voorbeeldbrieven	
Bijlage 4:	Model werkplan	
Bijlage 5:	Vaststelling van vrijkomen asbest	
Bijlage 6:	Brieven Gemeente Hof van Twente	

1 Inleiding

Het vrijkomen van asbest als gevolg van brand kan leiden tot risico's voor de volksgezondheid.

Als gevolg van de grote hitte kunnen materialen waarin asbest is verwerkt knappen en/of breken waardoor grote hoeveelheden asbestvezels/asbeststof vrijkomen (primaire emissie). Verder kunnen flinters en brokstukken in de nabije omgeving van de haard terecht komen waardoor additioneel vorming en verspreiding van asbestvezels kan optreden (secundaire emissie).

Om de gezondheidsrisico's van asbestbranden zoveel mogelijk in te perken is adequate afstemming noodzakelijk tussen alle betrokken instanties: Afstemming op het vlak van informatievoorziening en ten aanzien van taken en verantwoordelijkheden tussen operationele en ambtelijke diensten.

Om deze reden hebben de betrokken instanties gekozen voor het opstellen van een Twents Protocol Asbestbranden (TPA) op regionaal niveau. In dit protocol wordt inzichtelijk gemaakt welke partijen waarvoor verantwoordelijk zijn en wat van de verschillende partijen verwacht wordt, om de gevolgen van een asbestbrand efficiënt en adequaat te bestrijden.

Het Twents Protocol Asbestbranden bestaat uit vier delen, te weten:

- Deel A ALGEMEEN: Hierin wordt een beschrijving gegeven van de werkwijze en opzet van het protocol, een overzicht van de belangrijkste betrokken instanties en een stappenplan voor de diverse categorieën.
- Deel B HULPVERLENINGSDIENSTEN: Hierin wordt specifiek ingegaan op de taken en verantwoordelijkheden van alle hulpverleningsdiensten (brandweer, GHOR, politie).
- Deel C GEMEENTEN: Hierin wordt specifiek ingegaan op de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente. Het juridische aspect is hierbij een belangrijk punt.
- BIJLAGEN: De gebruikte literatuur en belangrijkste afkortingen worden beschreven in bijlage 1, terwijl in bijlage 2 tips worden gegeven over op welke wijze je de bevolking het beste kunt instrueren. In bijlage 3 zijn een 9-tal voorbeeldbrieven en modelbesluiten te vinden. Vervolgens zal in bijlage 4 het vaststellen van vrijkomen asbest worden toegelicht en tot slot is in bijlage 5 een model werkplan asbestverwijdering toegevoegd.

1.1 Doelstellingen

De samenwerkende handhavingpartners in de regio Twente willen op regionaal niveau op een gestructureerde en doelmatige wijze omgaan met de branden waarbij asbest in het spel is, door:

- Uniforme afspraken te maken met betrekking tot de handelwijze bij asbestbranden, gebaseerd op het Plan van Aanpak Asbestbranden van de Ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 4e druk van november 2006.
- Afspraken vast te leggen in dit Twents Protocol Asbestbranden.
- Zorg te dragen voor de overname van deze afspraken door alle uitvoerende partijen in Twente.
- In 2010 op te treden conform het Twents Protocol Asbestbranden. Dit houdt in dat alle partijen conform hun taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden optreden zoals vastgesteld in het Twents Protocol Asbestbranden.
- Het waarborgen van veiligheid en gezondheid.

1.2 Uitgangspunten protocol

- a. Het TPA is van toepassing voor alle gemeenten¹ binnen de regio Twente en gaat uit van een breed gedragen uniforme aanpak bij alle betrokken instanties bij een asbestbrand op lokaal en regionaal niveau.
- b. De volgende fasen worden onderscheiden:
 - a. Het bestrijden van de brand, stabilisatiefase.
 - b. Het opruimen van de asbestresten, saneringsfase.
 - c. Het verlenen van nazorg (voorlichting aan de bevolking, verslaglegging en evaluatie).
- c. Het protocol schenkt geen aandacht aan de preventieve benadering waarbij de nadruk ligt op het inventariseren van risicovolle objecten waarin asbest aanwezig is. Dit element zal in een vervolgtraject verder uitgewerkt moeten worden.
- d. Het protocol is gebaseerd op het Plan van aanpak Asbestbranden van de Ministeries van binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), uitgebracht in November 2006
- e. Verder zijn verschillende reeds bestaande asbestprotocollen gebruikt (zie hiervoor bijlage 1).
- f. Het protocol is toegesneden op onderkende knelpunten uit regionale casuïstiek, interviews, onderzoeken en evaluatieverslagen en sluit aan bij Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP).
- g. Het protocol wordt gepresenteerd als raamwerk waarbij de noodzakelijke invulling en afstemming door betrokkenen nog moet plaatsvinden.
- h. Het protocol heeft enkel betrekking op het vrijkomen van asbest als gevolg van brand. De verwoorde processen kunnen echter ook nuttig zijn bij andere asbestcalamiteiten.

¹ Almelo, Enschede, Hengelo, Oldenzaal, Borne, Dinkelland, Haaksbergen, Hellendoorn, Hof van Twente, Losser, Rijssen- Holten, Tubbergen, Twenterand, Wierden

TWENTS PROTOCOL ASBEST

DEEL A

ALGEMEEN

2 Asbest en toepassingen

Asbest is een verzamelnaam voor een aantal in de natuur voorkomende mineralen (serpentine of amfibool) opgebouwd uit fijne vezels. Door de gunstige eigenschappen van asbest (sterkte, buigzaamheid, isolerende eigenschappen, bestand tegen hoge temperaturen, zuren en logen), zijn de toepassingen legio. De genoemde eigenschappen, in combinatie met geringe kosten van asbest, leidden vlak na de oorlog tot toepassing van asbest op grote schaal, vooral in de bouw.

In Nederland is ruim 80% van de asbest verwerkt in cementproducten (o.a. golfplaten en waterleidingbuizen). Daarnaast is het mineraal toegepast in rem- en frictiemateriaal, als isolatiemateriaal, als hittebestendig textiel, in brandwerende platen, in onderlagen van vloerbedekkingen en in pakkingen en filters van de chemische- en voedingsmiddelenindustrie. Geschat wordt dat er zo'n 3.500 producten zijn waarin asbest is verwerkt.

2.1 Situatieschets Asbestbrand

Omdat asbest bestand is tegen zeer hoge temperaturen, blijven bij een asbestbrand de eigenschappen van de vezels behouden. Pas boven de 1200 °C verandert asbest van structuur en verliezen de vezels hun gevaarlijke eigenschappen voor het longweefsel van mensen. Bij een brand worden deze temperaturen maar zelden bereikt. Bij een standaardbrand is de temperatuur na 1 uur ongeveer 900 °C. Asbestcement zal al voor het bereiken van deze temperatuur in flinters uiteenspatten.

Bij asbestbranden gaat het in de meeste gevallen om brand in gebouwen waarin asbestcement is verwerkt, maar er zijn natuurlijk ook branden waarin een hoofd- of bijrol wordt gespeeld door spuitasbest, losse isolatielagen, asbesthoudende vloerbedekking, enz. De problemen die de diverse materialen met zich meebrengen verschillen sterk. U vindt ze hieronder op een rij:

2.2 Branden met asbestcement

- Asbestcement bevindt zich vaak op het dak (meestal golfplaten) en aan de gevels en wanden (vlakke platen) van het brandende gebouw.
- Asbestcementplaten kunnen als gevolg van de snelle opwarming knappen (exploderen), hetgeen bijna altijd gepaard gaat met typerende reeksen harde knallen, als van een mitrailleur.
- Bij het knappen van asbestcementplaten komen losse asbestvezels en flinters asbestcement in de lucht vrij (primaire emissie). In de omgeving neergekomen losse asbestvezels en flinters asbestcement kunnen secundaire emissies veroorzaken.

2.3 Branden met andere asbesthoudende materialen

- Brandwerend board op basis van amosiet/bruine asbest (bijvoorbeeld van het type Nobranda2 of Pical) blijft intact en gebonden op zijn plaats. Er treedt geen primaire vezelemissie op.
- Brandwerend board op cellulosebasis (Internit): de in de plaat verwerkte cellulosevezels verbranden en er treedt geen explosie op. Het resterende plaatmateriaal blijft gebonden en op zijn plaats. Er treedt nauwelijks primaire vezelemissie op.
- Spuitasbest: ongebonden materiaal, wordt zowel in de directe omgeving van de brandhaard, als via de pluim in een bredere omgeving uitgestoten. Is door zijn losgebondenheid een sterke bron van primaire en secundaire emissie, zowel in de directe omgeving van de brandhaard als op de plekken in de omgeving waarin vlokken spuitasbest zijn neergeslagen.
- Isolatielagen: zeer losgebonden materiaal, met ongeveer dezelfde emissiekenmerken als spuitasbest.
- Vloerbedekking met asbesthoudende onderlaag: ongeveer dezelfde kenmerken als spuitasbest, met dien verstande dat de vrijgekomen hoeveelheid aanzienlijk geringer zal zijn.

2.4 Situatieschets asbestexplosie

Een met een asbestbrand min of meer vergelijkbare situatie vormt de zogeheten “asbestexplosie”, waarbij een asbesthoudend(e) gebouw/installatie explodeert en het asbest zich over de omgeving verspreidt. De verspreidingskarakteristieken van asbestexplosies kunnen verschillen van die van een asbestbrand. Samenvattend valt over asbestexplosies het volgende te zeggen:

2.5 Explosies van asbestcement

- De verspreide stukjes zijn massief: ze hebben voor het merendeel dezelfde dikte als de oorspronkelijke plaat waaruit ze zijn losgeslagen. Er treedt dus nauwelijks flintervorming op.
- Omdat er geen flintervorming optreedt, is het totale breukoppervlak aanmerkelijk kleiner dan dat van de bij een brand vrijkomende asbestcementflinters.
- Omdat de primaire emissie aan inadembare vezels volgens onderzoek ongeveer evenredig is met het totale breukoppervlak, kan worden aangenomen dat de primaire emissie bij een explosie geringer is dan bij een “asbestbrand” van een vergelijkbaar oppervlak aan asbestcement.
- Het verspreidingsgebied van de massieve stukjes wordt vooral bepaald door de drukgolf bij de explosie en in veel mindere mate door de windrichting en de windsnelheid.
- Omdat de massieve stukjes veel compacter zijn dan de asbestcementflinters bij een asbestbrand, worden deze ook minder ver door de wind meegedragen.
- De massieve stukjes worden minder gemakkelijk via schoeisel binnengelopen dan met flinters asbestcement het geval is.

2.6 Explosies van losgebonden asbesthoudend materiaal (zoals spuitasbest en isolatielagen):

- De volumineuze massa wordt door de explosie in kleine, lichte plukjes uiteengeslagen, die gemakkelijk door de wind kunnen worden meegevoerd.
- De primaire emissie zal over het algemeen zeer hoog zijn, al zullen losse vezels zich snel in de omgevingslucht verdunnen.
- Onder meer omdat de wind een belangrijke verspreidingsfactor vormt, is een korte termijn atmosferisch verspreidingsmodel redelijk toepasbaar om de omvang van het verontreinigde gebied vast te stellen (hierop wordt in de volgende hoofdstukken en bijlage 3 nader ingegaan).
- De kans op secundaire emissie uit neergeslagen plukjes materiaal is bijzonder groot.
- De kans op verspreiding van plukjes asbesthoudend materiaal (via bijvoorbeeld schoeisel naar woningen, kantoren, brandweerwagens, e.d.) is, vooral in natte toestand, bijzonder groot.

2.7 Andere incidenten met asbest

Naast brand en explosie kan asbest ook op andere manieren vrijkomen. Zo is bijvoorbeeld voor het vrijkomen van asbest bij storm geen specifiek plan van aanpak voorhanden. Ook dit is een incident volgens het Asbestverwijderingsbesluit 2005. Het huidige protocol is specifiek opgezet voor het vrijkomen van asbest bij brand. Het plan van aanpak biedt daarnaast echter veel informatie en aanknopingspunten over de acties die moeten worden ondernomen bij het vrijkomen van asbest als gevolg van andere incidenten. De stappen die moeten worden ondernomen hangen voor een belangrijk deel af van de zogenaamde verspreidingscategorie van de brand. Hiermee is het plan van aanpak opgezet vanuit de waargenomen verspreiding oftewel het effect. Indien bij andere incidenten de verspreiding van de asbest op dezelfde manier wordt ingedeeld kan voor een groot deel bij het plan van aanpak voor branden worden aangesloten. Daarnaast is het plan van aanpak met name gericht op het proces en de stappen die moeten worden ondernomen. Specifiek invulling is veelal afhankelijk van de onderhavige situatie. Bij het vrijkomen van asbest als gevolg van andere incidenten zal veelal hetzelfde proces volgen en dezelfde stappen worden genomen.

3 Werkwijze en opzet Twents protocol asbestbranden (TPA)

In dit asbestprotocol wordt in eerste instantie uitgegaan van de aanpak zoals beschreven in het landelijke Plan van aanpak Asbestbranden. Verder is aansluiting gezocht bij 'GRIP', de procedure voor regionale incidentenbestrijding die voor de regio Twente, op 15 oktober 2007, is vastgesteld. GRIP is te gebruiken bij grote branden, incidenten met gevaarlijke stoffen, grootschalige technische hulpverlening en overige incidenten, waarbij een leidinggevende van een van de betrokken diensten behoefte heeft aan gestructureerde coördinatie. De procedure kan door elke leidinggevende van politie, GHOR, of brandweer in een CoPI worden opgestart.

3.1 Opzet TPA

In het TPA staan alle acties die na het uitbreken van een asbestbrand uitgevoerd moeten/kunnen worden, beschreven aan de hand van een stroomschema en stappenplan met uitgebreide toelichting.

Bij een asbestbrand is het centrale uitgangspunt dat de blootstelling van mens en omgeving aan asbest zoveel en zo snel mogelijk voorkomen moet worden. Dit betekent dat bij brand maatregelen tegen verspreiding van en de blootstelling aan asbest moeten worden genomen. Asbest dat door een brand in de omgeving is verspreid, moet worden opgeruimd. De schaalgrootte en de aard van de acties die ingezet worden, zijn sterk afhankelijk van de omvang van de asbestverspreiding en de locatie.

Bij asbestbranden wordt op basis van de aard en omvang een onderverdeling gemaakt volgens het landelijke Plan van aanpak Asbestbranden. Deze indeling heeft invloed op de mate waarin betrokken instanties worden ingeschakeld.

3.2 Fasering asbestbrand

De acties tijdens een asbestbrand zijn omwille van de overzichtelijkheid in fasen onderverdeeld. Fase A is hier weggelaten omdat het protocol geen aandacht schenkt aan de preventieve benadering. In het landelijke plan van aanpak (Plan van aanpak Asbestbranden van de Ministeries van binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), uitgebracht in November 2006)wordt dit wel meegenomen.

Fase B: Bestrijden van de brand
<p>Fase B bevat acties die plaatsvinden na het uitbreken van de brand, totdat de brand onder controle is.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☛ De acties zijn gericht op het blussen van de brand en het nemen van maatregelen om verspreiding van asbest en de blootstelling van mens en omgeving aan asbest tijdens de brand zoveel mogelijk te voorkomen.
Fase C: Opruimen van asbestresten
<p>Fase C bevat acties die plaatsvinden vanaf het moment dat de brand onder controle is tot het moment waarop alle asbestresten zijn opgeruimd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☛ De acties zijn met name gericht op het opruimen van het bij de brand vrijgekomen asbest.
Fase D: Nazorg
<p>Fase D bevat de acties die plaatsvinden nadat alle asbestresten zijn opgeruimd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☛ Het betreft met name afsluitende voorlichting, financiële afwikkeling, strafrechtelijk onderzoek, rapportage en evaluatie.

Tabel 1: Overzicht van fasen zoals gebruikt in het plan van aanpak asbestbrand Categorie-indeling Landelijk Plan van Aanpak Asbestbranden²

² Zie Literatuurlijst (Bijlage 1)

Om de schaalgrootte van de aanpak van een asbestbrand te bepalen, wordt de brand in een van de volgende drie categorieën ingedeeld:

Categorie-indeling	Reikwijdte incident
I	Het vrijgekomen asbest blijft beperkt tot in het gebouw / terrein.
II	Het vrijkomen van asbest buiten gebouw / terrein, maar niet in woon-, werk- of recreatiegebied.
III	Er is sprake van verspreiding van asbest buiten het terrein in woon-, werk of recreatiegebied.

Tabel 2: Categorie-indeling volgens Plan van aanpak Asbestbranden, 2007

Omdat de schaalgrootte van de uit te voeren acties per categorie sterk uiteenloopt, is het zaak de categorie van de brand zorgvuldig te bepalen. Voor alle categorieën is een procedureschema opgesteld. De taken en verantwoordelijkheden van de betrokken organisaties worden in hoofdstuk 5 per categorie en fase uitgewerkt.

3.3 Procedure GRIP

Binnen de rampbestrijding vindt opschaling over het algemeen plaats via de zogenaamde Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP)

Indien een leidinggevende, bij het proces van opschalen, behoefte heeft aan gestructureerde coördinatie wordt in de regio Twente de GRIP procedure gebruikt. De GRIP procedure is een uniforme procedure die gebruikt kan worden om de acties op basis van het Plan van aanpak verder uit te breiden en te structureren. De GRIP procedure onderscheidt de coördinatiefase GRIP 1 t/m 4. De gemeente wordt hierbij geïnformeerd volgens de regionale afspraken.

GRIP-coördinatiealarm	Reikwijdte incident
Routine	Normale dagelijkse werkwijze operationele diensten
1	Bronproblemen
2	Bron en effectproblemen
3	Bevolkingsproblemen
4	Bevolkingsproblemen meerdere gemeenten, evt. schaarste middelen

Tabel 3: Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure (GRIP), 2007

3.4 Koppeling GRIP met categorie-indeling Landelijk Plan van Aanpak

Bij gebruik van de GRIP procedure in navolging op het Plan van aanpak ligt de volgende koppeling het meest voor de hand.

Categorie-indeling volgens Plan van Aanpak	Mogelijke opschalingsfase conform de GRIP procedure	Handelwijze
I	routine	Normaal optreden, Afzetten terrein, Sanering
II	routine of 1	Normaal optreden, Afzetten terrein, Sanering Evt. opschalen conform GRIP
III	1 t/m 4	Snelheid geboden, werken volgens protocol: GRIP procedure in werking

Tabel 4: Koppeling categorie-indeling Plan van aanpak en GRIP procedure

4 Betrokken instanties

De belangrijkste organisaties in de regio Twente bij een asbestbrand en hun taken:

Organisatie	Taken
Hulpverleningsdienst Twente (OVD-B)	Advies over/hulp bij vaststelling vrijkomen asbest Indeling van de brand in categorie I, II of III
Hulpverleningsdienst Twente (GHOR)/ GGD Regio Twente	Advisering en eventuele voorlichting over gezondheidsrisico's en te treffen maatregelen
Lokale Brandweer	Bestrijden van de brand (zie bijlage 4) en aangeven wanneer bij de brand (vermoedelijk) asbest vrijkomt
Gespecialiseerd laboratorium	Analyse van materiaalmonsters en omgeving op de aanwezigheid van asbest
Lokale Politie (milieucontactambtenaren);	Afzetten verspreidingsgebied en nemen van verkeersmaatregelen; strafrechtelijke afwerking. Afstemming met afdeling Gemeentewerken is noodzakelijk.
Gemeente ³ ; <ul style="list-style-type: none"> • B&W • Gemeentelijke diensten (afd. milieu, bouw- en woningtoezicht en voorlichting) 	Geven van voorlichting (afhankelijk van GRIP) Coördinatie van opdrachtverlening opruimen Stellen van eisen aan uitvoering Eindcontrole na opruimwerkzaamheden Aansprakelijkstelling, bestuursdwangaanzegging en aanschrijving en opvragen zienswijze hierover
Waterschap	Bescherming van het zuiveringsproces en de kwaliteit van het oppervlaktewater
Eigenaren, huurders, exploitanten en beheerders	Opdrachtverlening tot opruimen van in de omgeving vrij- en neergekomen asbest
VROM Inspectie	Houdt toezicht op milieuwet en regelgeving en uitvoerende bestuursorganen. Coördineerde rol bij grotere milieu incidenten
Rijkswaterstaat	Beheer van rijkswegen Toezicht en treffen van maatregelen op voorkoming verontreiniging oppervlaktewateren (rijkswateren)
Verzekeringsexperts, verzekeraars etc.	Afhandeling van schade en opruimingskosten, aansprakelijkheidsregeling
Stichting Salvage	Bemiddeling met verzekeraars
Onafhankelijke asbestdeskundige	Adviseren over risico's, te treffen maatregelen, over verder uit te voeren onderzoek en over eindcontrole na opruimen
Gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf	Efficiënt en effectief opruimen van in de omgeving vrij- en neergekomen asbest
Overige diensten indien noodzakelijk: <ol style="list-style-type: none"> 1. Arbeidsinspectie 2. Provincie 3. Inspectie Milieuhygiëne Oost 	Instemming, advies, informatie <ol style="list-style-type: none"> 1. Toezicht op de naleving van voorschriften inzake beroepsmatige blootstelling aan asbest 2. Indien bevoegd gezag en bij gemeentegrensoverschrijdende branden 3. Toezicht op milieu, wet- en regelgeving Coördinerende rol bij grotere milieu-incidenten

³ Organisatie binnen gemeenten is verschillend waardoor interne afstemming noodzakelijk is.

4.1 Inschakeling betrokken partijen per categorie asbestbranden

Het aantal bij een asbestbrand betrokken diensten, instanties, bedrijven en personen kan sterk uiteenlopen. Wie er uiteindelijk allemaal betrokken zullen worden hangt af van de categorie indeling en lokale afspraken over aanpak van asbestbranden. De volgende tabel bevat een globaal overzicht van diensten, instanties, bedrijven en personen die per categorie asbestbrand betrokken zijn.

Betrokken diensten/ personen	Cat. I	Cat. II	Cat. III
Lokale Brandweer	altijd	altijd	altijd
Lokale Politie (milieucontactambtenaren);	meestal	altijd	altijd
Gemeente	altijd	altijd	altijd
Waterschap	mogelijk	mogelijk	mogelijk
GHOR (G-AGS)	niet	mogelijk	altijd
GGD (crisiscoördinator)	niet	mogelijk	altijd
Eigenaren, huurders, exploitanten en beheerders	altijd	altijd	altijd
VROM Inspectie	mogelijk	mogelijk	mogelijk
Rijkswaterstaat	niet	mogelijk	mogelijk
Verzekeringsexperts, verzekeraars etc.	altijd	altijd	altijd
Onafhankelijke asbestdeskundige	mogelijk	mogelijk	mogelijk
Gespecialiseerd laboratorium	altijd	altijd	altijd
Gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf	altijd	altijd	altijd
Arbeidsinspectie	mogelijk	mogelijk	mogelijk
Provincie	mogelijk	mogelijk	mogelijk
Inspectie Milieuhygiëne Oost	mogelijk	mogelijk	mogelijk
Stichting Salvage	mogelijk	altijd	altijd

Tabel 5: Indicatief overzicht van betrokkenen per categorie asbestbrand

5 Plan van aanpak

5.1 Stappenplan CAT II en CAT III

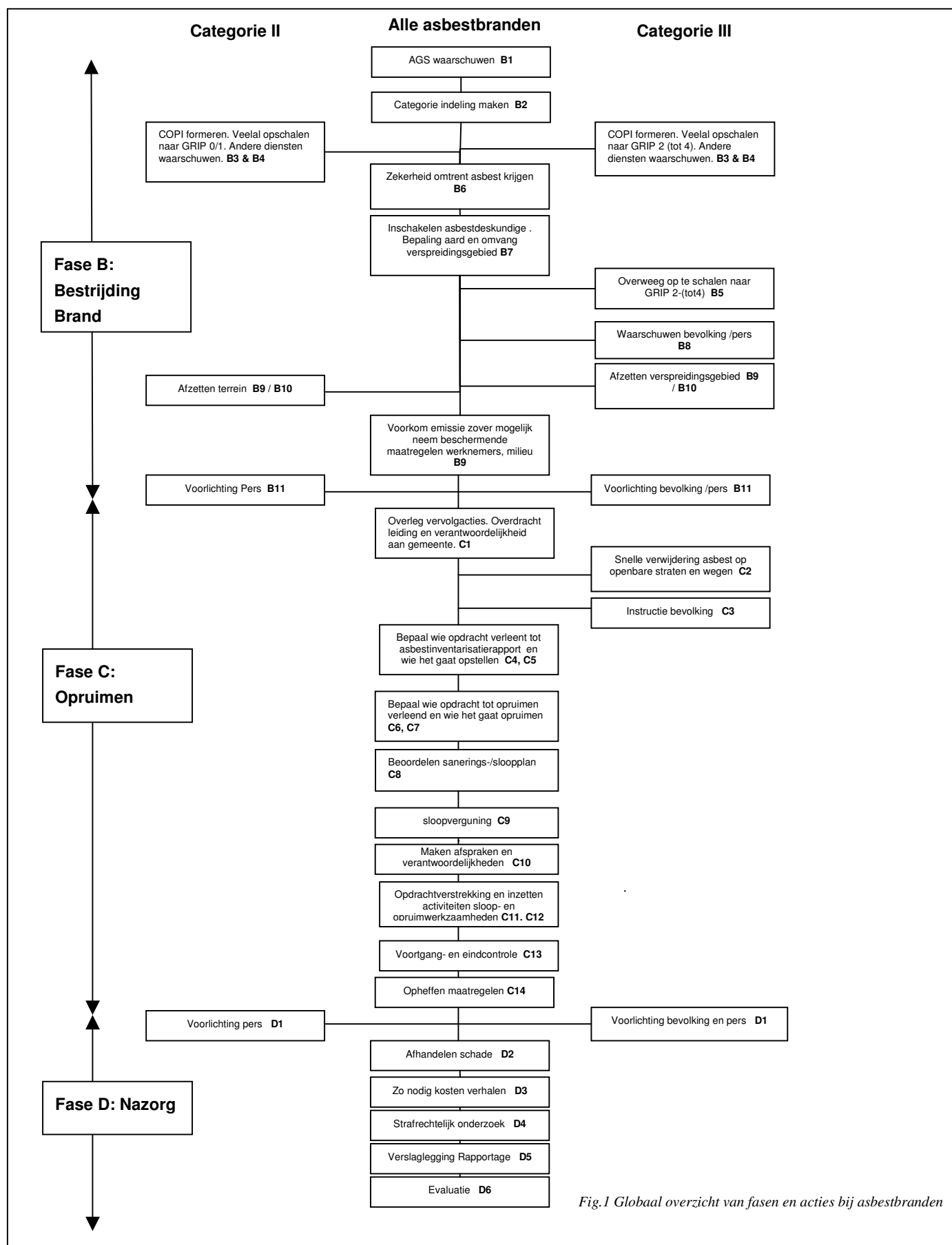

Fig.1 Globaal overzicht van fasen en acties bij asbestbranden

De stappen worden niet per definitie chronologisch doorlopen. Het kan nodig zijn een bepaalde actie uit een latere fase eerder uit te voeren. Voorts zullen veel acties binnen een fase elkaar in tijd overlappen.

Het stappenplan voor het optreden bij asbestbrand staan in de hierna volgende tabellen. Per fase is aangegeven welke acties plaatsvinden, wie eerst verantwoordelijk voor de uitvoering is en in welke paragrafen en bijlagen meer informatie over de desbetreffende actie gevonden kan worden. De tekst volgend op de tabellen geeft een korte toelichting op de kern waar het per stap om draait. De acties zijn omwille van de overzichtelijkheid genummerd. Veel acties zullen echter gelijktijdig moeten plaatsvinden (vooral in fase B), terwijl het ook mogelijk is dat een actie met een hoger nummer eerder moet plaatsvinden dan een actie met een lager nummer. In het stappenplan wordt er steeds vanuit gegaan dat er inderdaad asbest is vrijgekomen. Zolang het vermoeden bestaat dat er asbest is vrijgekomen, maar nog geen zekerheid is, is het aan te bevelen toch het stappenplan te volgen. Zodra duidelijk wordt dat er geen asbest is vrijgekomen, vervallen de verdere op asbest gerichte stappen. De acties in het stappenplan zijn in beginsel gericht op alle categorieën asbestbranden. In de kolom opmerkingen is aangegeven welke acties alleen voor een bepaalde categorie gelden.

Stappenplan in fase B (Bestrijding van de asbestbrand)

Tabel 6: Stappenplan in fase B (bestrijding van de asbestbrand)

Actie	Stap	Eerstverantwoordelijke: Adviseur / ondersteuning ⁴	Opmerkingen
Bij vermoeden van Asbestbrand waarschuwen AGS en WVD/MPL, procedure asbestbrand starten en bij repressie emissie voorkomen	B1	Brandweer	
Deel brand in in categorie I,II,III	B2	Brandweer (OVD-AGS)	
Waarschuw andere diensten en onafhankelijk deskundigen	B3	Brandweer	Afhankelijk van de omvang van de brand.
Bereid COPI uit of schaal op conform de grip	B4	Brandweer	
Overweeg op te schalen (conform de GRIP)	B5	Brandweer	Vanaf GRIP 2 is het ROT en in ieder geval een basiszetting van het BT/crisisteam actief.
Stel definitief vast of asbest vrijkomt	B6	Brandweer, gemeente	
Bepaal het verspreidingsgebied	B7	AGS en/of MPL brandweer, gemeente en onafhankelijke asbestdeskundige	
Waarschuw bevolking voor primaire emissie	B8	Gemeente	1 ^e maal voorlichting. Doen we alleen bij een categorie III brand.
Zet terrein van de brand en verspreidingsgebied af en voorkom verdere emissie	B9	Politie, gemeente	Actie loopt door in fase C
Houd publiek op afstand, handhaaf openbare orde en tref verkeersmaatregelen	B10	Politie	Actie loopt door in fase C; alleen bij categorie II en III
Geef voorlichting aan bevolking en pers	B11	Gemeente	2 ^e maal voorlichting (bij categorie I en II eerste en enige moment van voorlichting)

Korte toelichting op de stappen van het stappenplan zoals weergegeven in tabel 6.

⁴ De vetgedrukte organisatie is eerst verantwoordelijk

B1 Start procedure asbestbrand

Het vermoeden dat asbest aanwezig is wordt bevestigd. De AGS en/of MPL wordt gealarmeerd. Voorkom bij aanwezigheid van knappende asbestcementplaten emissie naar lucht door het aanleggen van waterschermen op 5-10 meter benedenwinds. Neem zo nodig maatregelen ter voorkoming van verontreiniging van de bodem en het oppervlaktewater.

B2 Indeling van de brand in een categorie

Om de schaalgrootte van de aanpak van een asbestbrand te bepalen, wordt de brand in een van de drie categorieën ingedeeld. Zie hiervoor hoofdstuk 7 "Beslisschema brandweer voor categorie-indeling asbestbrand". Deze indeling wordt gebaseerd op een eerste grove inschatting van de omvang van het verspreidingsgebied (visuele waarneming, AGS, MPL en WVD). Later in het proces wordt het verspreidingsgebied nauwkeuriger bepaald.

B3 Waarschuwen andere diensten

Afhankelijk van de categorie van de brand worden overige instanties en diensten ingeschakeld. Diensten en instanties die altijd ingeschakeld zijn:

- Gemeente (diverse diensten zoals Bouw en Woning toezicht) of gemeentelijk samenwerkingsverband).
- Verzekeringsexpert en/of andere vertegenwoordiger verzekeraars (via Stichting Salvage)
- Eigenaren, huurders, exploitanten en beheerders.

Voor branden van alle categorieën is het inschakelen van een gecertificeerd inventarisatiebedrijf noodzakelijk. Het proces van verwijdering wordt bevorderd indien de onafhankelijke deskundige de inventarisatie kan verrichten (gecertificeerd).

B4 Uitbereiding Commando Plaats Incident (COPI)

Over het algemeen zal bij asbestbranden van de categorie II en III een Commando Plaats Incident (CoPI) moeten worden geformeerd dat beslissingen neemt over operationele zaken. Het CoPI bestaat minimaal uit vertegenwoordigers van de parate diensten brandweer, Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en politie, eventueel aangevuld met de ambtenaar rampbestrijding. Gezien het belang van de beslissingen in de eerste fasen van categorie drie branden is het raadzaam om z.s.m. de onafhankelijk (gecertificeerde) asbestdeskundige deel te laten nemen aan het Commando Plaats Incident (CoPI). Het verlenen van een opdracht aan de onafhankelijk deskundige geschiedt door de beleidsverantwoordelijke (burgemeester of Hoofd Officier van Dienst of Commandant van Dienst). Het CoPI kan worden uitgebreid met de in stap B3 gewaarschuwde diensten. Bij asbestbranden van categorie 3 zal veelal opgeschaald worden naar GRIP 2 niveau.

B5 Overweeg op te schalen

Nadat de categorie-indeling van de asbestbrand bekend is, moet opschaling overwogen worden. Vanaf GRIP 2 worden het ROT en een beleidsteam/crisisteam van de gemeente geformeerd. Het ROT heeft o.a. de volgende taken:

- Controle of inschatting vrijgekomen asbest op de juiste gronden heeft plaatsgevonden;
- Formele vaststelling van de omvang van het verspreidingsgebied;

Het geformeerde beleidsteam hebben de volgende taken:

- Coördinatie van voorlichting aan de bevolking;
- Besluitvorming over opdrachtverlening asbestinventarisatie, opstellen asbestinventarisatierapport, opruimen asbest, eindcontrole en overleg over daartoe treffen van bestuursrechtelijke maatregelen tegen verantwoordelijke;
- Toezicht op goede uitvoering opruimen binnen de afgesproken termijn.

B6 Definitieve vaststelling of asbest vrijkomt

Visuele waarneming en informatie over aanwezige materialen zijn bij de vaststelling van de aanwezigheid van asbest van groot belang. De asbestdeskundige kan, zij het op eigen verantwoording, op basis van eigen waarneming of historische gegevens zonder analyse vaststellen dat asbest aanwezig is. Het analyseren van asbest is lastig en tijdrovend (24 uur tot 5 dagen). Indien niet met zekerheid wordt vastgesteld dat inderdaad asbesthoudend materiaal is verspreid dient onder verantwoordelijkheid van het Commando Plaats Incident (CoPI) z.s.m. materiaalanalyse door een gespecialiseerd laboratorium plaats te vinden m.b.v. polarisatiemicroscopie conform NEN 5896. Bij het vrijkomen van spuitasbest kunnen veegmonsters van verharde oppervlakken worden genomen (het materiaal kan moeilijk met het blote oog worden waargenomen en dus lastig worden verzameld voor de analyse) voor analyse met behulp van lichtmicroscopie of elektronenmicroscopie (voorkeur!). Luchtmetingen buiten het brandgebied zijn veelal niet zinvol.

B7 Bepaling verspreidingsgebied

Bij het bepalen van het verspreidingsgebied moet zo nodig onderscheid worden gemaakt tussen het vrijkomen van vrije inadembare asbestvezels en het vrijkomen van asbesthoudend materiaal. Dit kan verschillende gebieden opleveren. Bij het bepalen van het verspreidingsgebied wordt visueel het gebied bepaald waar asbestcementflinters zijn neergekomen en eventueel wordt aanvullend het gebied bepaald waarin de uurgemiddelde asbestconcentratie meer dan 10.000 vezelequivalenten per kubieke meter bedraagt. De grens van het af te zetten gebied wordt bepaald door het verspreidingspatroon van de asbestcementflinters. In de praktijk wordt de grens van het verspreidingsgebied tijdens en na de brand door middel van zogenaamde “mallen” bepaald, gebruikmakend het berekende verspreidingsgebied en verificatie daarvan middels visuele waarneming. Eventueel kan in plaats van voor standaardmallen ook gekozen worden voor verspreidingsberekeningen.

B8 Waarschuwen bevolking voor primaire emissie

Het is van belang bij de voorlichting de risico's van een asbestbrand voor de bevolking te nuanceren (“incidentele blootstelling leidt vrijwel nooit tot gezondheidseffecten”), maar daarnaast te benadrukken dat het van belang is onnodige risico's zoveel mogelijk te beperken. Zie bijlage 3 voor voorbeeldbrieven.

B9 Afzetten terrein en verspreidingsgebied en voorkomen verdere emissie

Nadat het verspreidingsgebied is vastgesteld dienen onmiddellijk verkeersmaatregelen genomen te worden ten einde een tweede emissie van asbestvezels zoveel mogelijk te voorkomen. De politie is verantwoordelijk voor het proces afzetten, maar er ligt een duidelijke relatie met de gemeente. De gemeente levert afzetmateriaal en gaat over het instellen van een noodverordening. Ook zorgt de gemeente voor een bewakingsdienst, na de acute fase. De grondslag hiervoor ligt in artikel 125 van de Gemeentewet en de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht. Bij categorie 2 en 3 branden wegen afzetten en verkeer regelen (actie Politie).

B10 Houd publiek op afstand, handhaaf openbare orde en tref verkeersmaatregelen

Handhaven van de openbare orde en herstellen, zodat hulpverleningsactiviteiten ongestoord kunnen plaatsvinden en de schadelijke gevolgen voor de bevolking beperkt worden. Voorkomen en/of oplossen van verkeersopstoppingen en stremmingen, zowel binnen als buiten het rampterrein, om stagnatie in de hulpverlening en bestrijdingsactiviteiten te voorkomen en economische schade zoveel mogelijk te beperken.

B11 Geef voorlichting aan bevolking en pers

In overleg met de Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS) zorg dragen voor waarschuwen van en voorlichting aan de bevolking en pers. De bevolking waarschuwen kan onder andere door middel van een bewonersbrief, over de risico's en de te volgen gedragsadviezen. Eventueel een informatiepunt inrichten voor omwonenden met vragen. Zie bijlage 3 voor voorbeeldbrieven.

Stappenplan in fase C (Opruimen van de asbestresten)

Actie	Stap	Eerstverantwoordelijke: Adviseur / ondersteuning ⁵	Opmerkingen
Overleg over vervolgacties (operationeel/beleidsmatig). In principe overdracht leiding en verantwoordelijkheden aan gemeente.	C1	COPI, beleidsteam	
Zorg voor verwijdering asbest van straten en wegen	C2	COPI en beleidsteam	Alleen bij categorie II en III; overleg met verzekeraar/Salvage
Geef voorlichting aan bevolking	C3	Gemeente ; GHOR/GGD	3 ^e maal voorlichting alleen bij categorie III
Bepaal wie opdracht tot asbestinventarisatie en opstellen asbest inventarisatierapport verleent. Laat saneringsplan opstellen.	C4	Beleidsteam; Gemeente	Overleg met verzekeraars
Verricht asbestinventarisatie en stel inventarisatierapport en saneringsplan op.	C5	Gecertificeerd inventarisatiebedrijf	Overleg verzekeraars
Bepaal wie opdracht tot opruimen (en mogelijke sloop) verleent	C6	Beleidsteam; gemeente	Overleg met verzekeraars
Selecteer gecertificeerde bedrijven voor opruimen (en sloop) asbest	C7	Opdrachtgever (veelal eigenaar gebouw)	Overleg met verzekeraars
Vraag offertes voor opruimen (en sloop) asbest aan en beoordeel deze	C8	Opdrachtgever (veelal eigenaar gebouw)	Overleg met verzekeraars
Verstrek sloopvergunning of aanschrijving voor sloop asbest uit restant bouwwerk	C9	Gemeente	
Maak afspraken verantwoordelijkheden / bevoegdheden op terrein	C10	Gemeente ; Arbeidsinspectie	
Verleen opdracht tot opruimen (en sloop) asbest	C11	Opdrachtgever	Overleg met verzekeraar
Verricht opruimen (en sloop) asbest, en voert asbesthoudend afval af	C12	Deskundig gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf	Overleg met verzekeraar
Verricht eindcontrole na opruimen en sloop conform artikel 9 lid 2 Asbestverwijderingsbesluit 2005 (NEN 2990)	C13	Onafhankelijk asbestdeskundige (en gespecialiseerd laboratorium) Samen met de gemeente .	
Beëindig verkeersmaatregelen en afzetten terrein van de brand / verspreidingsgebied	C14	Politie in samenwerking met de gemeente	

Tabel 7: Stappenplan in fase C (opruimen van de asbestresten)

⁵ Vetgedrukte organisatie is eerst verantwoordelijke

Korte toelichting op de stappen van het stappenplan zoals weergegeven in de bovenstaande tabellen.

C1 Overleg over vervolg acties

Na de repressiefase wordt in principe de verantwoordelijkheid en leiding door de brandweer overgedragen aan de verantwoordelijke afdeling van de gemeente (veelal bouw en woningtoezicht en/of milieuzaken). De gemeente is in deze fase veelal leidend en verantwoordelijk voor het nemen van initiatief en het treffen van maatregelen. Juridische bijstand bij het nemen van verantwoorde beslissingen zal in veel gevallen aan te bevelen zijn gezien de complexiteit van de problematiek. Prioritering en noodzakelijke snelheid van handelen zijn in de opruimfase van groot belang. In het algemeen geldt: Categorie I en II asbestbranden: geen spoed; categorie III asbestbranden: spoed. Binnen categorie III branden kan m.b.t. de prioritering nog onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende onderdelen van het verspreidingsgebied. Openbaar terrein buiten het perceel van de brandhaard dient snel gereinigd te worden. Het streven is om in een woon-/werkgebied asbest binnen enkele dagen op te ruimen. Van de brandhaard zelf dient voor de sloop een risico inventarisatie gemaakt te worden. Deze moet snel uitgevoerd worden zodat duidelijk is in welk tempo de vervolg stappen genomen moeten worden. Voor de overige omliggende percelen heeft men in het algemeen meer ruimte voor het optimaliseren en het kosteneffectief uitvoeren van de opruimingswerkzaamheden. Bij inrichtingen in gevolge de Wet milieubeheer is in principe de “veroorzaker” verantwoordelijk voor de opruiming van omliggende percelen. De “veroorzaker” is dan de inrichting waar het asbest vandaan komt. Indien het geen inrichting in gevolge de Wet milieubeheer betreft dan schrijft de gemeente de gedupeerde(n) (buren) op grond van de Woningwet artikel 1a en 1b aan, om het asbest uit de percelen te laten verwijderen. Deze gedupeerden dienen op hun beurt dan zelf opdracht te verlenen of via een procedure het opruimen door de veroorzaker (waar het asbest vandaan komt) te laten geschieden of achteraf daarop de kosten te verhalen. Indien de eigenaren en/of de veroorzaker het opruimen niet ter hand nemen dient de gemeente, onder aanzegging van bestuursdwang, in ieder geval binnen enkele dagen tot opruiming over te gaan.

C2 Verwijderen asbest van straten en wegen

De opdracht tot verwijdering van asbest van straten en wegen wordt net als de sanering van de rest van de omgeving bij voorkeur door de eigenaar/veroorzaker gegeven. Omwille van de snelheid kan de gemeente beslissen zelf opdracht te verlenen tot opruimen waarbij het maken van een afspraak over wie de kosten daarvan betaalt aanbevolen wordt.

C3 Voorlichting aan bevolking

Zie bijlage 2 en 3 voor tips en voorbeeldbrieven.

C4 Bepalen wie opdracht tot inventarisatie en opstellen inventarisatierapport verleent. Laat saneringsplan opstellen.

In principe verleent de eigenaar/veroorzaker opdracht, deze is verantwoordelijk. Zoals reeds onder C1 beschreven heeft ook de gemeente een verantwoordelijkheid ten aanzien van het beschermen van de volksgezondheid. De eigenaar van het bouwwerk (waar het asbest vandaan komt) is verantwoordelijk. Indien de eigenaar geen actie onderneemt dient de gemeente door het toepassen van bestuursdwang hiervoor zorg te dragen (waarna de kosten worden verhaald).

C5 Verricht asbestinventarisatie en stel inventarisatierapport en saneringsplan op.

Het gaat bij een asbestbrand om een incident waarvan de verontreiniging conform het Asbestverwijderingsbesluit 2005 dient te worden opgeruimd. Na verwijdering dient in elk geval geen zichtbare asbest meer aanwezig te zijn. Het is aan te bevelen de inventarisatie in overleg met de verzekeraar uit te voeren. De verzekeringsexpert heeft de taak erop toe te zien dat uitvoerende werkzaamheden worden verricht tegen redelijke kosten.

C6 Bepalen wie opdracht tot opruimen (en sloop) verleent

Afhankelijk van de situatie kunnen verantwoordelijk zijn voor het verstrekken van opdracht tot opruimen (en sloop): de gemeente en/of de wegbeheerder, degene die de inrichting drijft, de drijver van de inrichting waar het asbest vandaan komt, de eigenaar van het betreffende bouwwerk, de eigenaar van het belaste perceel, de veroorzaker van de brand, de verzekeraar. Opdrachtverlening dient in eerste instantie te geschieden door degene die daarvoor verantwoordelijk is, om latere verhaalacties te beperken. In de regel zal de eigenaar, huurder, exploitant of beheerder van het afgebrande bouwwerk, object of inrichting verantwoordelijk zijn. Treedt in die gevallen als overheid niet eerder in de opdrachtverlening tot sanering dan nadat duidelijk is dat een eigenaar onwillig of niet in staat is opdracht te geven, tenzij zodanig risico bestaat dat direct ingrijpen noodzakelijk is.

C7 Selectie van bedrijven voor opruimen (en sloop) asbest

Voor de opruimwerkzaamheden is het verplicht een deskundig gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf in te schakelen. Bij het opruimen dient aan de voorschriften van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 en het daarbij gewijzigde Arbeidsomstandighedenbesluit te worden voldaan. Voor sloopwerkzaamheden is een sloopvergunning of aanschrijving tot sloop van de gemeente vereist. Ook deze werkzaamheden vallen onder voornoemde besluiten indien in het te slopen bouwwerk nog asbest aanwezig is.

C8 Aanvraag en beoordelen offertes voor opruimen (en sloop) asbest

Overleg met de verzekeraar en onafhankelijk deskundige voor toezicht op de kosteneffectiviteit.

C9 Verstrek sloopvergunning of aanschrijving voor sloop asbest uit restant bouwwerk

C10 Maken van afspraken over verantwoordelijkheden/bevoegdheden het terrein

Ter voorkoming van secundaire emissie en directe blootstelling is de gemeente onder andere gemachtigd een erf of terrein af te sluiten voor onbevoegden.

C11 Opruimen (en sloop) asbest en afvoeren asbesthoudend afval

Eventueel contact opnemen met de Arbeidsinspectie voor het toezicht op naleving van het Arbeidsomstandighedenbesluit door alle overige betrokken overheidsdiensten, bedrijven en personen.

C12 Verricht opruimen (en sloop) asbest, en voer asbesthoudend afval af

Voor bouwwerken waarvoor geen sprake is van een inrichting waarop de wet Milieubeheer van toepassing is wordt de nazorg van asbestbranden, begeleid door een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag in het kader van de Woningwet. Indien er sprake is van een bouwwerk waarop de Wet milieubeheer van toepassing is, wordt tevens een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag in het kader van de Wet milieubeheer betrokken.

Alvorens het na de brand resterende deel van het bouwwerk of object wordt gesloopt, moet op grond van het Asbestverwijderingsbesluit of de daarmee in overeenstemming gebrachte voorschriften in de bouwverordening eerst alle asbesthoudende materialen daaruit zijn verwijderd.

De opruimwerkzaamheden van gevaarlijke asbestmaterialen vinden plaats door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. Het asbestmateriaal uit risicoklasse 1 kan ook door een niet gecertificeerd bedrijf met gepaste beschermingsmiddelen en maatregelen verwijderd worden.

In het verspreidingsgebied moeten alle zichtbare asbesthoudende materialen die zich op verharde oppervlakken (zoals straten, trottoirs, speelplaatsen en daken) en niet-verharde oppervlakken (zoals tuinen, plantsoenen, heide en grasland) bevinden worden verwijderd. Dit is van belang om secundaire emissies te voorkomen.

De wegen in het verspreidingsgebied worden zo snel mogelijk gesaneerd, zodat verkeersbeperkende maatregelen zo snel mogelijk kunnen opgeheven. De prioriteit van schoonmaken wordt verder bepaald door het gevaar dat het asbest oplevert voor de hulpverleners en bevolking.

C13 Verricht eindcontrole na opruimen en sloop

Het Asbestverwijderingsbesluit 2005 stelt in artikel 9 dat direct na het verrichten van verwijderen bij na een asbestbrand een visuele inspectie wordt uitgevoerd. Nadat de reiniging- en opruimingswerkzaamheden zijn uitgevoerd, dient een ruimte zodanig te zijn gereinigd dat er geen gevaar meer is voor de gezondheid van de betrokkenen. Deze visuele inspectie hoeft niet verplicht te worden uitgevoerd door een gecertificeerd bedrijf, maar wel door een externe gekwalificeerde partij die de inspectie deskundig kan uitvoeren.

C14 Beëindig verkeersmaatregelen en afzetten terrein van de brand / verspreidingsgebied

In nauw overleg met gemeente, brandweer, GHOR de verkeersmaatregelen en afzettingen beëindigen.

Stappenplan in fase D (Nazorg)

Actie	Stap	Eerstverantwoordelijke: Adviseur / ondersteuning ⁶	Opmerkingen
Geef voorlichting aan bevolking	D1	Gemeente; GHOR/GGD	4 ^e maal voorlichting; alleen bij categorie III
Handel schade af	D2	Gemeente; verzekeraars	
Verhaal, indien nodig en mogelijk, kosten	D3	Gemeente en/of brandweer	
Strafrechtelijk onderzoek	D4	Politie/OM	
Verslaglegging en rapportage	D5	COPI en/of beleidsteam	Verslaglegging start reeds in fase B
Evaluatie	D6	COPI en/of beleidsteam	

Tabel 8: Stappenplan in fase D (Nazorg)

D1 Geef voorlichting aan bevolking

Het is van belang dat de communicatie na een crisis of ramp op adequate wijze plaatsvindt. De voorlichting dient naadloos aan te sluiten op het proces 'crisiscommunicatie' dat tijdens de acute fase uitvoering geeft aan de communicatie. De volgende taken dienen uitgevoerd te worden:

1. Het tijdig, adequaat en persoonlijk informeren van de getroffen en, belanghebbenden van een (grootschalige) crisis of een ramp over voor hen relevante ontwikkelingen;
2. Het tijdig en adequaat informeren van alle diensten en instanties welke bij de nafase betrokken zijn indien noodzakelijk zowel op lokaal, regionaal provinciaal en landelijk niveau;
3. Het ontwikkelen en uitvoeren van een eenduidige communicatiestrategie binnen de kaders van de gemeentelijke verantwoordelijkheid, zodanig dat wordt voldaan aan de eisen van zorgvuldig bestuur;
4. Het voeren van een eenduidige communicatiestrategie voor alle betrokken diensten zodat er consistent beleid gevoerd wordt binnen de gemeente.

D2 Handel schade af

De gemeente dient afspraken te maken met dienstverleners zoals verzekeraars over de afhandeling van schade. Mogelijk kan de gemeente een loket opzetten waar belanghebbenden/betrokkenen terecht kunnen met vragen over de geleden schade. Het loket dient de betrokkenen te verwijzen naar de juiste instanties.

⁶ Vetgedrukte organisatie is eerst verantwoordelijke

D3 Verhaal, indien nodig en mogelijk, kosten

Het kostenverhaal en de aansprakelijkheid komt aan bod in hoofdstuk 12, toelichting juridische aspecten gemeenten.

D4 Strafrechtelijk onderzoek

De OM is verantwoordelijk voor de uitvoering van het strafrechtelijk onderzoek. Dit wordt gedaan door de politie. Deze taak is een reguliere taak van de politie en het OM.

D5 verslaglegging en rapportage

Gedurende en na het incident/ramp is noodzakelijk verslagen c.q. actielijsten te maken en een logboek bij te houden. Dit kan onder meer van belang zijn bij het afwikkelen van de schade, bij het eventueel verhalen van kosten en voor evaluatie.

Ten tijde van het incident dient ook een apart archief aangemaakt te worden. Alle relevante informatie, zoals besluitenlijsten, verslagen, emails, dienen gebundeld te worden in dit archief. Ook alle informatie over de afwikkeling/nafase van het incident dienen hier opgeslagen te worden. Het is daarnaast raadzaam afspraken te maken over het bewaren van de archiefbescheiden.

D6 Evaluatie

Gegevens die betrekking hebben op handelingen en beslissingen van organisatie en personen tijdens en na een asbestbrand dienen bewaard te worden. De gegevens zijn van belang voor de democratische controle en een evaluatie.

De gemeente dient zelf een eigen evaluatie op te starten over het optreden van de gemeentelijke diensten. Schakel voor de uitvoering van de evaluatie een externe instantie in (bijvoorbeeld de landelijke 'Onderzoeksraad voor de veiligheid').

Gezondheidsonderzoek en monitoring⁷

Indien van toepassing, kan de burgemeester besluiten een gezondheidsonderzoek uit te laten voeren. De directeur van de GGD draagt de verantwoordelijkheid voor het organiseren van zo'n gezondheidsonderzoek. De resultaten van het gezondheidsonderzoek vormen input voor het uit te voeren beleid en voor de in de nafase opererende zorg- en dienstverleningsinstanties

Het kan nuttig zijn om meerdere inventarisaties en evaluaties geheel of gedeeltelijk te herhalen in latere nazorgfasen. In dat geval spreekt men van het opzetten van een monitor.

⁷ Bron: checklist Nafase. Stichting Impact

6 Verantwoordelijkheden overige instanties

6.1 Onafhankelijk asbestdeskundige

In het stappenplan wordt gesproken over het (eventueel) inschakelen van een onafhankelijk asbestdeskundige. In principe bestaat daartoe geen enkele wettelijke verplichting, maar het kan wel een meerwaarde hebben voor een juiste beoordeling. Wel kan zo'n persoon door de Brandweer of het CoPI ingeschakeld worden ter ondersteuning en ter onderbouwing van te nemen beslissingen, zeker bij complexe asbestbranden.

Aan een onafhankelijk asbestdeskundige kunnen de volgende taken toebedeeld worden:

- adviseren over betrokken zijn bij de vaststelling dat het om asbest gaat;
- adviseren over betrokken zijn bij het categoriseren van een asbestbrand;
- adviseren over betrokken zijn bij het bepalen van het verspreidingsgebied;
- adviseren over de mogelijke risico's van het verspreide asbest;
- adviseren over betrokken zijn bij het bodemonderzoek en het opstellen van een plan voor de sanering;
- adviseren over de te treffen maatregelen;
- adviseren over / beoordeling van offertes voor de uitvoering van opruimwerkzaamheden;
- eindcontrole en beoordeling van het opruimen.

De onafhankelijke asbestdeskundige kan een werknemer zijn van een, bij voorkeur gecertificeerd, asbestonderzoeksbureau of -instantie of een functionaris die aantoonbaar beschikt over vergelijkbare deskundigheid. Belangrijk is dat hij, op het moment dat hij gevraagd wordt om advies, een onafhankelijke positie heeft ten opzichte van andere ingezette instanties, zoals asbestlaboratoria, asbestonderzoeksbureaus of asbestverwijderingsbedrijven. De onafhankelijke asbestdeskundige is te alle tijden verantwoording schuldig aan het CoPI en vormt een ondersteuning voor alle betrokken diensten.

6.2 Arbeidsinspectie

De taak van de Arbeidsinspectie is het toezicht houden op naleving van de Arbeidsomstandighedenbesluit. In het geval van asbestbranden is dit vooral gericht op het voorkomen c.q. beperken van gezondheidsrisico's voor brandweerpersoneel en andere personen die in het verspreidingsgebied moeten werken. Ook andere hulpdiensten die zich in het besmette gebied bevinden dienen zich net zo als de brandweer d.m.v. doelmatige persoonlijke beschermingsmiddelen te beschermen tegen eventuele asbestvezels.

De Arbeidsinspectie houdt in eerste instantie toezicht op o.a. deze Arbeidsomstandighedenwet en richt zich dan ook op de werknemers en de werkgevers, maar in sommige gevallen ook op zelfstandig werkende wat ook voor asbest het geval is.

Het deskundig Asbestverwijderingsbedrijf is verplicht ook bij calamiteiten een melding te doen aan de Arbeidsinspectie van de werkzaamheden en een werkplan op te stellen.

6.3 Waterbeheerder

De taken van de waterbeheerders (Waterschappen) omvatten onder meer het regelen van de kwaliteit van het oppervlaktewater evenals de zuivering van rioolwater. Bij branden waarbij grote hoeveelheden bluswater, of kleine hoeveelheden met chemische stoffen verontreinigd bluswater, in het riool of in het oppervlaktewater terechtkomen, dient de waterbeheerder gewaarschuwd te worden en dienen maatregelen getroffen te worden tegen verontreiniging van oppervlaktewater in de omgeving. In dergelijke gevallen, dus ook indien er asbest bij betrokken is, zal de waterbeheerder ter plaatse komen.

6.4 Stichting Salvage

Ook bij asbestbranden is het wenselijk om de hulp van de Salvage coördinator in te roepen. Dat kan alleen via de brandweer. De Salvage coördinator is iemand die namens de gezamenlijke brandverzekeraars hulp verleent aan gedupeerden en zorg draagt voor eventuele beredding van goederen. De Salvage coördinator heeft geen mandaat om asbest te laten opruimen. Wel kan door zijn bemiddeling contact worden gelegd met de betreffende verzekeraar om zodoende een versnelde schaderegeling in gang te zetten.

TWENTS PROTOCOL ASBEST

DEEL B

HULPVERLENINGSDIENSTEN

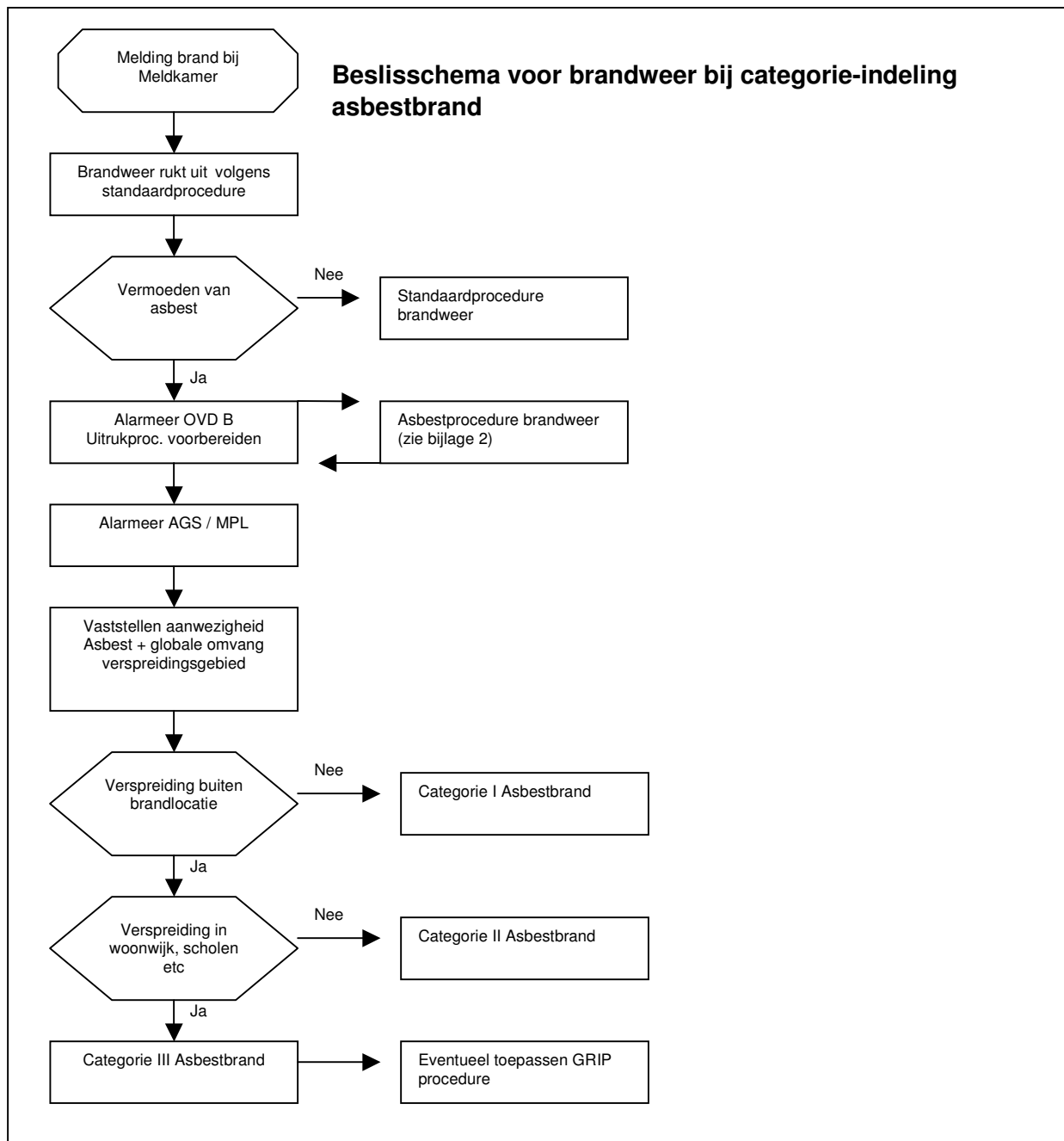
7 Taken en verantwoordelijkheden hulpverleningsdiensten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de taken en verantwoordelijkheden van de hulpverleningsdiensten. Deze taken en verantwoordelijkheden zijn gebaseerd op: het Plan van aanpak van VROM, de GRIP procedure en de ter beschikking gestelde procedures en wetgeving.

7.1 Brandweer

Op grond van artikel 3 lid 1 Wet veiligheidsregio's (de wet wordt in februari 2010 behandeld in de eerste kamer der Staten-Generaal) zijn burgemeester en wethouders ondermeer belast met het beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al het geen daarmee verband houdt.

Het onderstaande stroomschema geeft de stappen weer die worden genomen om te komen tot de beslissing dat er sprake is van een asbestbrand. Dit beslisschema is de eerste stap in de afhandeling van een asbestbrand en zal voorafgaand aan het stappenplan van categorie I en II branden of aan het stappenplan van categorie III branden moeten worden doorlopen.

Fase B: bestrijden brand

Voordat een indeling in een categorie kan plaatsvinden, moet vastgesteld worden of er sprake is van asbest. Dit gebeurt op de volgende wijze:

- Vermoeden van de aanwezigheid van asbest door de brandweer vindt plaats m.b.v. overzicht afkomstig uit “Plan van aanpak asbestbranden”(VROM).
- Indien er twijfel over de aanwezigheid van asbest bestaat, zorgt de OVD-B in samenspraak met de AGS en in overleg met de Gemeente, voor de opdrachtverlening aan een onafhankelijk asbestdeskundige om definitief de aanwezigheid van asbest vast te stellen.
- Bij het mogelijk vrijkomen van asbest dient de brandweer de asbestprocedure te hanteren (zie hfd 9).
- Bij asbestbranden Categorie I heeft men de mogelijkheid een adviseur gevaarlijke stoffen (AGS) ter plaatse te laten komen, Bij Categorie II en III branden komt altijd een AGS ter plaatse. De AGS adviseert het lokale commando en is betrokken bij overleg met overige diensten.
- De OVD-B bepaalt in welke categorie de asbestbrand wordt ingeschaald: Categorie I, II of III en maakt, eventueel in overleg met de AGS / MPL een inschatting van de hoeveelheid asbest die is vrijgekomen.
- De MPL assisteert bij het vaststellen van de aard en omvang of effecten van de brand en adviseert aan de AGS en lokale commando.

Door de leidinggevende van de brandweer, politie en GHOR kan besloten worden tot opschaling van de coördinatie. Hiervoor gebruik maken van de GRIP procedure.

Afhankelijk van de categorie-indeling en een schatting van de hoeveelheid asbest die vrijkomt zijn de volgende taken te noemen:

1. Categorie I en II brand

- Waarschuwen overige organisaties
Bij branden waarbij asbest is betrokken of een vermoeden bestaat dat asbest betrokken is, dienen overige instanties gewaarschuwd te worden zodat ieder op zijn terrein de nodige maatregelen kan treffen. De Brandweer /OVD-B is verantwoordelijk voor het waarschuwen van de diensten. Eerder genoemde categorie-indeling is bepalend welke instanties gewaarschuwd moeten worden. Zie hiervoor tabel 5 op pagina 14.
- Nemen van beschermende maatregelen
Als asbestvezels zich in de rook bevinden kan getracht worden om met sproeistralen en/of oscillerende waterkanonnen de rook van asbestdeeltjes/broekstukken te “zuiveren”. De verspreiding van flinters asbesthoudend materiaal wordt door het gebruik van waterschermen enigszins beperkt. In geval van een brand met asbestcement is het beste plaats voor waterschermen benedenwinds op 5 tot 10 meter afstand van de knappende platen. Wanneer de waterschermen te dicht op de platen worden gezet, zullen flinters door de kracht van de explosie door het scherm heen slaan. De verspreiding van losse asbestvezels kan door waterschermen nauwelijks worden beperkt: door de minuscule afmetingen van de vezels blijft de trefkans, ondanks het grote aantal waterdruppels zeer klein.
- Geven van persinformatie
Bij asbestbranden zal de brandweer eventueel in samenwerking met de gemeente en de GHOR de pers informeren. Hierover kunnen lokaal afspraken gemaakt worden.

2. Categorie III brand

- Waarschuwen overige organisaties
 Bij een categorie III brand dienen tevens de gemeente (via AOV) en de GHOR gewaarschuwd te worden. In alle gevallen is het noodzakelijk dat de gewaarschuwde diensten ter plaatse komen.
- Oprichten CoPI
 Zie hiervoor de procedure "Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure" te raadplegen op het veiligheidsnet Twente.

Aandachtspunten in het CoPI zijn in ieder geval:

- controle of inschatting van vrijgekomen asbest op juiste gronden heeft plaatsgevonden
 - inschatting van de omvang van het besmette gebied
 - opschaling operationele diensten
 - coördinatie van voorlichting aan de bevolking;
 - informatie aan de pers;
 - plan van aanpak m.b.t. opruiming;
 - vaststellen van de wijze van toezicht gedurende het vervolgtraject;
 - zorg dragen voor het waarschuwen van overige functionarissen en instanties.
- Alarmeren lijnfunctionarissen
 Alle functionarissen worden conform GRIP procedure gealarmeerd door de meldkamer.
 - AGS / MPL
 De Adviseur Gevaarlijke Stoffen en / of Meetplanleider met Meetplanorganisatie wordt gealarmeerd. Zij verzamelen (meet)gegevens en brengen het besmette gebied in kaart. Tevens geven zij:
 - informatie over aard, omvang of dreiging van het incident door aan de brandweer.
 - advies over te nemen maatregelen.
 - Gemeente
 - Burgemeester
 De burgemeester laat zich informeren en adviseren door de leidinggevenden van de regionale operationele kerndiensten. Het is zijn verantwoordelijkheid om te bepalen of en wanneer hij daadwerkelijk invulling geeft aan zijn functie als opperbevelhebber op basis van de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo).
 - Ambtenaar Openbare Veiligheid (AOV)
 De AOV spreekt in overleg met de (H)OVD-Brandweer af of het noodzakelijk is om een gemeentelijke afgevaardigde zitting te laten nemen in het Commando Plaats Incident (CoPI). De AOV alarmeert vervolgens indien nodig de benodigde gemeentelijke functionaris(sen) .
 - Nemen van beschermende maatregelen
 Idem als categorie I en II brand.
 - Geven van persinformatie
 Bij inschakeling GRIP zal in eerste instantie de CoPI-persvoorlichter de persvoorlichting verzorgen (zie ook 5.1 Stappenplan categorie III, fase 1), deze taak zo spoedig mogelijk overdragen aan de gemeente.
 - Voorlichting aan bevolking
 AGS adviseert GHOR hierover, uitvoering na overleg in het CoPI. De voorlichting blijft een verantwoordelijkheid van de gemeente.

In principe heeft de brandweer geen taken bij opruimen van asbestresten, tenzij dit noodzakelijk is op basis van de wettelijke taak: 'het beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al het geen daarmee verband houdt'.

Na de repressieve fase wordt de leiding door de brandweer overgedragen aan de desbetreffende gemeente.

7.2 Politie

Voor de politie gelden de volgende wettelijke taken:

- handhaving openbare orde (bijv. publiek op afstandhouden);
- eventueel instellen strafrechtelijk onderzoek.
- Ontruimen
- Afzetten en afschermen
- Verkeersmanagement (verkeer regelen)
- Begidsen
- Identificatie slachtoffers

Aandachtspunten tijdens fase 1, 2 en 3 zijn:

- Afzetten terrein en afgrendelen verspreidingsgebied:
Nadat het verspreidingsgebied is vastgesteld dienen onmiddellijk verkeersmaatregelen genomen te worden ten einde een tweede emissie van asbestvezels zoveel mogelijk te voorkomen. De politie is verantwoordelijk voor het proces afzetten. De gemeente levert zaken en goederen, te denken valt aan afzetmateriaal. Ook zorgt de gemeente voor een bewakingsdienst, na de acute fase.
- Zorg dragen dat overige diensten hun werk zonder belemmeringen kunnen uitvoeren (handhaven rechtsorde). Eventueel begidsen overige diensten.
- Deelnemen aan het CoPI
- Hulp bij voorlichting bevolking over brand, secundaire emissies en opruimen verspreiding gebied.
- Strafrechtelijk onderzoek:
Eventueel inzetten van een strafrechtelijk onderzoek in fase 3 of indien noodzakelijk geacht in fase 1 of 2.
- Identificatie van slachtoffers door asbestbrand.

7.3 GHOR

De wettelijke taken van de GHOR zijn onder te verdelen in de volgende 3 processen:

- Geneeskundige Hulpverlening – somatisch
- Geneeskundige Hulpverlening – psychosociaal (PSHOR)
- Preventieve Openbare Gezondheidszorg (POG)

Bij een asbestbrand wordt in ieder geval het proces POG opgestart. Dit betekent dat de volgende processen in gang gezet kunnen worden:

- Advisering: risico-inschatting en advisering over te treffen maatregelen, waarbij zo nodig een beroep gedaan kan worden op ondersteuning van de verschillende adviseurs.
- Voorlichting: Input geven voor een adequate voorlichting naar de bevolking.
- Coördinatie: bij GRIP heeft de GHOR zitting in het CoPI/ROT/GRS.

De op te starten processen zijn afhankelijk van het incident en het opstarten zal gebeuren volgens standaard procedures.

8 Asbestprocedure brandweer

Onderstaande asbestprocedure brandweer is afkomstig uit het 'Plan van aanpak asbestbrand' (VROM).

8.1 Inzetprocedure

Een inzet van de brandweer dient plaats te vinden conform de standaard-inzetprocedure. Daaraan kan bij een asbestbrand - naar bevind van zaken - het volgende worden toegevoegd:

- Geen overbodig personeel ter plaatse laten komen.
- Sloop niet meer dan voor de bestrijding van de brand strikt nodig is.
- Laat de werkzaamheden in kleine groepjes verrichten (2 of 3 man).
- Een eet-, drink- en rookverbod in de wijde omgeving totdat decontaminatie heeft plaatsgevonden.
- Regel een (ruime) afzetting rond het mogelijk verontreinigde gebied.
- Voorkom zo veel mogelijk verontreiniging van het 'schone' gebied en de voertuigen.
- Een apart aangewezen bevelvoerder regelt toegang tot, controle, schoonmaken en verlaten van het inzetgebied bij de opstelling.
- Betreden van het inzetgebied uitsluitend met duidelijke opdracht, gesloten bluskleding, aangesloten adembeschermingsapparatuur en handschoenen. Om onnodig heen- en weerlopen te beperken moeten alle voor de opdracht benodigde gereedschappen ineens naar de inzetplaats worden gebracht.
- De gemarkeerde looproute vanaf het incident naar de opstellen kan met een sproeistraal regelmatig worden natgehouden om verspreiding van asbestvezels te voorkomen.
- Verplaatsingen van personeel dienen zoveel mogelijk via natte routes plaats te vinden; vast looproutes kunnen zoveel mogelijk nat worden gehouden met een sproeistraal.
- Niet toegestaan zijn: het af- en weer opzetten van het masker of het afkoppelen en weer aansluiten van de ademautomaat.
- Vóór het ontkoppelen van de ademautomaat en het afzetten van het masker moet bij de opstellen de omgeving van de ademautomaat, het masker, de huid rondom de maskerranden en de hals en handen worden afgespoeld met water, zo mogelijk met een zeepoplossing. Let vooral op de naden en spleten rond de koppeling van de ademautomaat. Is een zeepoplossing gebruikt, dan naspoelen met leidingwater.
- Vóór het opnieuw opzetten van het masker of het opnieuw aansluiten van de ademautomaat moeten de maskerranden, de koppelingen en het gelaat worden afgespoeld met water.
- Verlaten van het inzetgebied uitsluitend via de aangegeven looproute naar de opstelling, reiniging van de kleding op de daar aangegeven wijze en met achterlating van (mogelijk) verontreinigde kleding en adembeschermingsapparatuur / gereedschap; deze luchtdicht verpakt afvoeren.
- Als wordt vermoed dat zich asbestcementflinters in de rook bevinden, kan aanvankelijk met sproeistralen en vervolgens met oscillerende waterkanonnen ('waterschermen') op 5 tot 10 meter afstand van de knappende platen worden getracht de rook van asbestcementflinters te 'zuiveren' om verspreiding van asbestcementflinters in de omgeving tegen te gaan. Het is niet mogelijk om door middel van 'waterschermen' verspreiding van asbestvezels naar de omgeving tegen te gaan.

8.2 Controle en nazorg van personeel en materieel

Zaken die ter plaatse schoongemaakt moeten worden zijn: verontreinigde kleding van personeel: Materieel, materiaal en gereedschappen. Voor het ontsmetten kan de standaard ontsmettingsprocedure OGS worden toegepast. De meest recente versie is te verkrijgen op het Veiligheidsnet Twente.

Voor de registratie van ingezet personeel en materieel kan er gebruik worden gemaakt van de formulieren: "registratieformulier Persoon" en "registratieformulier Materieel". De laatste versie van deze formulieren zijn te verkrijgen op het Veiligheidsnet Twente

9 Veiligheid

9.1 Algemeen

De brandweer, maar ook de andere hulpdiensten of betrokkenen die zich in het besmette gebied moeten begeven dienen zich d.m.v. persoonlijke beschermingsmiddelen te beschermen tegen de eventuele asbestvezels.

De Arbeidsinspectie houdt in eerste instantie toezicht op o.a. de Arbeidsomstandighedenwet en richt zich dan op de werknemers en de werkgevers, maar in sommige gevallen ook op zelfstandig werkenden wat ook voor asbest het geval is.

Het deskundig asbestverwijderingsbedrijf is verplicht ook bij calamiteiten een melding te doen aan de Arbeidsinspectie van de werkzaamheden. Tevens dient het asbestverwijderingsbedrijf een werkplan op te stellen.

9.2 Beschermende maatregelen

In principe dienen alle in te zetten (bescherming)maatregelen erop gericht te zijn de concentratie van asbestvezels en -stof, waaraan mensen in verband met uit te voeren werk worden of kunnen worden blootgesteld zo laag mogelijk te houden.

Voor de bescherming tegen inademing van verhoogde concentraties asbestvezels, dienen de personen, die werkzaamheden in het met asbest besmette gebied verrichten, adembeschermende apparatuur te dragen.

Geschikt hiervoor is:

1. Ademluchtapparatuur zoals in gebruik bij de brandweer;
2. Een overdruk volgelaatsmasker met aanblaasunit en een P3-filter.

Ad 1) De ademluchtapparatuur, zoals die gebruikt wordt bij de brandweer, voldoet in ruime mate tegen inademing van asbestvezels.

Ad 2) Het overdruk volgelaatsmasker is voorzien van een motor die de gefilterde lucht naar het gelaatsstuk blaast. Dit type gelaatsstuk wordt veel toegepast door werknemers van asbestverwijderende bedrijven, omdat men dan niet afhankelijk is van een vaste ademlucht unit.

In diverse artikelen staat vermeld dat een onderdruk volgelaatsstuk met P3-filter ook voldoet als adembescherming. Een onderdruk volgelaatsstuk heeft als nadeel dat wanneer het gelaatsstuk niet goed afdicht, er vervuilde lucht kan worden aangezogen. Derhalve wordt dit gelaatsstuk als niet geschikt beschouwd en door de arbeidsinspectie niet toegestaan voor personen die werkzaamheden in het besmette gebied verrichten.

Wanneer andere diensten dan de brandweer binnen het verspreidingsgebied van het asbest moeten opereren, dienen ze altijd zodanig beschermd te zijn dat zij niet blootgesteld behoeven te worden aan vrijkomende asbestvezels. Dit betekent dat ze in sommige gevallen een wegwerpoverall, overschoenen en handschoenen dienen te dragen, zo nodig veiligheidschoenen. In het 1e afzettingsgebied dient men bij inspectie in ieder geval overschoenen te dragen. Wanneer betrokken hulpverleners de brandhaardlocatie dienen te betreden, behoren zij altijd conform het Arbeidsomstandighedenbesluit adequate adembeschermende apparatuur te dragen (zie boven), dit in aanvang van de brand op advies van de brandweer, later na overleg met CoPI (Coördinatie Plaats Incident). In een later stadium moeten alle gebruikte beschermingsmiddelen weggegooid of indien mogelijk goed afgespoeld worden. Denk hierbij aan het invullen van de desbetreffende registratieformulieren, deze zijn beschikbaar op het Veiligheidsnet Twente.

Wanneer wordt verwacht dat tijdens een brand omwonenden aan grote hoeveelheden asbestvezels kunnen worden blootgesteld dan dient men ook voor die personen blootstellingbeperkende maatregelen te nemen, zoals de oproep om binnen te blijven, ramen en deuren gesloten te houden en ventilatiesystemen af te zetten.

9.3 Metingen tijdens of na asbestbranden

Meetmethoden lucht

De meest betrouwbare maar daarnaast ook de duurste meetmethode voor de bepaling van asbestconcentraties in de lucht is de elektronenmicroscopische (EM) meetmethode (Transmissie of Raster electronen microscopische). Deze laatste methode is eigenlijk uitsluitend van toepassing in milieusituaties en is voldoende betrouwbaar om een gezondheidkundige indruk te krijgen van asbestblootstellingen in binnen- en buitenlucht. Met een elektronenmicroscopie kunnen zowel de vezels langer dan 5 µm als ook de kleinere vezels worden waargenomen; met een lichtmicroscopie daarentegen kunnen eventueel alleen de grotere vezels worden waargenomen. Bovendien kan met een lichtmicroscopie het verschil tussen asbestvezels en andere vezels, zoals allerlei organische vezels, in een groot aantal gevallen niet worden bepaald.

In de arbeidssituaties wordt doorgaans gebruik gemaakt van de lichtmicroscopische meetmethode. De meetmethode is duidelijk goedkoper, maar leidt tot minder nauwkeurige resultaten en is derhalve ongeschikt voor het meten van lage concentraties. Resultaten, bepaald met de lichtmicroscopische meetmethode, zijn snel beschikbaar (binnen 24 uur), terwijl dat bij de elektronische meetmethode enige dagen duurt (3-5 dagen). Een vaste omrekeningsfactor tussen beide genoemde meetmethoden bestaat er niet.

Bij het interpreteren van de meetresultaten spelen de meetomstandigheden een belangrijke rol (zoals activiteiten ten tijde van de meting, plaats van monstername, matrix van het monster etc.). Deze omstandigheden kunnen nogal sterk variëren in plaats en tijd.

Monsterneming en -analyse bij asbestbranden

De vraag of er allerlei metingen uitgevoerd moeten worden tijdens een asbestbrand is in de praktijk een moeilijk te beantwoorden vraag. De reden waarom men metingen wil laten uitvoeren is vaak tweeledig.

Ten eerste wil men weten of er als gevolg van de brand een zekere emissie van asbestvezels/asbeststof heeft plaatsgevonden en ten tweede, als er als gevolg van deze emissie een zekere kans op blootstelling bestaat, hoe groot deze blootstelling dan is of is geweest.

Het is bij de afweging of er tijdens een asbestbrand gemeten moet worden, belangrijk dat men zich vooraf realiseert:

- wat de mate van urgentie van monsterneming en -analyse is;
- welke type monster het meest relevant of representatief is voor de situatie;
- wat de methode van monsterneming en -analyse moet zijn.

Met betrekking tot de omstandigheden zoals die zich bij een asbestbrand voordoen is het laten uitvoeren van luchtmetingen een moeilijk discussiepunt. Zeker als men in aanmerking neemt dat bij het uitvoeren van dergelijke metingen naar asbestconcentraties in de lucht vaak elke representativiteit ontbreekt en dat de resultaten altijd minstens enige uren op zich laten wachten. Dit nog afgezien van de problemen die zich voordoen bij het interpreteren van de resultaten. Omdat bij branden vezels van velerlei oorsprong vrijkomen, zijn alleen electronenmicroscopische metingen betrouwbaar voor het bepalen van de soort concentratie van vezels in de lucht. De resultaten hiervan laten echter lange tijd op zich wachten.

Belangrijk is om in eerste instantie na te gaan of de producten/materialen die bij de brand betrokken zijn, asbest bevatten en of de brokstukken die bij visuele inspectie in de directe omgeving worden teruggevonden ook asbest bevatten. Het laten uitvoeren van luchtmetingen naar de concentraties van asbestvezels in de lucht is op zich op dat moment weinig opportuun, zeker wanneer de bepaling uitsluitend lichtmicroscopisch zou gebeuren.

Soms kan het, zeker wanneer men te maken heeft met weinig hechtgebonden asbesthoudende materiaal en er een grote kans bestaat dat asbestvezels zijn vrijgekomen en zich hebben verspreid naar de omgeving, mogelijk zelfs tot in aangrenzende woningen, zinvol zijn om aan de hand van SEM-veegmonsters, die vergelijkenderwijze zijn genomen, na te gaan of er een meer dan normale emissie en depositie heeft plaatsgevonden van asbestvezels/-stof en om na te gaan of het noodzakelijk is om maatregelen te nemen. Echter dit zal bij iedere

situatie opnieuw beoordeeld moeten worden.

De enige meerwaarde van het beschikbaar zijn van analyseresultaten is dat de gevolgen van de asbestbrand "objectief" worden vastgesteld, waardoor de vervolgacties beter kunnen worden onderbouwd.

Bij een asbestbrand dient het belang benadrukt te worden van de visuele inspectie ter vaststelling van de ordegraad van de brand en de gevolgen hiervan op de directe omgeving.

Bij deze inspectie dienen de volgende aspecten meegenomen te worden:

- welke producten/materialen zijn bij de asbestbrand betrokken;
- vaststelling ordegraad van de brand (categoriseren van de brand) en de mate van verspreiding van vrijgekomen asbestbrokstukken en - flinters, in eerste instantie in het benedenwinds gelegen gebied; (mate van pluimstijging, route rookgassen, weersomstandigheden tijdens de brand, zoals neerslag, windrichting, windsnelheid)
- vaststellen van de omvang besmet gebied; belangrijk is te letten op aanwezigheid van zichtbaar asbestcement op wegen en paden; en op aanwezigheid van zichtbaar asbestcement in de bewoonde omgeving, dan wel in de openbare ruimte;
- inschatten van de kans op verdere verspreiding en blootstelling

Tabel 10: Visuele inspectie

9.4 Nagaan aanwezigheid van asbest

Het beste kan men in eerste instantie informatiebronnen raadplegen, vóór men allerlei maatregelen gaat nemen:

- informatie uit de melding en van personen ter plaatse;
- navraag bij de eigenaar of beheerder naar:
- inventarisatie van asbesthoudende materialen en/of -bronnen;
- hoeveelheid en de vorm/product waarin het asbest aanwezig is;
- ouderdom van het object;
- productinformatie bij leveranciers, fabrikanten, Inspectie Gezondheidsbescherming, voormalige Keuringsdienst van Waren etc..

Indien dit geen uitsluitsel kan geven over de aanwezigheid van asbest, kan bij zeer gereede twijfel tot onderzoek overgegaan worden van materiaalmonsters naar samenstelling en hechtgebondenheid. Het nemen van deze monsters kan het beste geschieden door personeel van een daartoe gespecialiseerd laboratorium of door personeel van de reeds ter plaatse aanwezig zijnde hulpverlenende diensten, zoals de brandweer en politie.

Afhankelijk van de omvang van de brand kan hierbij de ondersteuning gevraagd worden van een onafhankelijk asbestdeskundige, dit in overleg met het CoPI.

TWENTS PROTOCOL ASBEST

DEEL C

GEMEENTE

10 Taken/verantwoordelijkheden Gemeenten

De taken en verantwoordelijkheden van de gemeente bij een asbestbrand zijn hieronder samengevat en hierbij zijn enkele belangrijke aandachtspunten genoemd. Het onderstaande sluit aan bij de indeling van de brand in fasen en categorieën in hoofdstuk 3 en bij het uitgebreide stappenplan in hoofdstuk 5. Verder staat in hoofdstuk 11 een uitgebreide toelichting op juridische aspecten.

Het kan nodig zijn een bepaalde actie uit een latere fase eerder uit te voeren. Voorts zullen veel acties binnen een fase elkaar in tijd overlappen.

10.1 Fase B: Tijdens de brand

Elke categorie brand

Stap	Actie	Toelichting
B4	Ga naar de locatie en neem zitting in het CoPI	De AOV spreekt in overleg met de (H)OVD-Brandweer af of het noodzakelijk is om een gemeentelijke afgevaardigde zitting te laten nemen in het Commando Plaats Incident (CoPI). De AOV alarmeert vervolgens indien nodig de benodigde gemeentelijke functionaris(sen), bijvoorbeeld milieu functionaris. .
B5	Formeer eventueel een beleidsteam en wijs de eerstverantwoordelijke ambtenaar aan	Afhankelijk van het aantal gemeentelijke acties kan een beleidsteam/crisisteam geformeerd worden. De gemeente verricht in het bron en/of effectgebied ondersteunende taken voor de operationele diensten. Indien nodig vervult de AOV een coördinerende rol: 1. voor de gemeentelijke alarmering en 2. de uitvoering van de gemeentelijke processen. De AOV is het gemeentelijk aanspreekpunt in het COPI.
B8	Waarschuw bevolking voor primaire emissie	Dit vindt plaats in overleg met de GHOR, GGD en/of AGS. Geldt alleen voor een categorie III brand.
B9	Zet terrein van de brand en verspreidingsgebied af en voorkom verdere emissie	De politie is verantwoordelijk voor het proces afzetten, maar er ligt een duidelijke relatie met de gemeente. De gemeente levert afzetmateriaal en gaat over het instellen van een noodverordening (zie draaiboek bestuurlijk handelen). Denk aan een in- en uitgang voor noodgevallen met bijvoorbeeld een douche voor auto's. En het evt. inhuren van bewaking ter beveiliging van de besmette en niet-besmette gebieden.
B11	Geef voorlichting aan bevolking en pers	Bij een categorie III brand.

	Laat plan van aanpak maken voor opruimen asbest	<p>Maak tijdens de afschaling een plan van aanpak, met de volgende punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wijs binnen de gemeente een leidinggevende/aanspreekpunt aan die verantwoordelijk is voor het brongebied/effectgebied. • Bespreek welke werkzaamheden nog plaatsvinden en welke instanties werkzaam zijn in het veld. • Bespreek de gemaakte afspraken met de instanties in het veld • Maak nieuwe afspraken met alle betrokkenen in het veld wat betreft de verantwoordelijkheden, aanspreekpunt, communicatie en vergaderlocaties
--	---	---

10.2 Fase C: Opruimen van asbestresten

Elke categorie brand

Stap	Actie	Toelichting
C1	Overleg over vervolgacties. In principe overdracht leiding en verantwoordelijkheden aan gemeente.	Coördinatie van de officier van dienst Brandweer overnemen vanaf het moment dat de situatie is gestabiliseerd en er geen brand of brandgevaar is. Het opruimen van de asbest is voorbereid in de vorige fase.
C2	Zorg voor verwijdering asbest van straten en wegen	De opdracht tot verwijdering van asbest van straten en wegen wordt net als de sanering van de rest van de omgeving bij voorkeur door de eigenaar/veroorzaker gegeven. Omwille van de snelheid kan de gemeente beslissen zelf opdracht te verlenen tot opruimen waarbij het maken van een afspraak over wie de kosten daarvan betaalt aanbevolen wordt.
C3	Geef voorlichting aan bevolking	Zie voorbeeldbrieven in bijlage 3. Deze brieven gelden alleen voor categorie III branden.
C4	Bepaal wie opdracht tot asbest inventarisatie en opstellen asbest inventarisatierapport verleent	<p>De verantwoordelijke voor de brand is meestal de eigenaar of gebruiker van het pand of de curator in het faillissement. Vaak dekt de brandverzekering de kosten van opruiming, ook van in de omgeving neergekomen asbest. Probeer te bereiken dat de verzekeraar de opdracht geeft aan het asbestverwijderingsbedrijf zodat hij rechtstreeks de opruimkosten draagt.</p> <p>Lukt dat niet, zeg dan mondeling bestuursdwang aan. De mondelinge aanzegging van bestuursdwang kan later schriftelijk worden bevestigd.</p>

C5	Verricht asbestinventarisatie en stel inventarisatierapport en saneringsplan op.	Het is aan te bevelen de inventarisatie in overleg met de verzekeraar uit te voeren. De verzekeringsexpert heeft de taak erop toe te zien dat uitvoerende werkzaamheden worden verricht tegen redelijke kosten.
C6	Bepaal wie opdracht tot opruimen (en mogelijke sloop) verleent	Geef als gemeente alleen zelf opdracht voor het opruimen als dit niet (langer) kan worden uitgesteld en de verantwoordelijke of zijn verzekeraar dit (nog) niet doen. Zorg ervoor dat de gemeente dit juridisch deugdelijk inleidt zodat de kosten zoveel mogelijk op de verantwoordelijke kunnen worden verhaald.
C7	Selecteer gecertificeerde bedrijven voor opruimen (en sloop) asbest	Alleen indien gemeente opdrachtgever is.
C8	Vraag offertes voor opruimen (en sloop) asbest aan en beoordeel deze	Alleen indien gemeente opdrachtgever is.
C9	Verstrek sloopvergunning of aanschrijving voor sloop asbest uit restant bouwwerk	Hieronder valt ook het bepalen van de noodzaak van sloop. Het verstrekken van een sloopvergunning kan worden vervangen door een evt. bestuursdwangaanzegging.
C10	Maak afspraken verantwoordelijkheden / bevoegdheden op terrein	Gemeente is onder andere gemachtigd om een erf of terrein af te sluiten voor onbevoegden.
C11	Verleen opdracht tot opruimen (en sloop) asbest	Alleen indien gemeente opdrachtgever is.
C12	Verricht opruimen (en sloop) asbest, en voert asbesthoudend afval af	<p>Voor bouwwerken waarvoor geen sprake is van een inrichting waarop de Wet milieubeheer van toepassing is wordt de nazorg van asbestbranden, begeleid door een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag in het kader van de Woningwet. Indien er sprake is van een bouwwerk waarop de Wet milieubeheer van toepassing is, wordt tevens een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag in het kader van de Wet milieubeheer betrokken.</p> <p>Alvorens het na de brand resterende deel van het bouwwerk of object wordt gesloopt, moet op grond van het Asbestverwijderingsbesluit of de daarmee in overeenstemming gebrachte voorschriften in de bouwverordening eerst alle asbesthoudende materialen daaruit zijn verwijderd.</p> <p>De opruimwerkzaamheden van gevaarlijke asbestmaterialen vinden plaats door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. Het asbestmateriaal uit risicoklasse 1 kan ook door een niet gecertificeerd bedrijf met</p>

		gepaste beschermingsmiddelen en maatregelen verwijderd worden.
C13	Verricht eindcontrole na opruimen en sloop conform artikel 9 lid 2 Asbestverwijderingsbesluit 2005 (NEN 2990)	Het Asbestverwijderingsbesluit 2005 stelt in artikel 9 dat direct na het verrichten van verwijderen bij na een asbestbrand een visuele inspectie wordt uitgevoerd. Nadat de reiniging- en opruimingswerkzaamheden zijn uitgevoerd, dient een ruimte zodanig te zijn gereinigd dat er geen gevaar meer is voor de gezondheid van de betrokkenen. Deze visuele inspectie hoeft niet verplicht te worden uitgevoerd door een gecertificeerd bedrijf, maar wel door een externe gekwalificeerde partij die de inspectie deskundig kan uitvoeren.
C14	Beëindig verkeersmaatregelen en afzetten terrein van de brand / verspreidingsgebied	In nauw overleg met gemeente, brandweer, GHOR de verkeersmaatregelen en afzettingen beëindigen.

10.3 Fase D. Nazorg

Elke categorie brand

Stap	Actie	Toelichting
D1	Geef voorlichting aan bevolking	Alleen bij categorie III
D2	Handel schade af	In overleg met verzekeraars
D3	Verhaal, indien nodig en mogelijk, kosten	De route van last onder bestuursdwang heeft uitdrukkelijk de voorkeur boven de privaatrechtelijke route. De gemeente kan de kosten verhalen als ze dit in de bestuursdwangbeschikking heeft aangezegd en als hetzij de verantwoordelijke het asbest niet binnen de gestelde termijn heeft opgeruimd, hetzij de gemeente wegens de <u>vereiste spoed</u> geen termijn heeft gesteld.
D5	Verslaglegging en rapportage	Houd tijdens het gehele proces een logboek bij. Dit kan onder meer van belang zijn bij het afwikkelen van de schade, bij het eventueel verhalen van kosten en voor evaluatie.
D6	Evaluatie	Start zo spoedig mogelijk een evaluatie op. Bij de evaluatie dienen bij voorkeur alle bij de aanpak aanwezige partijen betrokken te worden.

11 Toelichting juridische aspecten gemeenten

Let op: De hierna genoemde wetteksten en hetgeen daarover in de voorbeeldbrieven is verwoord kunnen na het opstellen van het TPA 2010 gewijzigd zijn. Raadpleeg daarom altijd via www.overheid.nl de actuele wetteksten.

11.1 Inleiding

Uit verschillende evaluaties van asbestbranden is gebleken dat het juridisch aspect voor gemeenten erg complex is en dat hier nog wel eens wat mis gaat. In dit hoofdstuk zullen alle juridische aspecten uitgebreid worden toegelicht.

Na een asbestbrand bevordert de gemeente dat de vrijgekomen **asbestdeeltjes binnen korte tijd worden opgeruimd**. Dit ter beperking van de negatieve gevolgen voor de volksgezondheid en het milieu. De verantwoordelijke voor de brand is meestal de eigenaar of gebruiker van het pand of de curator in het faillissement. Het is zijn verantwoordelijkheid om het opruimen te laten uitvoeren en de kosten daarvan te dragen. Vaak dekt de brandverzekering de kosten van opruiming, ook van in de omgeving neergekomen asbest. Zonder de betrokkene onnodig onder druk te zetten treedt de gemeente zo snel mogelijk in overleg met hem of zijn verzekeraar.

Degene die de opdracht geeft aan het asbestverwijderingsbedrijf draagt als contractant de opruimkosten. Geeft de gemeente direct zelf opdracht aan een asbestverwijderingsbedrijf, dan is de kans groot dat ze met de kosten blijft zitten. De gemeente kan deze opdracht beter pas geven als het opruimen niet (langer) kan worden uitgesteld en de verantwoordelijke of zijn verzekeraar dit (nog) niet doen. Om de kosten te kunnen verhalen op de verantwoordelijke voor de brand is het van belang dit juridisch ten opzichte van hem deugdelijk in te leiden.

De route van de last onder bestuursdwang verdient uitdrukkelijk de voorkeur. **Juridische vragen** spitsen zich toe op het aanzeggen en effectueren van de bestuursdwang en het verhalen van de kosten. Het antwoord kan juridisch erg gecompliceerd zijn. In dit hoofdstuk worden verschillende mogelijkheden van bestuursdwang en de alternatieven dwangsom en privaatrechtelijk kostenverhaal toegelicht. In verband met de hectiek tijdens een calamiteit, wordt aan het TPA bovendien een stappenplan op posters toegevoegd zodat dit zo gebruiksvriendelijk mogelijk is.

11.2 Bestuursdwang algemeen

11.2.1 Bestuursdwang in Algemene wet bestuursrecht

De last onder bestuursdwang door de overheid is algemeen geregeld in de **Algemene wet bestuursrecht** (afdeling 5.3.1, artikelen 5.21 t/m 5.31c). De bevoegdheid van het gemeentebestuur om bestuursdwang toe te passen ligt in algemene zin vast in artikel 125 **Gemeentewet**. Deze regeling is ook van toepassing bij een last onder bestuursdwang in het kader van een asbestcalamiteit.

Bestuursdwang is het **feitelijke ingrijpen van de gemeente** om een ongewenste situatie ongedaan te maken. Het college van B&W of de burgemeester oefent deze bevoegdheid uit. De gemeente mag bestuursdwang toepassen als er sprake is van een overtreding door een burger of bedrijf, dus een handelen of nalaten in strijd met wettelijke verplichtingen, waarvan het gemeentebestuur of de burgemeester belast is met de handhaving. Bestuursdwang is niet bedoeld voor situaties waarin handhaving van de openbare orde als zodanig voorop staat, wel kan de openbare orde een rol spelen.

*Bij bestuursdwang is de gemeente ten opzichte van de burger **geen opdrachtgever** in de privaatrechtelijke betekenis van contractant. In dat geval zou de burger de vrijheid hebben de opdracht wel of niet aan te nemen. In plaats daarvan is er sprake van het bestuursrechtelijk, eenzijdig opleggen van een verplichting via een beschikking. Hoewel men bestuurlijk en in het Europese recht soms wel over een opdracht spreekt, is dit begrip juridisch gezien in de verhouding tussen gemeente en burger verwarrend en kan dit beter worden vermeden. Het begrip 'opdracht' kan het best worden gereserveerd voor de opdracht aan het asbestverwijderingsbedrijf en de overeenkomst daarmee.*

Het **aanzeggen van een last onder bestuursdwang** gebeurt in beginsel schriftelijk. In spoedeisende gevallen mag hiervan worden afgeweken, zie hierna. Zoals bij elk besluit is het van belang de *feiten en belangen* vooraf helder in beeld te krijgen en de betrokkene de gelegenheid te geven zijn *zienswijze* naar voren te brengen. De gemeente past een *belangenafweging* toe en *motiveert* het besluit. Ook moet(en) de verlangde maatregel(en) *proportioneel* zijn in relatie tot de overtreding en mag het voorval niet worden gebruikt om andere doelen te realiseren.

*De gemeente stuurt de **beschikking** toe aan de overtreder en de gebruikers van het pand. De beschikking geeft in ieder geval het volgende aan:*

- o het wettelijk voorschrift dat is of wordt overtreden*
- o de te nemen maatregelen*
- o een termijn waarbinnen de belanghebbenden alsnog zelf deze maatregelen kunnen treffen; de termijn kan achterwege blijven als de vereiste spoed dit niet toelaat*
- o dat en welk deel van de kosten van de bestuursdwang ten laste van de overtreder zullen/zal worden gebracht*
- o de wijze van betreden van bepaalde plaatsen namens de gemeente*
- o 'algemene' zaken als de motivering van de beslissing en de mogelijkheid van bezwaar. Het eventuele bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Daarvoor moet de betrokkene bij de rechter een voorlopige voorziening vragen.*

In **spoedeisende gevallen** kan de gemeente direct aanzeggen dat zij bestuursdwang zal toepassen, zonder voorafgaand een last op te leggen (artikel 5:31 lid 1 Awb). De termijn waarbinnen een verantwoordelijke zelf opdracht kan geven, kan dan achterwege blijven. Ook de mogelijkheid om een zienswijze te geven, kan dan komen te vervallen. In **zeer spoedeisende gevallen** is het zelfs mogelijk direct bestuursdwang toe te passen, dit *mondeling aan te zeggen* en het schriftelijke besluit pas later op schrift te stellen (artikel 5:31 lid 2 Awb). Bijvoorbeeld tijdens een brand zelf ligt de prioriteit bij goede mondelinge communicatie. Het is van belang de drijver van de inrichting mondeling te laten weten dat hij verantwoordelijk is voor het opruimen van de asbest en hierover afspraken te maken met hem en zijn verzekeraar. De schriftelijke bevestiging van de aanzegging van de bestuursdwang kan plaatsvinden zodra meer gegevens bekend zijn, bijvoorbeeld de volgende dag.

De gemeente mag spoed niet te snel aannemen en het is van belang dit goed schriftelijk te motiveren. Bepalend zijn het risico voor de volksgezondheid en het verspreidingsrisico. In het TPA wordt in beginsel een situatie (zeer) spoedeisend geoordeeld als er sprake is van een categorie III brand. Dat wil zeggen bij verspreiding van asbest buiten het terrein van de brand in een gebied voor wonen, werken of recreatie. In zulke gevallen moeten openbare terreinen in ieder geval binnen enkele uren tot dagen worden gereinigd. De gemeente maakt altijd zelf een afweging. Zie ook de begripstoelichting in paragraaf 11.7.

Het **effectueren van de bestuursdwang** mag plaatsvinden als de burger of het bedrijf zelf binnen de gestelde termijn geen maatregelen treft. De gemeente mag eerder ingrijpen in (zeer) spoedeisende gevallen waarin zij geen termijn heeft gegeven of de termijn niet langer kan worden afgewacht. Voor de effectuering van bestuursdwang moet altijd via een laboratoriumanalyse zijn vastgesteld dat er asbest en/of asbesthoudend materiaal is verspreid. De gemeente kan ook beschikken over recente gegevens,

bijvoorbeeld in het kader van een sloopvergunning. Van de brandhaard zelf is ook een snelle **risico-inventarisatie** nodig om het tempo van de vervolgstappen te kunnen bepalen. Een object waarbij nog steeds risico aanwezig is, verdient acute aandacht. In andere gevallen is er ruimte om meer tijd te nemen.

Tenslotte is het **verhalen van kosten** op de verantwoordelijke voor de brand in geval van bestuursdwang wettelijk mogelijk (artikel 5:25 Awb). Dat en/of in hoeverre de gemeente de kosten van de bestuursdwang op de verantwoordelijke zal verhalen, moet zij dan wel vermelden in haar aanzegging van de (last onder) bestuursdwang. De gemeente stelt de hoogte van de verschuldigde kosten naar redelijkheid vast, bij beschikking. Hiertegen zijn opnieuw bezwaar en beroep mogelijk. Onder de kosten vallen in ieder geval kosten die direct verband houden met het voorval – tenzij er sprake is van een publieke taak – en bijkomende kosten zoals de kosten van voorbereiding, gedeeltelijke effectuering en invordering. Het invorderen vindt plaats conform titel 4.4 inzake bestuursrechtelijke geldschulden.

Hoe staat het in de wet?

Last onder bestuursdwang: Afdeling 5.3.1 (artikel 5:21 t/m 5:31c) Algemene wet bestuursrecht Artikel 5:21 Awb – Definitie

Onder last onder bestuursdwang wordt verstaan: de herstelsanctie, inhoudende:

- a. een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
- b. de bevoegdheid van het bestuursorgaan om de last door feitelijk handelen ten uitvoer te leggen, indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Artikel 5:4 Awb – Bevoegdheid

1. De bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke sanctie bestaat slechts voor zover zij bij of krachtens de wet is verleend.
2. Een bestuurlijke sanctie wordt slechts opgelegd indien de overtreding en de sanctie bij of krachtens een aan de gedraging voorafgaand wettelijk voorschrift zijn omschreven.

Artikel 125 Gemeentewet – Bevoegdheid gemeentebestuur

1. Het gemeentebestuur is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang.
2. De bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang wordt uitgeoefend door het college, indien de last dient tot handhaving van regels welke het gemeentebestuur uitvoert.
3. De bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang wordt uitgeoefend door de burgemeester, indien de last dient tot handhaving van regels welke hij uitvoert.
4. Een bestuurscommissie, een deelraad, het dagelijks bestuur van een deelgemeente of de voorzitter van het dagelijks bestuur van een deelgemeente waaraan bevoegdheden van de raad, het college of de burgemeester zijn overgedragen, bezit de bevoegdheid tot oplegging van een last onder bestuursdwang en de bevoegdheid tot het geven van een machtiging tot binnentreden van een woning slechts indien ook die bevoegdheid uitdrukkelijk is overgedragen.

Artikel 5:23 Awb – Niet voor openbare orde

Deze afdeling (5.3.1) is niet van toepassing op optreden ter onmiddellijke handhaving van de openbare orde.

Artikel 5:24 Awb – Voorwaarden besluitvorming bestuursdwang

1. De last onder bestuursdwang omschrijft de te nemen herstelmaatregelen.
2. De last onder bestuursdwang vermeldt de termijn waarbinnen zij moet worden uitgevoerd.
3. De last onder bestuursdwang wordt bekendgemaakt aan de overtreder, aan de rechthebbenden op het gebruik van de zaak waarop de last betrekking heeft en aan de aanvrager.

Artikel 5:25 Awb – Kostenverhaal

1. De toepassing van bestuursdwang geschiedt op kosten van de overtreder, tenzij deze kosten redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoren te komen.
2. De last vermeldt in hoeverre de kosten van bestuursdwang ten laste van de overtreder zullen worden gebracht.
3. Tot de kosten van bestuursdwang behoren de kosten van voorbereiding van bestuursdwang, voor zover deze zijn gemaakt na het verstrijken van de termijn waarbinnen de last had moeten worden uitgevoerd.
4. De kosten van voorbereiding van bestuursdwang zijn ook verschuldigd, voor zover als gevolg van het alsnog uitvoeren van de last geen bestuursdwang is toegepast.
5. Tot de kosten van bestuursdwang behoren tevens de kosten van vergoeding van schade ingevolge artikel 5:27, zesde lid
6. Het bestuursorgaan stelt de hoogte van de verschuldigde kosten vast.

Artikel 5:27 Awb – Betreden van plaatsen

1. Om bestuursdwang toe te passen, hebben door het bestuursorgaan aangewezen personen toegang tot elke plaats, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is.
5. De aanzegging omschrijft de wijze waarop het betreden zal plaatsvinden.

Artikel 5:31 Awb – Spoedeisend

1. Een bestuursorgaan dat bevoegd is om een last onder bestuursdwang op te leggen, kan in spoedeisende gevallen besluiten dat bestuursdwang zal worden toegepast zonder voorafgaande last. Artikel 5:24, eerste en derde lid, is op dit besluit van overeenkomstige toepassing.
2. Indien de situatie zo spoedeisend is, dat een besluit niet kan worden afgewacht, kan terstond bestuursdwang worden toegepast, maar wordt zo spoedig mogelijk nadien alsnog een besluit als bedoeld in het eerste lid bekendgemaakt.

11.2.2 Maatregelen bij een asbestbrand

Bij een asbestbrand zijn de volgende maatregelen denkbaar:

- Het afzetten van terreinen, wegen en openbare ruimten
- Het inhuren van bewaking ter beveiliging van de besmette en niet-besmette gebieden
- Het uitvoeren van een asbestinventarisatie en opstellen van een rapport
- Het saneren van terreinen, wegen, gebouwen en openbare ruimten
- Het afvoeren van met asbest besmet materiaal
- Het uitvoeren van nacontrole op het voldoende zichtbaar vrij zijn van asbest waar het gaat om het verspreidingsgebied, etc.

Het **asbestinventarisatierapport** is een belangrijk onderdeel van de maatregelen. Dit rapport is meestal wettelijk voorgeschreven voor het opruimen van asbest dat is vrijgekomen of vrijkomt door een incident of bij sloopwerkzaamheden. Het asbestinventarisatierapport gaat o.a. in op de soort asbest, de omvang, het verspreidingsgebied, de mate van verspreiding, de risico's en de saneringswijze. Het opruimen en afvoeren van de asbest moet plaatsvinden door een **gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf**. De eisen liggen vast in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 en het Arbeidsomstandighedenbesluit. Voor de sloop van de restanten van de brand kan een sloopvergunning nodig zijn.

Hoe staat het in de wet?**Artikel 3 Asbestverwijderingsbesluit 2005 – Asbestinventaristierapport**

1. Degene die ... een bouwwerk of object geheel of gedeeltelijk afbreekt of uit elkaar neemt [of dit laat doen] ... beschikt ... over een asbestinventarisatierapport indien hij weet of redelijkerwijs kan weten dat zich in het bouwwerk of object asbest of een asbesthoudend product bevindt.
2. Degene die ... asbest of een asbesthoudend product uit een bouwwerk of object verwijdert [of dit laat doen] ... beschikt met betrekking tot het bouwwerk of object over een asbestinventarisatierapport.
3. Degene die materialen of producten doet opruimen die ten gevolge van een incident zijn vrijgekomen, beschikt met betrekking tot de materialen of producten over een asbestinventarisatierapport indien hij weet of redelijkerwijs kan weten dat zich in de materialen of producten asbest of een asbesthoudend product bevindt.

Artikel 4 Asbestverwijderingsbesluit 2005 – Uitzonderingen

[Bevat diverse uitzonderingen op artikel 3]

Artikel 6 Asbestverwijderingsbesluit 2005 – Afvalverwijdering

1. De volgende handelingen mogen slechts worden verricht door een bedrijf dat in het bezit is van een certificaat als bedoeld in artikel 4.54d, eerste lid, van het arbeidsomstandighedenbesluit:
 - a. het geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen van bouwwerken of objecten indien in die bouwwerken of objecten asbest of een asbesthoudend product is verwerkt;
 - b. het verwijderen van asbest of asbesthoudende producten uit bouwwerken of objecten;
 - c. het opruimen van asbest dat of asbesthoudende producten die ten gevolge van een incident is of zijn vrijgekomen.
2. Artikel 4 is, met uitzondering van het eerste lid onder a, van overeenkomstige toepassing.
3. Het is verboden een handeling als bedoeld in het eerste lid te doen verrichten in strijd met het bepaalde in het eerste lid in verbinding met het tweede lid.

11.3 Bestuursdwang bij een bedrijf ('inrichting in de zin van de Wet milieubeheer')**11.3.1 Ongewoon voorval in de zin van titel 17.1 Wet milieubeheer**

Een brand waarbij asbest is vrijgekomen, is aan te merken als een '**ongewoon voorval** waardoor nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of dreigen te ontstaan'. Dit blijkt uit jurisprudentie van de Raad van State (ABRvS 18 juli 2000, AB 2001,30). Is de brand uitgebroken in een **inrichting** in de zin van de Wet milieubeheer dan biedt titel 17.1 (artikelen 17.1 t/m 17.5) juridisch een deugdelijke grondslag voor het toepassen van bestuursdwang als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht.

*De omstandigheden van het geval zijn van belang bij het beoordelen of er wel of geen **sprake is van een inrichting**. Is er nog een milieuvergunning van kracht dan zal er sprake zijn een 'inrichting' ongeacht of er op het moment van de brand wel of niet bedrijfsmatige activiteiten plaatsvonden. Niet aan de definitie voldoet bijvoorbeeld een 'AMvB-inrichting' waar op het moment van de brand geen bedrijfsmatige activiteiten plaatsvonden of althans niet in een bedrijfsmatige omvang. De eerder gedane melding in het kader van de AMvB vervalt van rechtswege als er geen bedrijfsactiviteiten meer zijn.*

De **Wet milieubeheer** verplicht de drijver van de inrichting, meestal de vergunninghouder, direct **maatregelen** te treffen om de nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. B&W kunnen verplichtingen en een verbod opleggen. Het gaat hier vooral om het laten saneren van terreinen, wegen, gebouwen en openbare ruimten en het laten afvoeren van met asbest besmet materiaal. De drijver van de inrichting is ook verantwoordelijk voor het opruimen van de asbest bij **aangrenzende percelen en openbare terreinen**. De maatregel moet wel proportioneel zijn. De gemeente kan bijvoorbeeld niet

verlangen een gebied van 10 km² te saneren als bij de brand 1 m² asbesthoudend materiaal betrokken is geweest.

Een **aansprakelijkstelling** is bij bestuursdwang **niet aan de orde**, dit begrip kan beter worden gereserveerd voor het privaatrecht. Bestuursrechtelijk is de hoofdregel dat de verantwoordelijke voor de asbestbrand van rechtswege verplicht is tot sanering en dat de kosten voor zijn rekening komen. Bij toepassing van bestuursdwang stuurt de gemeente een 'aanzegging (last onder) bestuursdwang' waarin zij ook het – eventuele – kostenverhaal vermeldt. Daarnaast kan de gemeente vergunninghouders hierop wijzen bijvoorbeeld via algemene berichtgevingen.

De gemeente kan ook ingrijpen als de inrichting beschikt over een milieuvergunning en de vergunninghouder in strijd handelt met vergunningvoorschriften. Via bestuursdwang richt de gemeente zich op het naleven van deze voorschriften, via het (gedeeltelijk) **intrekken van de milieuvergunning** op het (gedeeltelijk) staken van het bedrijf. Dit laatste is wel een zwaar middel en als tussenoplossing kan ook voor de dwangsom worden gekozen.

Hoe staat het in de wet?

Maatregelen bij een ongewoon voorval: Titel 17.1 (artikelen 17.1 t/m 17.5) Wm

Artikel 17.1 Wet milieubeheer – Ongewoon voorval

Indien zich in een inrichting een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, treft degene die de inrichting drijft, onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd, om de gevolgen van die gebeurtenis te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

Artikel 1.1 Wet milieubeheer – Definitie inrichting

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
inrichting: elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht.

Artikel 17.4 Wet milieubeheer – Verplichtingen of verbod

1. Indien dat door een ongewoon voorval nodig is, kunnen in het belang van de bescherming van het milieu een of meer van de volgende verplichtingen of het volgende verbod worden opgelegd aan degene bij wie afvalstoffen ontstaan of aanwezig zijn, die zijn aangewezen in de daartoe strekkende beschikking:
 - a. een verplichting die afvalstoffen te scheiden en – mede van andere stoffen en afvalstoffen – gescheiden te houden;
 - b. een verplichting die afvalstoffen gescheiden af te geven, wanneer zij zich daarvan ontdoen;
 - c. een verplichting die afvalstoffen ter plaatse waar zij zijn ontstaan, op een bij de beschikking aangegeven wijze nuttig toe te passen of te verwijderen;
 - d. een verbod die afvalstoffen langer onder zich te houden dan gedurende een bij de beschikking aangegeven termijn;
 - e. een verplichting die afvalstoffen af te geven aan een persoon behorende tot een bij de beschikking aangewezen categorie, of te brengen naar een daartoe aangewezen plaats.
2. Een verplichting of verbod als bedoeld in het eerste lid, kan worden opgelegd:
 - a. voor zover de verplichting of het verbod betrekking heeft op een inrichting: door [lees] burgemeester en wethouders;

Het bestuursorgaan, bedoeld in het tweede lid, kan bij zijn beschikking aangeven binnen welke termijn en op welke wijze de verplichting moet worden uitgevoerd.

Artikel 18.2 Wet milieubeheer – Handhaving wettelijke voorschriften

1. Het bestuursorgaan dat bevoegd is een vergunning krachtens artikel 8.1 voor een inrichting te verlenen, dan wel ingevolge artikel 8.41, tweede lid, onder a, het orgaan is waaraan de melding wordt gericht, heeft tot taak:
 - a. zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de voorschriften die voor degene die de inrichting drijft, gelden op grond van:
 1. de betrokken wetten;

Artikel 18.12 Wet milieubeheer – Intrekken milieuvergunning

1. Het ten aanzien van een vergunning of ontheffing bevoegde gezag kan de vergunning of ontheffing geheel of gedeeltelijk intrekken, indien niet overeenkomstig die vergunning of ontheffing is of wordt gehandeld, dan wel indien aan de vergunning of ontheffing verbonden voorschriften of voor de houder van de vergunning of ontheffing als zodanig geldende algemene regels niet worden nageleefd.

Artikel 18.18 Wet milieubeheer – Voorschriften milieuvergunning

Een gedraging in strijd met een voorschrift dat is verbonden aan een krachtens deze wet verleende vergunning of ontheffing is verboden.

11.3.2 Milieuaansprakelijkheid op grond van titel 17.2 Wet milieubeheer

Zijn de brand en het vrijkomen van de asbest het gevolg van bepaalde bedrijfsactiviteiten, dan geldt de strengere regeling van titel 17.2 (artikelen 17.6 t/m 17.18). Deze regeling is afkomstig van de Europese **Richtlijn milieuaansprakelijkheid** 2004/35/EG en is op 1 juni 2008 geïmplementeerd in de Wet milieubeheer.

Het gaat om de activiteiten die zijn genoemd in bijlage III van de EG-richtlijn of in een (toekomstige) AMvB. Voorbeelden van zulke bedrijven zijn IPPC-inrichtingen (o.a. ook intensieve veehouderijen), chemische industrie/opslag en winningsafvalvoorzieningen. Op de website www.infomil.nl is een handreiking en een interactief digitaal stappenplan beschikbaar om te beoordelen of een bedrijf hieronder valt.

Let ook op het volgende:

- *B&W is alleen het bevoegd gezag tot handhaving als ze ook **verlener is van de milieuvergunning**. Dus bijvoorbeeld niet in het geval van een autosloopbedrijf of Twence. Om dezelfde reden gaan we niet in op titel 17.1A over afvalvoorzieningen. Het is van belang afspraken te maken met de provincie.*
- *Er moet sprake zijn van een **oorzakelijk verband** tussen de brand en de bedrijfsactiviteiten. Hoe direct is ons (nog) niet bekend, bijvoorbeeld of hieronder ook een brand valt die overslaat uit het woongedeelte.*

Is deze regeling van toepassing dan is bij een asbestbrand de gemeente **verplicht** de bedrijfsexploitant aan te zeggen dat **onmiddellijk** bestuursdwang wordt toegepast. Belanghebbenden mogen hun zienswijze nog uitbrengen tenzij de situatie daarvoor te spoedeisend is. De bedrijfsexploitant is **verplicht** elke haalbare maatregel te verrichten om de asbest **onmiddellijk** onder controle te houden, in te perken, te verwijderen of anderszins te beheersen. Doel is verdere schade voor mens en milieu te voorkomen of te beperken. Als de bedrijfsexploitant dit nalaat, kan de gemeente de bestuursdwang effectueren en deze maatregelen zelf laten uitvoeren.

Een aandachtspunt is nog de **samenloop** met bestuursdwang in verband met de andere schadelijke stoffen die in geval van brand bij zo'n bedrijf vrijkomen. Ten opzichte van het bedrijf is het noodzakelijk dat de gemeente haar acties coördineert, vooral omdat het hetzelfde incident betreft. Ook het **kostenverhaal** is in

dit geval wettelijk **verplicht**. De gemeente is verplicht de gemaakte kosten op de veroorzaker te verhalen. Het beginsel 'de vervuiler betaalt' is hier expliciet wettelijk verankerd. De gemeente stelt de hoogte van de kosten bij beschikking vast.

Een ander aandachtspunt is de mogelijkheid voor de gemeente het bedrijf te verplichten bepaalde **preventieve maatregelen** te treffen. Het verdient de voorkeur hier zoveel mogelijk gebruik van te maken. Als de bedrijfsexploitant dit nalaat, kan de gemeente deze maatregelen voor rekening van het bedrijf zelf (laten) uitvoeren.

Hoe staat het in de wet?

Maatregelen bij milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan:

Titel 17.2 (artikelen 17.6 t/m 17.18) Wet milieubeheer

Artikel 17.6 Wet milieubeheer – Definitie milieuschade

milieuschade:

3. elke vorm van bodemverontreiniging die een aanmerkelijk risico inhoudt voor negatieve effecten op de menselijke gezondheid, waarbij direct of indirect op, in of onder de bodem, stoffen, preparaten, organismen of micro-organismen gebracht zijn;

Artikel 17.7 Wet milieubeheer – Activiteiten

Deze titel is van toepassing op:

- b. milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan die wordt veroorzaakt door:
 1. activiteiten als bedoeld in bijlage III bij EG-richtlijn milieuaansprakelijkheid;
 2. andere bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten.

Artikel 17.9 Wet milieubeheer – Bevoegd gezag

1. Indien de activiteit waardoor de milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan wordt veroorzaakt, wordt verricht binnen een inrichting of in het kader van het oprichten, veranderen of in werking hebben van een inrichting, is het bestuursorgaan, bedoeld in artikel 18.2 het bevoegd gezag.

Artikel 17.10 Wet milieubeheer – Maatregelen

1. Het bevoegd gezag kan degene die een activiteit verricht, waardoor zich milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan voordoet:
 - c. verplichten de nodige preventieve of herstelmaatregelen te treffen;
 - d. instructies geven met betrekking tot de maatregelen, bedoeld onder c.
2. Het bevoegd gezag kan zelf elke maatregel als bedoeld in artikel 17.13, eerste lid, alsmede de nodige preventieve of herstelmaatregelen treffen of de uitvoering daarvan opdragen aan derden.
3. Een beslissing als bedoeld in het eerste lid, onder c, of tweede lid, wordt op schrift gesteld. De schriftelijke beslissing is een beschikking. ...

Artikel 17.12 Wet milieubeheer – Onmiddellijke dreiging milieuschade

1. Indien door een activiteit een onmiddellijke dreiging van milieuschade ontstaat, treft degene die de activiteit verricht onmiddellijk de nodige preventieve maatregelen.
4. Het bevoegd gezag verplicht degene die de activiteit verricht onmiddellijk de nodige maatregelen te treffen.
5. Het bevoegd gezag stelt belanghebbenden ... in de gelegenheid hun zienswijze ... uit te brengen over het te nemen besluit, bedoeld in het vierde lid, tenzij de situatie zo spoedeisend is dat een zienswijze ... niet kan worden afgewacht.

6. Het bevoegd gezag betreft bij de beslissing, bedoeld in het vierde lid, de naar voren gebrachte zienswijzen ...

Artikel 17.13 Wet milieubeheer – Ontstane milieuschade

1. Indien door een activiteit milieuschade ontstaat, treft degene die de activiteit verricht elke haalbare maatregel om de betrokken verontreinigde stoffen of andere schadefactoren onmiddellijk onder controle te houden, in te perken, te verwijderen of anderszins te beheersen, teneinde verdere milieuschade en negatieve effecten op de menselijke gezondheid of verdere aantasting van functies te voorkomen of te beperken.
5. Het bevoegd gezag verplicht degene die de activiteit verricht onmiddellijk de nodige maatregelen te treffen. Artikel 17.12, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing.
6. [Herstelmaatregelen aangetaste natuurlijke rijkdommen: voorstel]

Artikel 17.14 Wet milieubeheer – Veroorzaker en omvang schade

1. Het bevoegd gezag stelt vast wie de activiteit verricht waardoor milieuschade of de onmiddellijke dreiging daarvan wordt veroorzaakt, alsmede de omvang van de milieuschade. ...
2. 4. 5. [Herstelmaatregelen aangetaste natuurlijke rijkdommen: besluit]

Artikel 17.16 Wet milieubeheer – Kostenverhaal

1. Degene die de activiteit verricht waardoor milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan wordt veroorzaakt, draagt de kosten voor de getroffen preventieve of herstelmaatregelen, tenzij hij bewijst dat de milieuschade of de onmiddellijke dreiging daarvan:
 - a. ondanks door hem getroffen passende veiligheidsmaatregelen door een derde is veroorzaakt, of
 - b. het gevolg is van de opvolging van een dwingende opdracht of instructie van een bestuursorgaan, niet zijnde een opdracht of instructie naar aanleiding van een emissie of gebeurtenis die door hemzelf is veroorzaakt.
2. In het geval het bevoegd gezag zelf maatregelen treft of de uitvoering daarvan opdraagt aan derden, verhaalt het de kosten op degene die de activiteit verricht. Het bevoegd gezag stelt de verschuldigde kosten bij beschikking vast. Artikel 5.26 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.
3. Het bevoegd gezag kan afzien van kostenverhaal indien:
 - a. de verhaalkosten groter zijn dan het terug te vorderen bedrag, of
 - b. niet kan worden vastgesteld wie de activiteit verricht.
4. [Herstelmaatregelen: B&W kan afzien van kostenverhaal]

Artikel 17.17 Wet milieubeheer – Verjaringstermijn kostenverhaal vijf jaar

De bevoegdheid tot kostenverhaal met betrekking tot de uit hoofde van deze titel genomen maatregelen verjaart door verloop van een periode van vijf jaar na de dag waarop die maatregelen geheel zijn voltooid of na de dag waarop degene die de milieuschade of de onmiddellijke dreiging daarvan veroorzaakt is geïdentificeerd, indien deze dag later valt.

Artikel 18.2g Wet milieubeheer – Handhaving**

Het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 17.9 eerste, tweede, derde of vierde lid, draagt zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving van de bij of krachtens titel 17.2 gestelde verplichtingen.

11.4 Bestuursdwang overig

11.4.1 Algemene zorgplicht voor het milieu

Bij een brand buiten een inrichting kan de bestuursdwang worden gebaseerd op de algemene **zorgplicht voor het milieu van een ieder** bedoeld in **artikel 1.1a** van de Wet milieubeheer. Dit blijkt uit jurisprudentie van de Raad van State (ABRvS 8 december 2004, 200401808/1 en ABRvS 25 november 2009, 200901919/1/M2, LJN:BK4371 inzake gemeente Twenterand, asbestbrand Vroomshoop). Het gaat om een vangnetbepaling die alleen kan worden toegepast indien de Wet milieubeheer geen andere mogelijkheid tot handhaving biedt. De situatie moet in beginsel ernstig zijn (“ernstige nadelige gevolgen voor het milieu die optreden of acuut dreigen op te treden”; bijvoorbeeld bij een zeer grote asbestbrand). En de betrokkene moet nalaten direct de maatregelen te treffen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd. De verplichting geldt voor een ieder, dus bijvoorbeeld de exploitant en de eigenaar van een pand, de BV en de directeur-groootaandeelhouder persoonlijk.”

*De algemene zorgplicht voor het milieu geldt ook voor bedrijven. Dan is deze zorgplicht alleen subsidiair van belang en gaat de specifieke regeling van hoofdstuk 17 Wm voor. Verder is er sprake van een samenloop van het **bevoegd gezag**. Behalve door B&W kan bestuursdwang op grond van de algemene zorgplicht voor het milieu ook worden toegepast door GS of de Minister. Het orgaan dat bestuursdwang aanzegt informeert de andere organen die vervolgens bestuursdwang achterwege laten.*

Past de gemeente bestuursdwang toe, dan is daarmee ook voorzien in de mogelijkheid haar kosten op de eigenaar van het pand te verhalen. De mogelijkheid van privaatrechtelijk kostenverhaal die in artikel 1.1a wordt genoemd kan worden gebruikt door burgers onderling. Bijvoorbeeld door de eigenaren van aangrenzende percelen die ook saneringskosten moesten maken. Overigens is dit in de praktijk lastiger te realiseren dan de wettekst doet vermoeden. Op de mogelijkheid van privaatrechtelijk **kostenverhaal** door de gemeente op de pandeigenaar wordt in paragraaf 11.6 terug gekomen.

Hoe staat het in de wet?

Artikel 1.1a Wet milieubeheer – Algemene zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg voor het milieu in acht.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid laat onverlet de uit het burgerlijk recht voortvloeiende aansprakelijkheid en de mogelijkheid van rechtspersonen als bedoeld in artikel 1, boek 2, van het Burgerlijk Wetboek, om uit dien hoofde in rechte op te treden.

Artikel 18.2a Wet milieubeheer – Organen belast met handhaving

1. Onze betrokken Minister, gedeputeerde staten, burgemeester en wethouders en de waterkwaliteitsbeheerder hebben tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de artikelen 1.1a en 10.1.

Artikel 18.9 Wet milieubeheer – Eenmaal bestuursdwang

1. Een bestuursorgaan past geen bestuursdwang toe indien ter zake van de betrokken overtreding door een ander bestuursorgaan reeds een beschikking tot toepassing van bestuursdwang is gegeven en deze niet is ingetrokken.

Artikel 18.10 Wet milieubeheer – Inkennisstelling andere bestuursorganen

Het bestuursorgaan dat een beschikking tot toepassing van bestuursdwang of oplegging van een last onder dwangsom heeft gegeven terzake van overtreding van de artikelen 1.1a, 10.1, 10.2 of 10.54, van artikel 13 van de Wet bodembescherming of van het bepaalde bij of krachtens de Wet milieugevaarlijke stoffen, zendt onverwijld een afschrift van die beschikking aan de bestuursorganen die eveneens bevoegd zijn tot bestuursrechtelijke handhaving van die bepalingen.

11.4.2 Afvalstoffen

Wat betreft afvalstoffen bevat **artikel 10.1 Wm** een algemene **zorgplicht**. Op grond daarvan is het iedereen bij wie afvalstoffen ontstaan, verboden handelingen te verrichten of na te laten die nadelig kunnen zijn voor het milieu (lid 2). En degene die handelingen verricht of nalaat met betrekking tot afvalstoffen, is verplicht maatregelen te nemen om nadelen voor het milieu te voorkomen of te beperken (lid 1). Ook dit artikel biedt een grondslag voor bestuursdwang en kan worden gehandhaafd door B&W, GS en de Minister (artikel 18.2a lid 1 Wm).

*Het is van belang het verband met de specifieke regeling van het **Asbestverwijderingsbesluit 2005** nog nader te onderzoeken. Daarin is het opruimen van asbest na een incident voorbehouden aan gecertificeerde bedrijven.*

Afvalstoffen mogen niet buiten een inrichting worden gestort of op of in de bodem gebracht of verbrand. Dit algemene **stortverbod** ligt vast in **artikel 10.2 Wm**. Ook dit artikel biedt een grondslag voor bestuursdwang en kan worden gehandhaafd door B&W en GS (artikel 18.2a lid 2 Wm). Verder kan de **afvalstoffenverordening** (artikel 10.23 Wm) voorschriften bevatten die door B&W kunnen worden gehandhaafd (artikel 18.2d Wm).

Hoe staat het in de wet?

Artikel 10.1 Wet milieubeheer – Zorgplicht afvalstoffen

1. Een ieder die handelingen met betrekking tot afvalstoffen verricht of nalaat en die weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat daardoor nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, is verplicht alle maatregelen te nemen of na te laten die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde die gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.
2. Het is een ieder bij wie afvalstoffen ontstaan, verboden handelingen met betrekking tot die afvalstoffen te verrichten of na te laten, waarvan hij weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat daardoor nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan.

Artikel 10.2 Wet milieubeheer – Verbod storten afval buiten inrichting

1. Het is verboden zich van afvalstoffen te ontdoen door deze – al dan niet in verpakking – buiten een inrichting te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden.

Artikel 18.2a Wet milieubeheer – Organen belast met handhaving

1. Onze betrokken Minister, gedeputeerde staten, burgemeester en wethouders en de waterkwaliteitsbeheerder hebben tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de artikelen 1.1a en 10.1
2. Gedeputeerde staten, burgemeester en wethouders en de waterkwaliteits-beheerder hebben tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 10.2 en 10.54.

Artikel 10.23 Wet milieubeheer – Afvalstoffenverordening

1. De gemeenteraad stelt in het belang van de bescherming van het milieu een afvalstoffenverordening vast.

Artikel 18.2d Wet milieubeheer – B&W belast met handhaving

1. Burgemeester en wethouders hebben tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van de verplichtingen, gesteld bij of krachtens:
 - a. de afvalstoffenverordening;

11.4.3 Bodembescherming

Gaat het om afvalstoffen op of in de bodem dan biedt bovendien **artikel 13** van de Wet bodembescherming een grondslag voor bestuursdwang. Op grond daarvan is ieder die door een ongewoon voorval afvalstoffen op of in de bodem brengt, verplicht onverwijld maatregelen te nemen om de **bodemverontreiniging** te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken (gelezen in samenhang met artikel 6 lid 2 onder b). De handhaving kan plaatsvinden door B&W, GS of de Minister (artikel 95 lid 3). Gaat het om een inrichting dan is de vergunningverlener de meest aangewezen als algemene handhaver van deze wet (artikel 95 lid 2).

Hoe staat het in de wet?**Artikel 6 Wet bodembescherming – Regels over o.a. afvalstoffen**

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen in het belang van de bescherming van de bodem regels worden gesteld met betrekking tot het verrichten van handelingen waarbij stoffen die de bodem kunnen verontreinigen of aantasten, op of in de bodem worden gebracht, ten einde deze aldaar te laten.
2. Hiertoe kunnen behoren regels met betrekking tot:
 - a. het ter bewaring opslaan van bij die maatregel aan te geven stoffen op of in de bodem;
 - b. het brengen van afvalstoffen op of in de bodem;

Artikel 13 Wet bodembescherming – Verplichte maatregelen

Ieder die op of in de bodem handelingen verricht als bedoeld in de artikelen 6 t/m 11 en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden geveerd, teneinde die verontreiniging of aantasting te voorkomen, dan wel indien die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Indien de verontreiniging of aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval, worden de maatregelen onverwijld genomen.

Artikel 95 Wet bodembescherming – Handhaving

1. Met betrekking tot de handhaving van het bij of krachtens deze wet bepaalde zijn de artikelen 18.3 t/m 18.14, 18.15 onder b en 18.16 van de Wet milieubeheer van toepassing.
2. Het in artikel 18.2 van de Wet milieubeheer bedoelde bestuursorgaan heeft tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het ten aanzien van de betrokken inrichting bij of krachtens deze wet bepaalde.
3. Onze betrokken Minister, gedeputeerde staten, burgemeester en wethouders en de waterkwaliteitsbeheerder hebben tot taak zorg te dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van artikel 13.

11.4.4 Zorgplicht op grond van de Woningwet

Het milieurecht biedt diverse mogelijkheden tot bestuursdwang om te bereiken dat asbest vrijgekomen door een asbestbrand, wordt opgeruimd. Buiten het milieurecht biedt de **Woningwet** een grondslag voor bestuursdwang door de gemeente. Het verdient de voorkeur dat de gemeente de grondslagen voor bestuursdwang combineert in één aanzegging.

De juridische basis voor bestuursdwang in de Woningwet is de **zorgplicht in artikel 1a**. Bij acuut gevaar bijvoorbeeld door asbestverontreiniging kan B&W via bestuursdwang handhavend optreden tegen overtreding van deze zorgplicht. Dit blijkt uit de Memorie van Toelichting (TK 2003/2004, 29 392 nr. 3 pg. 10). De zaak waarop de bestuursdwang betrekking kan hebben is een bouwwerk, standplaats, open erf of terrein in de zin van de Woningwet. De staat ervan of het bouwen, gebruiken of slopen ervan mogen geen gevaar opleveren voor de volksgezondheid of de veiligheid. De oorzaak van de brand is van belang om vast te stellen wie de **aangewezen**e is om de gevaarlijke situatie weg te nemen: de eigenaar, de gebruiker of nog een andere betrokkene. Het is zelfs denkbaar dat de gemeente de beschikking tot het opleggen van een last onder bestuursdwang aan meerdere personen kan richten. Ook kan B&W direct maatregelen treffen ter voorkoming van gevaar voor de gezondheid.

Bovendien kan de bouwverordening aanvullende voorschriften geven die van belang zijn bij een asbestbrand.

Om het bereik en de werking van de Woningwet goed te kunnen vaststellen is het gewenst dat dit onderdeel nader wordt onderzocht door een gemeentelijk medewerker die op dit terrein werkzaam is.

Hoe staat het in de wet?

Artikel 1a Woningwet

1. De eigenaar van een bouwwerk, standplaats, open erf of terrein of degene die uit anderen hoofde bevoegd is tot het daaraan treffen van voorzieningen draagt er zorg voor dat als gevolg van de staat van dat bouwwerk, die standplaats, dat open erf of terrein geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt.
2. Een ieder die een bouwwerk of standplaats bouwt, gebruikt, laat gebruiken of sloopt, dan wel een open erf of terrein gebruikt of laat gebruiken, draagt er, voor zover dat in diens vermogen ligt, zorg voor dat als gevolg van dat bouwen, gebruik of slopen geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt.

Artikel 100 Woningwet

Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens de hoofdstukken I t/m IV.

Artikel 100d Woningwet

Een besluit tot toepassing van bestuursdwang ... gericht op naleving van het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk I ... kan inhouden dat het bouwen, gebruiken of slopen wordt gestaakt dan wel dat voorzieningen, met inbegrip van het slopen van een bouwwerk of standplaats, gericht op het tegengaan of beëindigen van gevaar voor de gezondheid of de veiligheid worden getroffen.

11.4.5 Opperbevel burgemeester bij brand

Bij een brand kan de burgemeester als opperbevelvoerder bevelen geven ter voorkoming, beperking en bestrijding van gevaar. Er is weinig ervaring opgedaan met het gebruik van deze bevoegdheid in het kader van asbest. Er is één zaak bekend die bij de Raad van State heeft voorgelegen en waarbij de gemeente een beroep deed op dit artikel (ABRvS 1 juni 1999, Gst 7106,2). In dat geval oordeelde de Raad van State dat dit artikel terecht was toegepast.

In deze zaak heeft de burgemeester met het oog op het gevaar voor de volksgezondheid het bevel gegeven tot onder meer het verwijderen van asbesthoudend materiaal in de omgeving van een brandende loods met een beroep op artikel 173 van de Gemeentewet. Dit is daarna schriftelijk meegedeeld aan de eigenaar van de loods (mededeling achteraf van het besluit tot toepassing van bestuursdwang) en daarbij is tevens kostenverhaal aangezegd.

Bij asbest worden bij voorkeur de specifieke milieubepalingen toegepast. Wel kan dit brandweerartikel van belang zijn in uitzonderlijke noodsituaties of in combinatie met andere maatregelen.

Hoe staat het in de wet?

Artikel 173 Gemeentewet

1. De burgemeester heeft het opperbevel bij brand alsmede bij ongevallen anders dan bij brand voor zover de brandweer daarbij een taak heeft.
2. De burgemeester is bevoegd bij brand en ongevallen bedoeld in het eerste lid, de bevelen te geven die met het oog op het voorkomen, beperken en bestrijden van gevaar nodig zijn.

11.5 Dwangsom

Naast de last onder bestuursdwang biedt de Algemene wet bestuursrecht de mogelijkheid van de last onder dwangsom. In plaats van feitelijk ingrijpen door de gemeente riskeert het bedrijf of de burger die niet of niet tijdig de asbest laat opruimen, dat hij **geldsommen** aan de gemeente verschuldigd wordt. Dit is gemakkelijker voor de gemeente en goed voor de gemeentekas. Anderzijds is dit dwangmiddel minder geschikt om te bereiken dat de asbest daadwerkelijk wordt opgeruimd. Dan is het meestal effectiever dat de gemeente zelf een opdracht geeft aan een asbestverwijderingsbedrijf in plaats van alleen een geldboete steeds nog hoger te laten oplopen. Overigens moet de hoogte van de dwangsom proportioneel zijn en gebonden aan een maximum.

Een dwangsom mag niet tegelijk worden toegepast met bestuursdwang (artikel 5:32 lid 1 Awb). We vermelden deze regeling omdat een dwangsom in bijzondere gevallen wel het meest effectief kan zijn.

Hoe staat het in de wet?

Dwangsom: Afdeling 5.3.2 (artikelen 5:31d t/m 5:39) Algemene wet bestuursrecht

Artikel 5:31d Awb – Definitie

Onder last onder dwangsom wordt verstaan: de herstelsanctie, inhoudende:

- a. een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
- b. de verplichting tot betaling van een geldsom indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Artikel 5:32 Awb – Last onder dwangsom

1. Een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, kan in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.
2. Voor een last onder dwangsom wordt niet gekozen, indien het belang dat het betrokken voorschrift beoogt te beschermen, zich daartegen verzet.

Artikel 5:32a Awb – Inhoud last onder dwangsom

1. De last onder dwangsom omschrijft de te nemen herstelmaatregelen.
2. Bij een last onder dwangsom die strekt tot het ongedaan maken van een overtreding of het voorkomen van verdere overtreding, wordt een termijn gesteld gedurende welke de overtreder de last kan uitvoeren zonder dat een dwangsom wordt verbeurd.

Artikel 5:32b Awb – Vormen last onder dwangsom

1. Het bestuursorgaan stelt de dwangsom vast hetzij op een bedrag ineens, hetzij op een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd, dan wel per overtreding van de last.
2. Het bestuursorgaan stelt tevens een bedrag vast waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd.
3. De bedragen staan in redelijke verhouding tot de zwaarte van het geschonden belang en tot de beoogde werking van de dwangsom.

11.6 Privaatrechtelijk kostenverhaal

Als de gemeente zelf een opdracht aan het asbestverwijderingsbedrijf wenst te verstrekken, verdient ten opzichte van de verantwoordelijke voor de brand de **route van de last onder bestuursdwang uitdrukkelijk de voorkeur** boven de privaatrechtelijke route om de volgende redenen.

- Het **verhalen van de kosten** op de verantwoordelijke is bij bestuursdwang veel eenvoudiger. Dit is wettelijk geborgd. De gemeente kan de kosten verhalen als ze dit in de bestuursdwangbeschikking heeft aangezegd en als hetzij de verantwoordelijke de asbest niet binnen de gestelde termijn heeft opgeruimd, hetzij de gemeente wegens de vereiste spoed geen termijn heeft kunnen stellen. In deze gevallen kan er alleen nog discussie ontstaan over de hoogte van de kosten. Bijvoorbeeld welke posten zijn doorberekend en of de hoogte van de kosten wel redelijk zijn; of de maatregelen wel noodzakelijk en zinvol waren; of de asbest wel is gescheiden van het overige afval om de hoge storkosten te beperken.
- De privaatrechtelijke route is niet altijd toegestaan. Deze kan de **rechtsbescherming** onaanvaardbaar doorkruisen die de burger of het bedrijf langs bestuursrechtelijke weg zou hebben gekregen. Bijvoorbeeld een termijn om zelf maatregelen te nemen en gunstige afspraken te maken met het asbestverwijderingsbedrijf. Of de mogelijkheid van bezwaar.
- De privaatrechtelijke route is niet altijd passend omdat er een deugdelijke bestuursrechtelijke regeling is. Alleen lid 3 van artikel 1.1a Wm verwijst naar de mogelijkheid van een privaatrechtelijke aansprakelijkheid naast de bestuursrechtelijke zorgplicht voor het milieu (zie paragraaf 12.4.1). Kennelijk is hiermee bedoeld op aansprakelijkheid tegenover andere eigenaren.

Heeft de gemeente toch kosten gemaakt zonder toepassing van bestuursdwang aan te zeggen en wenst ze deze achteraf te verhalen op de verantwoordelijke van de brand, dan moet onderscheid worden gemaakt in haar rol. Vordert ze deze als behartiger van het algemene belang (opruimen alle percelen) of als wegbeheerder en perceeleigenaar. Dit wordt hierna nader toegelicht.

11.6.1 Behartiger algemeen belang

Het privaatrechtelijk verhalen van opruimkosten door de gemeente op de verantwoordelijke is voor zover ons bekend tot nu toe **niet door de rechter gehonoreerd**. De grondslag 'onrechtmatige daad' is problematisch. Het is moeilijk aan te tonen dat de betrokkene tegenover de gemeente **onrechtmatig** heeft gehandeld. In twee gevallen heeft de Hoge Raad het niet onrechtmatig geoordeeld dat de pandeigenaar het verwijderen van asbestresten na een brand heeft nagelaten (HR 7 november 2003, AB 2004/41, Gst 7199,3 en HR 15 juni 2001, AB 2004/42, Gst 7166, 5).

*De onrechtmatigheid is o.a. afhankelijk van de vraag of de betrokkene door zijn doen of nalaten heeft gehandeld in strijd met een wettelijke plicht of met een ongeschreven plicht tegenover de gemeente. Het lijkt erop dat de bestuursrechter (Raad van State) en de civiele rechter (Hoge Raad) **verschillend oordelen** over de vraag of het opruimen van asbest na een brand onder zo'n plicht valt, althans in de gevallen*

waarover zij hebben geoordeeld. De Hoge Raad zag dit als een publieke taak van de gemeente. Op 4 oktober 2007 heeft een lagere civiele rechter – het Hof Den Haag – het tegendeel geconcludeerd: op de gemeente rust geen algemene verplichting tot het uitvoeren van asbestsaneringen, noch op grond van de Brandweerwet, noch op grond van andere wetgeving. Of deze zaak nu bij de Hoge Raad aanhangig is en we een duidelijke nieuwe uitspraak van de Hoge Raad kunnen verwachten, is ons niet bekend.

Het afwijzen van de onrechtmatigheid was waarschijnlijk niet anders geweest indien de gemeente de betrokkene voortijdig had laten weten dat dit zijn plicht was. Dit betreft in wezen alleen een vooraankondiging van de gemeente dat zij de betrokkene in dat geval aansprakelijk zal stellen. Een **aansprakelijkstelling** en een vooraankondiging daarvan creëren geen onrechtmatigheid.

Twee andere grondslagen zijn voor de gemeente ook problematisch:

- *zaakwaarneming (artikel 6:198 BW): het is de vraag of het opruimen van de asbest is gericht op het behartigen van het belang van de pandeigenaar*
- *schade door een gebrekkige opstal (artikel 6:174 BW): het is de vraag of het in een opstal aanwezige asbest zo gevaarlijk is dat de opstal daardoor niet zou voldoen aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen.*

11.6.2 Wegbeheerder en perceeleigenaar

Eigenaren van aangrenzende percelen kunnen hun saneringskosten wellicht **wel rechtstreeks** privaatrechtelijk verhalen. De Rechtbank Zwolle (7 april 2004, LJN nr. AP0579) heeft zo'n vordering gehonoreerd. In dit geval waren door brand asbestdeeltjes verspreid. Naar het oordeel van de rechtbank heeft de eigenaar van het afgebrande pand onzorgvuldig en dus onrechtmatig gehandeld tegenover de eigenaren van in de buurt gelegen percelen. De verantwoordelijke had de asbest zo spoedig mogelijk moeten verwijderen en was aansprakelijk voor de opruimkosten.

Ook de gemeente bevindt zich privaatrechtelijk gezien in een heel andere positie als wegbeheerder en eigenaar van aangrenzende percelen. Evenals andere eigenaren van naburige percelen kan zij de saneringskosten als wegbeheerder en eigenaar **wellicht wel** privaatrechtelijk op de verantwoordelijke voor de brand verhalen. Dit zou in lijn zijn met de vaste jurisprudentie dat de gemeente reinigingskosten van het wegdek wegens door een auto gelekte olie langs privaatrechtelijke weg kan verhalen.

Hoe staat het in de wet?

Onrechtmatige daad: boek 6, titel 3, afdeling 1 (artikelen 6:162 t/m 168) BW

Artikel 6:162 Burgerlijk Wetboek – Onrechtmatige daad

1. Hij die jegens een ander een onrechtmatige daad pleegt, welke hem kan worden toegerekend, is verplicht de schade die de ander dientengevolge lijdt, te vergoeden.
2. Als onrechtmatige daad worden aangemerkt een inbreuk op een recht en een doen of nalaten in strijd met een wettelijke plicht of met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt, een en ander behoudens de aanwezigheid van een rechtvaardigingsgrond.
3. Een onrechtmatige daad kan aan de dader worden toegerekend, indien zij te wijten is aan zijn schuld of aan een oorzaak welke krachtens de wet of de in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt.

11.7 Toelichting begrippen

In de voorgaande hoofdstukken worden diverse begrippen genoemd die hier verder worden toegelicht.

- **Aansprakelijkstelling:** Het begrip 'aansprakelijkstelling' kan het best worden gereserveerd voor privaatrechtelijk kostenverhaal. Het is nodig iemand dan voor de schade aansprakelijk te 'stellen'. Dit begrip is niet aan de orde in het geval van bestuursdwang. Bestuursrechtelijk is de hoofdregel dat de verantwoordelijke voor de asbestbrand van rechtswege verplicht is te saneren en de kosten daarvan te dragen. De gemeente wijst de betrokkene hierop in de oplegging van een last onder bestuursdwang waarin zij ook het – eventuele – kostenverhaal vermeldt. Daarnaast kan de gemeente vergunninghouders hierover informeren bijvoorbeeld via algemene berichtgevingen.
- **Asbestinventarisatierapport:** Dit rapport is meestal wettelijk voorgeschreven voor het opruimen van asbest dat is vrijgekomen of vrijkomt door een incident of bij sloopwerkzaamheden. Het asbestinventarisatierapport gaat o.a. in op het soort asbest, de omvang, het verspreidingsgebied, de mate van verspreiding, de risico's en de saneringswijze. Het opruimen en afvoeren van het asbest moet plaatsvinden door een **gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf**. De eisen liggen vast in het Asbestverwijderingsbesluit 2005 en het Arbeidsomstandighedenbesluit. Voor de sloop van de restanten van de brand kan een sloopvergunning nodig zijn.
- **Bestuursdwang:** Bestuursdwang is het feitelijke ingrijpen van de gemeente om een ongewenste situatie ongedaan te maken. *Aspecten als aanzegging, termijn, kostenverhaal e.d. zijn geregeld in de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 5.3.1, artikelen 5.21 t/m 5.31c).*
Voordat de last onder bestuursdwang wordt aangezegd moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:
 - duidelijk is welk(e) voorschrift(en) is (zijn) overtreden,
 - bij de constatering van de overtreding zijn de wettelijke voorwaarden en de beginselen van behoorlijk bestuur in acht genomen,
 - duidelijk is op grond van welk voorschrift het college van B&W (of de burgemeester) bevoegd is: het algemene artikel 125 Gemeentewet en/of een specifieke bepaling.
- **Inrichting:** Bij een bedrijf is het criterium voor bestuursdwang meestal of 'diegene een inrichting drijft' in de zin van artikel 1.1 Wet milieubeheer: *"Elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht."* Of er op het moment van de brand wel of niet bedrijfsmatige activiteiten plaatsvonden en er dus aan dit criterium is voldaan, hangt af van de feitelijke situatie. Is er een milieuvergunning van kracht, dan kan dit meestal worden aangenomen. Bij een AMvB inrichting zonder duidelijke activiteiten meestal niet.
- **Opdracht:** Het begrip 'opdracht' kan het best worden gereserveerd voor de opdracht aan het asbestverwijderingsbedrijf. In de verhouding tussen gemeente en burger of bedrijf is dit begrip juridisch gezien verwarrend en kan dit beter worden vermeden. Opdracht is namelijk een privaatrechtelijk begrip en suggereert de vrijheid de opdracht wel of niet aan te nemen. De burger of het bedrijf heeft deze vrijheid niet. Zonodig wordt hem dit namelijk bestuursrechtelijk, eenzijdig als plicht opgelegd via een last onder bestuursdwang.
- **Overtreding:** De bestuursdwang maakt een overtreding door een burger of bedrijf ongedaan. De overtreding houdt meestal in dat de eigenaar of gebruiker van de door brand getroffen opstal, nalaat (terstond) maatregelen te treffen om de nadelige gevolgen van de brand ongedaan te maken of in redelijkheid te beperken. Bij een asbestbrand gaat het om het opruimen van de asbest in verband met de nadelige gevolgen voor de volksgezondheid en het milieu.

- **Redelijk:** De maatregel die de gemeente oplegt moet proportioneel zijn in verhouding tot het voorval. Het is bijvoorbeeld niet redelijk een maatregel op te leggen tot sanering van een gebied van 10 km² als er bij de brand 1 m³ asbesthoudend materiaal betrokken is geweest.

- **Spoedeisend:**
 - *Welke brand:* Meestal is er bij een categorie III brand sprake van spoed, bij categorie I en II niet. Bij een categorie III brand is er sprake van verspreiding van asbest buiten het terrein van de brand in een gebied voor wonen, werken of recreatie. De gemeente kan anders besluiten bijvoorbeeld op grond van de soort asbest, het weer, een bijzonder evenement e.d.
 - *Welke asbest:* Vaststelling via een laboratoriumanalyse is altijd noodzakelijk. Eventueel kunnen recente gegevens worden gebruikt, bijvoorbeeld van een sloopvergunning.
 - *Volgorde gebiedsdelen:* Binnen het verspreidingsgebied moeten wegen en openbare ruimten het eerst worden gereinigd. Daarna wordt er vanaf de buitengrenzen naar binnen gewerkt.
 - *Welke termijn voor opruimen:* Spoedeisend varieert van enkele uren tot dagen. Bepalend is het risico voor de volksgezondheid en het verspreidingsrisico. En het risico van de brandhaard zelf op grond van een risico-inventarisatie. In niet-spoedeisende situaties is er ruimte om meer tijd te nemen.
 - *Welke termijn voor melden milieuschade:* Artikel 17.2 lid 1 Wet milieubeheer verplicht de drijver van een inrichting een brand 'zo spoedig mogelijk' te melden aan B&W vanwege de (dreigende) milieuschade. In uitspraken van de Raad van State varieert deze termijn van 'tegelijk met de brandweer en de verzekeraar', tot 'binnen 1½ uur', tot 'binnen een dag'.
 - *Aanpak bestuursdwang:* Bij spoed kan worden besloten direct over te gaan tot het toepassen van bestuursdwang. Bij grote spoed kan dit zelfs mondeling worden aangezegd, bijvoorbeeld tijdens de brand, en de volgende dag schriftelijk worden bevestigd. Bij spoed of een niet-bereikbare verantwoordelijke kan de termijn om zelf opdracht te geven achterwege blijven. Het kostenverhaal wordt hierdoor wel lastiger. Van belang is verder dat de beslissing om het voorval als spoedeisend aan te merken, goed schriftelijk wordt gemotiveerd.

- **Verantwoordelijke brand:** De verantwoordelijke voor de brand is meestal de eigenaar of de gebruiker van het afgebrande pand, bouwwerk, object of inrichting. Is er een milieuvergunning verleend, dan is dit de vergunninghouder. Is de betrokkene failliet, dan treedt de curator in het faillissement in zijn plaats.

BIJLAGE 1: Gebruikte literatuur en belangrijkste afkortingen

Gebruikte literatuur

- Plan van aanpak asbestbranden, brontekst 31, ministerie Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en ministerie Binnenlandse Zaken, vierde druk november 2007.
- Operationele Coördinatie en commandovoering, Procedure GRIP, 2009.
- Plan van aanpak bij asbestbranden in de gemeente Breda en het Stadsgewest Breda, mei 1997.
- Plan van aanpak voor branden waarbij asbest kan vrijkomen (Concept), gemeente Rijssen, augustus 2000.
- Omgaan met en herkennen van asbest (workshop document), Regionale Brandweer Twente, oktober 2000.
- Asbestprotocol Gemeente Enschede, gemeente Enschede, mei 1996.
- Asbestprotocol Almelo.
- Procedureboek Asbest, gemeente Tubbergen, juli 2000.
- Evaluatie van de zeer grote brand/ Grip-3 bij Auba te Vroomshoop, januari 2008.
- Fries Protocol Asbestbranden, december 1998.
- Aandachtspunten bij incidenten met asbest, DCMR Milieudienst Rijnmond, oktober 1992.
- Aandachtspunten bij incidenten met asbest (2), DCMR Milieudienst Rijnmond, december 1993.
- Optreden bij branden waarbij asbest vrijkomt, Regio Achterhoek, Oktober 1994.
- Brief VNG "Asbestbranden en kostenverhaal, 11 mei 2007.

Belangrijkste afkortingen

Afkorting	Betekenis	evt. instantie
AGS	Adviseur gevaarlijke stoffen	brandweer
AOV	Ambtenaar openbare veiligheid	gemeente
CPA	Centrale post ambulancevervoer	
CoPI	Coördinatie plaats incident	
GAGS	Geneeskundig adviseur gevaarlijke stoffen	brandweer
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen	
GRIP	Gecoördineerde regionale incidentenbestrijdings procedure	
GRS	Gemeentelijke rampenstaf	
HSGHOR	Hoofd sectie geneeskundig hulpverlening bij ongevallen en rampen	
MPL	Meetplanleider	brandweer
H-OVD	Hoofd Officier van dienst brandweer	brandweer
OVD-B	Officier van dienst-brandweer	brandweer
OVD-G	Officier van dienst-geneeskundig	brandweer
RAC	Regionale Alarmcentrale	brandweer
RCC	Regionaal Coördinatie Centrum	
CVD	Regionaal Commandant van Dienst	brandweer
MKT	Meldkamer Twente	
MKA	Meldkamer Ambulancezorg	
MKB	Meldkamer Brandweer	brandweer
MKP	Meldkamer Politie	politie
MIV	Medewerker Informatie Voorziening	
TPA	Twents Protocol Asbestbranden	
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid	GGD
WGHR	Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen	GHOR
Wm	Wet milieubeheer	
WRZO	Wet Rampen en Zware Ongevallen	
WVD	Waarschuwings- en Verkenningsdienst	brandweer
WW	Woningwet	

BIJLAGE 2: instructie bevolking

Bepaal vooraf op welke wijze de burgers en organisaties in het verspreidingsgebied hun informatie en instructies het veiligst kunnen ontvangen (bijv.: asbestbescherming bezorgers, inzet geluidswagen, internet, sms, rampenzender TV-Oost etc.)

Algemeen

- ◆ Zorg voor adressering, datering, aanhef en afbakening verspreidingsgebied in de brief of ander bericht.
- ◆ Meldt afzender: briefpapier van gemeente, maar ook naam van contactpersoon (bijv. publieksvoorlichter) eronder en zorg voor informatiepunt dat telefonisch bereikbaar is, eventueel 24 uur per dag.

Mogelijke inhoudspunten

- ◆ Wat is er gebeurd: omvang effectgebied, populatie in gebied;
- ◆ Wat zijn de gevolgen (voor de gezondheid);
- ◆ Welke maatregelen worden of zijn genomen om de risico's te beperken?
- ◆ Eventueel bekend maken van een noodverordening wanneer daartoe besloten is;
- ◆ Noem expliciet dat het verspreidingsgebied uitsluitend verlaten mag worden via de aangewezen uitgangen met spoelplaats;
- ◆ Bij bewaking van het gesloten gebied door externe bewakingsdienst het hoe en waarom Toelichten;
- ◆ Wat is het resultaat van de getroffen maatregelen;
- ◆ Kunnen ramen en deuren alweer open?
- ◆ Wat kun je wel en wat niet (naar buiten gaan, huisdieren, ook katten, konijnen en volièrevogels);
- ◆ Maatregelen in relatie tot bijzonder vervoer (bijzonder schoolvervoer, dagopvang, patiëntenvervoer, overledenen);
- ◆ Maatregelen postbezorging, bezorging dagblad, SRV-wagen, tafeltje-dek-je etc.);
- ◆ Maatregelen ophalen huisvuil (reguliere containerinzameling);
- ◆ Maatregelen openbaar vervoer (taxi, bus, trein, scheepvaart);
- ◆ Wat gebeurt er de komende dagen;
- ◆ Kunnen kinderen buiten spelen;
- ◆ Hoe wordt er opgeruimd;
- ◆ Moeten ze bij mij op het dak?
- ◆ Wanneer volgt er meer informatie?
- ◆ Als er gebruik wordt gemaakt van media (teletekst), meldt waar informatie is te vinden;
- ◆ Plaats en openingstijden infocentrum, waar kan men terecht met vragen;
- ◆ Nummer en bereikbaarheidstijden van infotelefoon;
- ◆ Datum, plaats en tijdstip van een informatieavond;
- ◆ Wanneer volgt volgende brief;
- ◆ U ontvangt uiteindelijk ook een "sein veilig brief."

Algemene aandachtspunten bij een bewonersavond

- ◆ Bepaal of bewonersavond nodig is: in dun bevolkt gebied hoeft het misschien niet, maar vaak hebben mensen toch veel vragen, en zijn ze blij als ze hiermee persoonlijk bij deskundigen terecht kunnen;
- ◆ Zorg voor duidelijk uitnodiging;
- ◆ Nodig alle betrokken wijkbewoners uit;
- ◆ Zorg voor zaal in de buurt, bijv. buurthuis, zaal van deelstadskantoor of cafézaal;
- ◆ Zorg voor goed forum van medewerkers: iemand van bouw- en woningtoezicht, GGD-arts, evt. iemand van opruimbedrijf, en zorg voor goede voorzitter;
- ◆ Schep ruimte voor beantwoording vragen;
- ◆ Werk volgens vaste agenda: (bijv. info over brand, over gevaren asbest, over opruimen, bijv. ook planning, telkens vragenronde na elk onderdeel).

BIJLAGE 3: Voorbeeldbrieven

Dringend advies: De hierna opgenomen voorbeeldbrieven bevatten artikelen/wetteksten, die na het opstellen van het TPA 2010 gewijzigd kunnen zijn. Raadpleeg daarom altijd via www.overheid.nl de actuele wetteksten.

In deze bijlage zijn voorbeeldbrieven opgenomen afkomstig uit 'Plan van aanpak bij asbestbranden in de gemeente Breda en het Stadsgebied Breda' (Breda, mei 1997), de gemeente Rijssen-Holtten en de gemeente Twenterand.

Voorbeeldbrief 1 kan worden gebruikt voor het voorlichten van bewoners over de gevolgen van asbestbranden. Bij het opstellen van voorbeeldbrief 1 is uitgegaan van de situatie dat bij een brand zeker asbest is vrijgekomen. Deze brief dient zo snel mogelijk na het bestrijden van de brand uit te gaan.

Een mogelijke vervolgactie kan een tweede brief zijn. De inhoud van deze brief wordt sterk bepaald door de omstandigheden en de verdere ontwikkelingen. Mogelijk kan in een tweede brief de prioriteit voor opruimen worden aangegeven, zoals eerst de directe omgeving, openbaar plaatsen, schoolpleinen etc., en de periode waarin een en ander plaatsvindt. Omdat niet altijd bekend is wat en hoe zich een en ander zal ontwikkelen, is het niet mogelijk hier al een voorbeeldbrief van te maken.

Voorbeeldbrief 2 is te gebruiken nadat het verspreidingsgebied weer is ontdaan van het zichtbare asbest.

Voorbeelden 3a en 3b kunnen worden ingezet als de grondslag is gevonden in de Woningwet. Het betreffen aanschrijvingen. Voorbeeld 3a dient in relatie tot de staat van open erven en terreinen (besmet met asbest) te worden ingezet. Voorbeeld 3b dient in relatie tot hinder/overlast vanwege de aanwezigheid van bepaalde stoffen (asbest), ingezet te worden.

LET OP voorbeeld 3a en b zijn niet te gebruiken wanneer de Wet milieubeheer van toepassing is.

Voorbeeld 4 betreft een besluit spoedeisende bestuursdwang in relatie tot artikel 17.1 van de Wet milieubeheer. Zorgplicht na een ongewoon voorval om in alle redelijkheid maatregelen te treffen om de milieuschade ongedaan te krijgen c.q. zoveel mogelijk ongedaan te krijgen.

Voorbeeld 5 betreft een besluit spoedeisende bestuursdwang in relatie tot artikel 1.1a van de Wet milieubeheer. Zorgplicht om in alle redelijkheid maatregelen te treffen om de milieuschade ongedaan te krijgen c.q. zoveel mogelijk ongedaan te krijgen.

Voorbeeld 6 betreft het bekendmaken van de spoedeisende bestuursdwang.

Voorbeeldbrief 7a betreft een vooraanschrijving (bestuurlijke waarschuwing volgens de Handhavingstrategie) (aankondiging dat bestuursrechtelijk optreden in overweging wordt genomen wanneer men nalaat maatregelen te treffen) welke verstuurd kan worden wanneer er geen sprake is van een voorval met een spoedeisend karakter. Grondslag is dan gevonden in de Wet milieubeheer (artikel 1.1a (geen inrichting) of bijvoorbeeld hfst. 17 (wel een inrichting)) of andere milieugerelateerde wet- en regelgeving. Meer informatie hierover is ook te vinden in hoofdstuk 11, waarin de verschillende mogelijkheden van bestuursdwang worden toegelicht. (Er zijn gevallen denkbaar dat ook hier bestuursdwang een betere optie is.)

◆ **LET OP: gebruik geen vooraanschrijving wanneer er sprake is van een voorval met een spoedeisend karakter, waarbij onmiddellijk optreden absoluut aanvaardbaar is en feitelijk ook plaats moet vinden. Inzet van een vooraanschrijving betekent dan feitelijk het toekennen van een hersteltermijn. Hiermee is het spoedeisend karakter gelijk vernietigd.**

Voorbeeldbrief 7b betreft een aanschrijving (aankondiging dat bestuursrechtelijk optreden in overweging wordt genomen wanneer men nalaat maatregelen te treffen) welke verstuurd kan worden wanneer er geen sprake is van een voorval met een spoedeisend karakter.

Grondslag is dan gevonden in de Wet milieubeheer (artikel 1.1a (geen inrichting) of bijvoorbeeld hfst. 17 (wel een inrichting)) of andere milieugerelateerde wet- en regelgeving. Meer informatie hierover is ook te vinden in hoofdstuk 11, waarin de verschillende mogelijkheden van bestuursdwang worden toegelicht. (Er zijn gevallen denkbaar dat ook hier bestuursdwang een betere optie is)

Tot slot is er ook veel informatie betreffende procedures etc. te vinden op www.lim-info.nl. Klik bijvoorbeeld op rubriek 'Veel gestelde vragen' en kies een aansprekend onderwerp.

Voorbeeldbrief 1: aan bevolking vlak na asbestbrand (fase 1)

Aan de bewoners van dit pand

Geachte bewoners,

In uw omgeving heeft een brand gewoed. In het pand bevond zich zeer waarschijnlijk asbesthoudend materiaal.

Uit een eerste visuele onderzoek is gebleken dat er in uw woonomgeving als gevolg van de brand stukjes/flinters van dit materiaal is neergekomen. Bij kapot trappen of bij er over heen rijden zouden eventueel aanwezige asbestvezels kunnen worden vrijgemaakt. Om dit laatste te voorkomen is het vermoedelijke asbestverspreidingsgebied afgezet.

Een gespecialiseerd onderzoeksbureau zal vaststellen of het inderdaad gaat om asbest/asbesthoudend materiaal en eventueel de exacte grenzen van het met asbest besmette gebied (verspreidingsgebied) nog nader vaststellen. Zo spoedig mogelijk daarna zullen wij u nader informeren.

Van asbest is bekend dat vrijgekomen losse vezels bij inademing een risico voor de gezondheid kunnen vormen. Omdat de blootstelling aan deze vezels gedurende de brand voor u zeer gering is geweest en van korte duur, zeker wanneer we dit vergelijken met de hoeveelheid van asbestvezels die u dagelijks al inademt, is het risico dat u eventueel hebt gelopen gedurende de brand verwaarloosbaar klein geweest. Afgezien hiervan zijn wij de mening toegedaan dat uit oogpunt van gezondheid in principe elke blootstelling aan asbest zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

Omdat de eventueel neergekomen stukjes asbest in uw omgeving door verpulvering of doordat ze in huis worden gelopen nog gemakkelijk vezels kunnen loslaten en daardoor nog altijd een risico op kunnen leveren voor u, zijn de volgende maatregelen genomen:

1. Na vaststelling dat het daadwerkelijk gaat om asbest en markeren van het asbestverspreidingsgebied, zullen de stukjes asbest in uw omgeving zo snel mogelijk door een speciaal daarvoor toegerust bedrijf opgeruimd worden. Allereerst zullen de openbare wegen vrijgemaakt worden. Daarna zal de rest van het gebied schoongemaakt worden. Omdat de werknemers van een dergelijk gespecialiseerd bedrijf bijna dagelijks met asbest omgaan en direct met het asbest in contact komen, zullen zij speciaal beschermende kleding dragen. Voor u zelf is het risico zo klein dat u geen beschermende kleding nodig heeft.

2. Wat kunt u zelf (wel en niet) doen?

Als u in uw directe omgeving asbest aantreft, moet u dit rustig laten liggen. Ga er niet doorheen lopen, u neemt het zo mee uw huis in. De schoonmaakploeg zal zo spoedig mogelijk bij u langs komen. Ga niet zelf de omgeving van uw huis schoonmaken, tenzij het in- en uitgaan van uw huis ernstig belemmerd wordt. In dat geval kunt u met een zachte bezem de stukjes voorzichtig opzij schuiven, die later door personeel van het deskundige bedrijf zullen worden opgeruimd. Deponeer geen asbest of asbesthoudend materiaal in eigen afvalcontainer c.q. afvalcontainers.

De zachte bezem moet u nadien buiten goed schoonmaken met water bij een afvoerputje. Loop zo min mogelijk over verontreinigde grond of gras om omwoelen en verspreiding zoveel mogelijk te voorkomen. Laat kinderen niet spelen op plaatsen waar stukjes asbest liggen of waar sprake is van verontreiniging.

Twents protocol Asbest 2010

Samengevat zijn wij van mening dat met de genomen maatregelen bij deze asbestbrand het risico voor u zo klein mogelijk is geweest en dat er in feite geen sprake is geweest van een extra risico voor uw gezondheid.

Mocht u na het lezen van deze brief nog vragen hebben of nadere toelichting willen hebben, dan kunt u tijdens kantooruren altijd contact opnemen met de gemeente (*telefoonnummer*).

(*naam*)

(*functie*)

Voorbeeldbrief 2: Aan bevolking na opruimwerkzaamheden (fase 2)

Aan de bewoners van *(bepaalde wijk, straten)*

Datum

Kenmerk

Onderwerp: brand in locatie waarbij asbest is vrijgekomen

Geachte bewoners,

Zoals wij in eerdere brieven van *(datum)*, of in een eerdere brief van *(datum)* hebben laten weten, is bij de brand in *(bedrijf, pand, schuur etc.)* aan destraat opdag *(datum)* om *(tijd, (of in de nacht vandag opdag)* asbest/asbesthoudend materiaal vrijgekomen. Dit asbest is ook bij u in de woonomgeving *(werkomgeving)* neergekomen. Voor het opruimen van dit asbest is *(bedrijf)* ingeschakeld, dat gespecialiseerd is in dit soort werkzaamheden.

De opruimwerkzaamheden zijn inmiddels afgerond en door een daartoe deskundig onderzoeksbureau in samenwerking met een toezichthouder van onze gemeente gecontroleerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat de hele wijk schoon is. Hoewel het schoonmaken met alle zorgvuldigheid is uitgevoerd, kan het zijn dat u nog stukjes asbestcement in uw omgeving aantreft.

Mocht dit gebeuren, dan kunt u dit melden bij *(persoon x, afdeling y van de gemeente z, telefoonnummer)*. Laat de stukjes bij voorkeur liggen en voorkom dat kinderen ermee gaan spelen.

Op de locatie van het afgebrande pand *(of bedrijf)* zullen nog enige tijd maatregelen nodig zijn. Er is voor gezorgd dat vanuit het pand *(of bedrijf)* geen asbest meer in de omgeving terecht komt. Tijdens de sloop zullen extra maatregelen genomen worden om het verdere vrijkomen van asbest te voorkomen. Wij willen u nogmaals hartelijk bedanken voor uw medewerking en hopen dat de overlast voor u zo beperkt mogelijk is gebleken. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt tijdens kantooruren altijd contact opnemen met *(persoon x, afdeling y van de gemeente z, telefoonnummer)*.

Hoogachtend,

Voorbeeldbrief 3a: Aanschrijving Woningwet (1)

1. Aanschrijving artikel 1a Woningwet, juncto artikel 5.1.1 Bouwverordening.
2. Mededeling bestuursdwang artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:21 e.v. Algemene wet Bestuursrecht, juncto artikel 100 Woningwet.

Naam geadresseerde
Adres
Postcode en woonplaats

Lay-out kenmerk, behandeld door, telefoon, datum etc.

Onderwerp: aanschrijving artikel 1a Woningwet, juncto 5.1.1 Bouwverordening (staat van onderhoud van open erven en terreinen) en mededeling bestuursdwang artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:21 e.v. Algemene wet bestuursrecht, juncto artikel 100 Woningwet.

Geachte directie,

Bij een onderzoek dat wij op (*datum*) hebben ingesteld is gebleken dat het terrein aan de (*adres*), kadastraal bekend gemeente, sectie, nrs. dat u in eigendom toebehoort, is verontreinigd met asbest.

Overtreding Woningwet en Bouwverordening

Op grond van artikel 1a, lid 1, juncto artikel 100 Woningwet en juncto artikel 5.1.1 van de gemeentelijke Bouwverordening mogen open erven en terreinen geen gevaar kunnen opleveren voor de veiligheid, noch nadeel voor de gezondheid van of hinder voor de gebruikers of anderen tengevolge van verontreiniging.

Omdat het betreffende terrein is verontreinigd met asbest wordt door u in deze situatie gehandeld in strijd met artikel 1a van de Woningwet, juncto artikel 5.1.1 lid 2 sub c van de gemeentelijke Bouwverordening.

Uw zienswijze

Op (*datum*) heeft met u gesproken over bovengenoemde overtreding. Hij heeft u toen meegedeeld dat het terrein door de aanwezigheid van asbest gevaar oplevert voor de veiligheid en nadeel voor de gezondheid van of hinder voor de gebruikers of anderen. Tevens heeft hij u dringend verzocht om binnentermijn noemen.... maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het asbest af te (laten) dekken en te omheinen en om binnen (*termijn*) het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een KOMO-procescertificaat algemeen asbest verwijderen.

Ook heeft hij u meegedeeld dat wij gebruik kunnen maken van onze bevoegdheden op grond van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb, juncto artikel 100 Woningwet om bestuursdwang toe te passen indien u niet aan het dringende verzoek voldoet en bent u in de gelegenheid gesteld conform het bepaalde in artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht uw zienswijze ten aanzien van ons voornemen naar voren te brengen. Het bovenstaande is aan u bevestigd in onze brief d.d. (*datum*).

Tijdens bovengenoemd gesprek op (*datum*) heeft u tegenover onze medewerker het volgende naar voren gebracht:

Onze reactie op uw zienswijze

Op (*datum*) is tijdens een controlebezoek door onze medewerker geconstateerd dat u niet heeft voldaan aan ons dringende verzoek.

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven u niet aan te schrijven.

Besluit

Gezien het dreigende gevaar voor omwonenden schrijven wij u hierbij aan op grond van artikel 1a Woningwet om(*termijn*) en om> binnen (*termijn*) na dagtekening van deze brief het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een KOMO-procescertificaat algemeen asbestverwijderen.

Op grond van onze bevoegdheid van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb, juncto artikel 100 Woningwet zullen wij overgaan tot het toepassen van bestuursdwang, indien door u aan het eerste besluit niet wordt voldaan. Dit betekent dat wij van gemeentewege, doch geheel voor uw kosten, onmiddellijk na afloop van de gestelde termijnen zullen overgaan tot het treffen van bovengenoemde maatregelen.

De kosten die zijn verbonden aan het uitvoeren van de aanschrijving met toepassing van bestuursdwang zullen dan ook voor uw rekening komen.

Tegen dit besluit kan bij ons bezwaar worden aangetekend binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop dit besluit is bekend gemaakt. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan Burgemeester en wethouders (*adres*). Het indienen van een bezwaarschrift heeft echter geen schorsende werking. Om de tenuitvoerlegging van het besluit te schorsen kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te.... ..

Voor nadere informatie verwijzen wij u naar bijgevoegd inlichtingenformulier.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van (*gemeente*)
, de burgemeester
, de secretaris

Bijlagen: Inlichtingenformulier bezwaar en beroep
Onderzoeksrapport d.d.
Verslag gesprek en zienswijze d.d.
Controlerapport d.d.

Voorbeeldbrief 3b: Aanschrijving Woningwet (2)

Naam geadresseerde (= eigenaar bouwwerk en terrein)

Adres

Postcode en woonplaats

Lay-out kenmerk, behandeld door, telefoon, datum etc.

Onderwerp: aanschrijving artikel 1a Woningwet juncto artikel 7.3.2 Bouwverordening; mededeling bestuursdwang artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Algemene wet bestuursrecht, juncto artikel 100 Woningwet.

Geachte,

Bij een op (*datum*) door ons ingesteld onderzoek is gebleken dat het bouwwerk en het terrein aan de (*adres*), kadastraal bekend gemeente, sectie, nrs. dat u in eigendom toebehoort, verontreinigd is met asbest waardoor, op voor de omgeving schadelijke wijze, stof wordt verspreid.

Overtreding Bouwverordening

Op grond van artikel 7.3.2 sub b van de gemeentelijke Bouwverordening is het verboden om in, op of aan een bouwwerk, of op een open erf of terrein, voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten, of werktuigen te gebruiken waardoor op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, rook, roet, walm, stof of vocht wordt verspreid of overlast wordt veroorzaakt door: geluid van trilling, elektrische trilling daaronder begrepen, of door schadelijk of hinderlijk gedierte, dan wel door verontreiniging van het bouwwerk, open erf of terrein.

Omdat het betreffende bouwwerk en terrein is verontreinigd met asbest en er hierdoor op voor de omgeving schadelijke wijze stof wordt verspreid, wordt door u in onderhavige situatie gehandeld in strijd met artikel 7.3.2 sub b van de gemeentelijke Bouwverordening.

Uw zienswijze

Op (*datum*) heeft met u gesproken over bovengenoemde overtreding. Hij heeft u toen meegedeeld dat vanwege de verontreiniging op voor de omgeving schadelijke wijze stof wordt verspreid. Tevens heeft hij u dringend verzocht(termijn) om binnen (*termijn*) het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een KOMO-procescertificaat algemeen asbest verwijderen.

Ook heeft hij u meegedeeld dat wij gebruik kunnen maken van onze bevoegdheid op grond van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb, juncto artikel 100 Woningwet om bestuursdwang toe te passen, indien u niet aan het dringende verzoek voldoet en bent u conform het bepaalde in artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld uw zienswijze ten aanzien van ons voornemen naar voren te brengen. Het bovenstaande is aan u bevestigd in onze brief d.d. (*datum*).

U heeft het volgende naar voren gebracht:

Onze reactie op uw zienswijze

Met betrekking tot uw zienswijze merken wij het volgende op:
(..... *samenvatting opmerkingen*).

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven u niet aan te schrijven.

Op (*datum*) is tijdens een controlebezoek door onze medewerker geconstateerd dat u niet heeft voldaan aan ons dringende verzoek. Wij schrijven u hierbij aan op grond van artikel 20 Woningwet om <binnen 24 uur maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het

Besluit

Gezien het dreigende gevaar voor omwonenden schrijven wij u hierbij aan op grond van artikel 1a, Woningwet, juncto artikel 7.3.2 Bouwverordening om(termijn) en om> binnen (*termijn*) na dagtekening van deze brief het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een KOMO-procescertificaat algemeen asbestverwijderen.

Op grond van onze bevoegdheid van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb, juncto artikel 100 Woningwet zullen wij overgaan tot het toepassen van bestuursdwang, indien door u aan het eerste besluit niet wordt voldaan. Dit betekent dat wij van gemeentewege, doch geheel voor uw kosten, onmiddellijk na afloop van de gestelde termijnen zullen overgaan tot het treffen van bovengenoemde maatregelen.

De kosten die zijn verbonden aan het uitvoeren van de aanschrijving met toepassing van bestuursdwang zullen dan ook volledig voor uw rekening komen.

Tegen dit besluit kan bij ons bezwaar worden aangetekend binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop dit besluit is bekend gemaakt. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan Burgemeester en wethouders (*adres*). Het indienen van een bezwaarschrift heeft echter geen schorsende werking. Om de tenuitvoerlegging van het besluit te schorsen kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te Almelo.

Voor nadere informatie verwijzen wij u naar bijgevoegd inlichtingenformulier.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van (*gemeente*)
, de burgemeester
, de secretaris

Bijlagen: Inlichtingenformulier bezwaar en beroep
Onderzoeksrapport d.d.
Verslag gesprek en zienswijze d.d.
Controlerapport d.d.

Voorbeeld 4: besluit spoedeisende bestuursdwang artikel 17.1 Wm

BESTUURSDWANGBESLUIT

(artikel 125 Gemeentewet en afdeling 5.3.1 Algemene wet bestuursrecht juncto artikel 18.2 Wet milieubeheer)

Inleiding

In de nacht van op heeft er een ernstige brand gewoed aan te De brand heeft ervoor gezorgd dat het gebouw op het perceel, kadastraal bekend gemeente, sectie, nummer te is afgebrand. Het betreft hier de Van dit gebouw isB.V., statutair gevestigd, te, de eigenaar. In het gebouw was asbest verwerkt. Bij de brand is een aanzienlijke hoeveelheid asbest vrijgekomen. Deze asbest heeft zich verspreid over een groot gebied waarin woningen en bedrijfspanden gesitueerd zijn.

WET MILIEUBEHEER

Artikel 17.1

In artikel 17.1 van de Wet milieubeheer is bepaald dat indien zich in een inrichting een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waarvoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, treft degene die de inrichting drijft, onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd, om de gevolgen van die gebeurtenis te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

Het perceel en de omgeving is verontreinigd met asbest als gevolg van brand. Hierdoor ontstaan nadelige gevolgen voor het milieu. Brand kan worden gekwalificeerd als een ongewoon voorval. Gelet hierop is er sprake van strijd met artikel 17.1 van de Wet milieubeheer.

Er is een bevoegdheid om handhavend op te treden.

TOEPASSING ZEER SPOEDEISENDE BESTUURSDWANG

Op grond van artikel 125 van de Gemeentewet en afdeling 5.3.1 van de Algemene wet bestuursrecht juncto artikel 18.2 Wet milieubeheer hebben wij de mogelijkheid om door middel van het toepassen van bestuursdwang de wettelijke regelgeving te handhaven.

Ingevolge artikel 5:31 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht kunnen direct maatregelen worden getroffen indien de vereiste spoed dat rechtvaardigt. Het is algemeen bekend dat asbest een gevaarlijke stof is. Gelet op de grootte van de brand en de hoeveelheid vrijgekomen asbest was en is er naar ons oordeel sprake van een zodanig ernstige overtreding dat wij direct onze maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben genomen en besloten hebben tot het toepassen van zeer spoedeisende bestuursdwang, als bedoeld in artikel 5:31 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht, in de vorm van het onverwijld nemen van alle maatregelen die zijn gericht op het zoveel mogelijk beperken of ongedaan maken van de gevolgen van de door de brand ontstane asbestverontreiniging, waarbij de beslissing tot toepassing van bestuursdwang achteraf op papier wordt gesteld.

Dit alles om ervoor te zorgen dat vanuit het oogpunt van mens en milieu de geconstateerde strijdigheid met de Wet milieubeheer zo snel als redelijkerwijs mogelijk is wordt opgeheven.

Daarbij hebben wij in ogenschouw genomen dat de omvang van de brand en de aanwezigheid en verspreiding van asbest zodanig waren dat er acuut met een deskundige verwijdering moest worden begonnen en dat er niet gewacht kon worden op het ter hand nemen van de verwijdering door de overtreder(s).

LEGALISATIEMOGELIJKHEDEN

Gelet op de overtreding is het duidelijk dat legalisatie van de overtreding niet mogelijk is.

ZWAARWEGENDE BELANGEN

Ons zijn op dit moment geen zwaarwegende belangen bekend, die – afgewogen tegen de belangen die gediend zijn met het toepassen van bestuursdwang, met name het belang van handhaving van wettelijke regels en het belang van voorkomen van ernstige nadelige gevolgen voor mens en milieu – zich verzetten tegen het toepassen van bestuursdwang.

OVERTREDERS

Bestuursdwang wordt toegepast aan degene die beschouwd kan worden als overtreder van een bij of krachtens de wet gesteld voorschrift. Volgens kadastrale gegevens is drijver van de inrichting en eigenaar van het afgebrande gebouw op het perceel, kadastraal bekend gemeente, sectie ..., nummer 3425 te Bestuurder van is Verder is volgens onze informatie eigenaar van het perceel en de daarbinnen gesitueerde opstallen. Gelet op deze gegevens zijn wij van mening datals overtreder aan te merken is.

LASTGEVING

De clandestiene situatie dient zo snel als redelijkerwijs mogelijk is te verdwijnen. In concreto betekent dit dat al het asbest dat vrijgekomen is door de brand van het gebouw op het perceel volledig dient te worden verwijderd. De verwijdering geldt voor het asbest op het perceel zelf en alle andere in de omgeving gelegen percelen waar sprake is van asbestverontreiniging vanwege de brand. Op deze wijze wordt de rechtsorde weer hersteld.

KOSTEN TOEPASSING BESTUURSDWANG

De kosten, welke met het toepassen van bestuursdwang zijn gemoeid (inclusief de voorbereidingskosten), zijn volledig voor rekening van de overtreder, te weten (artikel 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht).

MANDAATBESLUIT BEKENDMAKEN/MEEDELEN BESLUIT

De bevoegdheid van het bekendmaken/meedelen van een beslissing om een besluit tot toepassing van bestuursdwang is door het college van Burgemeester en Wethouders gemandateerd aan de afdelingsmanager van de afdeling

BESLUITEN

Wij bekrachtigen dat wij op hebben besloten om:

1. aan, te en de heer/mevrouw, woonachtig op het perceel, te, zeer spoedeisende bestuursdwang toe te passen ten einde de clandestiene situatie te doen opheffen;
2. de kosten van toepassing van bestuursdwang voor rekening te laten komen van overtreders;
3. het achteraf op schrift genomen besluit bekend te maken aan

.....,

Datum:

Burgemeester en wethouders van,
de secretaris, de burgemeester,

Voorbeeld 5: besluit spoedeisende bestuursdwang artikel 1.1a Wm

BESTUURSDWANGBESLUIT

(artikel 125 Gemeentewet en afdeling 5.3.1 Algemene wet bestuursrecht, artikelen 1.1a en 18.2a Wet milieubeheer)

INLEIDING

In de nacht van op heeft er een ernstige brand gewoed aan te De brand heeft ervoor gezorgd dat het gebouw op het perceel, kadastraal bekend gemeente, sectie, nummer te is afgebrand. Het betreft hier de Van dit gebouw isB.V., statutair gevestigd, te, de eigenaar. In het gebouw was asbest verwerkt. Bij de brand is een aanzienlijke hoeveelheid asbest vrijgekomen. Deze asbest heeft zich verspreid over een groot gebied waarin woningen en bedrijfspanden gesitueerd zijn.

WET MILIEUBEHEER

Artikel 1.1a

Artikel 1.1a, eerste lid van de Wet milieubeheer bepaalt dat een ieder voldoende zorg voor het milieu in acht neemt. In het tweede lid van dit artikel is bepaald dat de zorg, bedoeld in het eerste lid, in ieder geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Door het vrijkomen en de verspreiding van de asbest ten gevolge van de brand in het gebouw traden er ernstige nadelige gevolgen of dreigden ernstige nadelige gevolgen acuut op te treden voor mens en milieu. Door niet (direct) de maatregelen te nemen die redelijkerwijs konden worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, wordt artikel 1.1a van de Wet milieubeheer overtreden.

Er is een bevoegdheid om handhavend op te treden.

TOEPASSING ZEER SPOEDEISENDE BESTUURSDWANG

Op grond van artikel 125 van de Gemeentewet en afdeling 5.3.1 van de Algemene wet bestuursrecht juncto artikel 18.2a Wm hebben wij de mogelijkheid om door middel van het toepassen van bestuursdwang de wettelijke regelgeving te handhaven.

Ingevolge artikel 5:31 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht kan in spoedeisende gevallen direct bestuursdwang worden toegepast zonder voorafgaande last. Het is algemeen bekend dat asbest een gevaarlijke stof is. Gelet op de grootte van de brand en de hoeveelheid vrijgekomen asbest was en is er naar ons oordeel sprake van een zodanig ernstige overtreding dat wij direct onze maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben genomen en besloten hebben tot het toepassen van zeer spoedeisende bestuursdwang, als bedoeld in artikel 5:31 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht, in de vorm van het onverwijld nemen van alle maatregelen die zijn gericht op het zoveel mogelijk beperken of ongedaan maken van de gevolgen van de door de brand ontstane asbestverontreiniging, waarbij de beslissing tot toepassing van bestuursdwang achteraf op papier wordt gesteld. Dit alles om ervoor te zorgen dat vanuit het oogpunt van mens en milieu de geconstateerde strijdigheid met de Wet milieubeheer zo snel als redelijkerwijs mogelijk is wordt opgeheven.

Daarbij hebben wij in ogenschouw genomen dat de omvang van de brand en de aanwezigheid en verspreiding van asbest zodanig waren dat er acuut met een deskundige verwijdering moest worden begonnen en dat er niet gewacht kon worden op het ter hand nemen van de verwijdering door de overtreder(s).

LEGALISATIEMOGELIJKHEDEN

Gelet op de overtreding is het duidelijk dat legalisatie van de overtreding niet mogelijk is.

ZWAARWEGENDE BELANGEN

Ons zijn op dit moment geen zwaarwegende belangen bekend, die – afgewogen tegen de belangen die gediend zijn met het toepassen van bestuursdwang, met name het belang van handhaving van wettelijke regels en het belang van voorkomen van ernstige nadelige gevolgen voor mens en milieu – zich verzetten tegen het toepassen van bestuursdwang.

OVERTREDERS

Bestuursdwang wordt toegepast aan degene die beschouwd kan worden als overtreder van een bij of krachtens de wet gesteld voorschrift. Volgens kadastrale gegevens is eigenaar van het afgebrande gebouw op het perceel, kadastraal bekend gemeente, sectie ..., nummer te Bestuurder van is Verder is volgens onze informatie eigenaar van het perceel en de daarbinnen gesitueerde opstallen. Gelet op deze gegevens zijn wij van mening datals overtreder aan te merken is.

LASTGEVING

De clandestiene situatie dient zo snel als redelijkerwijs mogelijk is te verdwijnen. In concreto betekent dit dat al het asbest dat vrijgekomen is door de brand van het gebouw op het perceel volledig dient te worden verwijderd. De verwijdering geldt voor het asbest op het perceel zelf en alle andere in de omgeving gelegen percelen waar sprake is van asbestverontreiniging vanwege de brand.

Op deze wijze wordt de rechtsorde weer hersteld.

KOSTEN TOEPASSING BESTUURSDWANG

De kosten, welke met het toepassen van bestuursdwang zijn gemoeid (inclusief de voorbereidingskosten), is voor rekening van de overtreder, te weten(artikel 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht).

MANDAATBESLUIT BEKENDMAKEN/MEEDELEN BESLUIT

De bevoegdheid van het bekendmaken/meedelen van een beslissing om een besluit tot toepassing van bestuursdwang is door het college van Burgemeester en Wethouders gemandateerd aan de afdelingsmanager van de afdeling

Voorbeeldbrief 7a: Vooraanschrijving Wet milieubeheer

AANTEKENEN (met ontvangstbevestiging)

Naam bedrijf
Contactpersoon
Adres
Plaats
Plaatsnaam, datum

onderwerp vooraanschrijving
bijlagen behandeld door
uw brief van doorkiesnummer
uw kenmerk document
verzonden nummer

Geachte heer/mevrouw,

In verband met de brand op (*datum brand*) op uw perceel (*locatie brand*) te (*Plaatsnaam, naam bedrijf*), delen wij u het volgende mee.

Bij deze brand is asbest vrijgekomen. Dit moet worden aangemerkt als een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 17.1 Wet milieubeheer, waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn/dreigen te ontstaan (*LET OP: of als een gebeurtenis waarop Titel 17.2 van de Wet milieubeheer 'Maatregelen bij milieuschade of onmiddellijke dreiging daarvan van toepassing is*). Bij een ongewoon voorval dient u onmiddellijk maatregelen te treffen om de nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen c.q. de reeds ontstane nadelige gevolgen zo veel mogelijk ongedaan te maken. Bovendien had u op grond van artikel 17.2 Wm het voorval aan ons moeten melden.

Wet milieubeheer

Geconstateerd is dat u geen melding hebt gedaan en/of niet onmiddellijk maatregelen hebt getroffen om de nadelige gevolgen voor het milieu te beperken en/of zoveel mogelijk ongedaan te maken. Door dit na te laten hebt u artikel 17.1 Wm en/of artikel 17.2 Wm overtreden.

Volgens onze gegevens bent u degene die de inrichting drijft en in die hoedanigheid in staat de begane strijdigheden ongedaan te maken. Wij stellen u in de gelegenheid – voor zover u dat nog niet hebt gedaan - het voorval alsnog te melden en de noodzakelijke maatregelen te treffen zoals wij ze hierna hebben opgesomd.

Ongedaan maken strijdigheden

Op grond van artikel 17.1 en 17.2, juncto artikel 18.2 Wm (*LET OP: of ingeval titel 17.2 van toepassing is artikelen 17.10 lid 1, 17.12 lid 2, 17.13 lid 2, 17.14 lid 1 en 18.2g** Wet milieubeheer*) verzoeken wij u:

- ◆ het ongewoon voorval binnen.....dag(en) na verzending van deze brief alsnog aan ons te melden en daarbij de volgende gegevens te verstrekken:
 - a.) de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
 - b.) de door het voorval vrijgekomen stoffen, alsmede hun eigenschappen;
 - c.) andere, van belang zijnde gegevens om aard en ernst van de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;

Voorbeeldbrief 7b: Aanschrijving Wet milieubeheer

AANTEKENEN (met ontvangstbevestiging)

Naam bedrijf
Contactpersoon
Adres
Plaats
Plaatsnaam, datum

onderwerp handhavingbeschikking
bijlagen behandeld door
uw brief van doorkiesnummer
uw kenmerk document
verzonden nummer

Geachte heer/mevrouw,

In verband met de brand op (*datum brand*) op uw perceel (*locatie brand*) te (*Plaatsnaam, naam bedrijf*), delen wij u het volgende mee.

Bij deze brand is asbest vrijgekomen. Dit moet worden aangemerkt als een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 17.1 Wet milieubeheer (Wm), waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn/dreigen te ontstaan (*LET OP: of als een gebeurtenis waarop Titel 17.2 van de Wm 'Maatregelen bij milieuschade of onmiddellijke dreiging daarvan van toepassing is'*). Bij een ongewoon voorval dient u onmiddellijk maatregelen te treffen om de nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen c.q. de reeds ontstane nadelige gevolgen zo veel mogelijk ongedaan te maken. Bovendien had u op grond van artikel 17.2 Wm het voorval aan ons moeten melden.

Wet milieubeheer

Geconstateerd is dat u geen melding hebt gedaan en geen maatregelen hebt getroffen om de nadelige gevolgen voor het milieu te beperken en/of zoveel mogelijk ongedaan te maken. Door dit na te laten hebt u de artikelen 17.1 Wm en artikel 17.2 Wm overtreden.

Volgens onze gegevens bent u degene die de inrichting drijft en in die hoedanigheid in staat de begane strijdigheden ongedaan te maken door het voorval alsnog te melden en de noodzakelijke maatregelen te treffen, zoals wij ze hierna hebben opgesomd.

Bij vooraanschrijving d.d....., kenmerk..... hebben wij u van ons voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom (of een last onder bestuursdwang) op de hoogte gesteld, daarbij hebben wij u ook een hersteltermijn gegeven waarbinnen u de strijdigheden ongedaan kon maken.

Als reactie op de vooraanschrijving heeft u gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Uw zienswijze

Bij brief van (*datum*) hebben wij u in kennis gesteld van ons voornemen om u een last onder dwangsom op te leggen. De brief is persoonlijk aan u overhandigd door de heren (*namen ambtenaren evt. naam getuige*) en heeft u getekend voor ontvangst.

U heeft uw zienswijze mondeling/schriftelijk kenbaar gemaakt over ons voornemen tot toepassing van een last onder dwangsom (c.q. last onder bestuursdwang) krachtens artikel 125 Gemeentewet, juncto artikel 5:4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Uw zienswijze heeft u als volgt verwoord:

Onze reactie op uw zienswijze

Onze reactie op uw zienswijze luidt als volgt:

.....

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven om ons voornemen om u aan te schrijven en aansprakelijk te stellen te herzien.

Constatering

Geconstateerd is dat u niet binnen de gestelde termijn de strijdigheden ongedaan hebt gemaakt. De strijdigheid met de artikelen 17.1 en 17.2 bestaan nog steeds, omdat u hebt nagelaten een melding bij ons in te dienen en de in de vooraanschrijving genoemde maatregelen tijdig te treffen.

BESLUIT

Sanctiemaatregelen

Bij het voort blijven bestaan van een overtreding kan door feitelijk handelen, namens of door het bevoegd gezag, met verhaal van kosten op de overtreder de overtreding ongedaan worden gemaakt of kan aan degene die aangemerkt kan worden als overtreder van een bij of uit kracht van een wet gesteld voorschrift een dwangsom worden opgelegd. Volgens de inschrijving bij de Kamer van Koophandel, bent u drijver van de inrichting zoals gevestigd binnen perceel: te, kadastraal bekend gemeente, sectie ..., nummer: Met inachtneming van deze gegevens en de constateringen zijn wij van mening dat u als overtreder bent aan te merken. Bovendien bent u als drijver in staat de overtredingen ongedaan te maken.

Dwangsom

Op grond van afdeling 5.3.2 juncto artikel 5:4 van de Algemene wet bestuursrecht juncto artikel 125 van de Gemeentewet juncto artikel 18.2 Wm hebben wij de bevoegdheid aan een overtreder een last onder dwangsom op te leggen ten einde wet- en regelgeving te handhaven (*afd. 5.3.1 bij bestuursdwang!*). Het bedrag van de te verbeuren dwangsom dient in redelijke verhouding te staan met het door de overtreding geschonden belang. Bovendien moet de hoogte van de dwangsom worden afgestemd op het beoogde effect ervan als dwangmiddel.

Gelet op het feit dat u er schriftelijk en mondeling op gewezen bent en gelet op het feit dat u in strijd hebt gehandeld met de regels van de Wet milieubeheer en de aard van de overtredingen, zijn wij van mening dat de hierna genoemde bedragen redelijk en voldoende hoog zijn om u er van te overtuigen dat de ontstane strijdige situatie beëindigd dient te worden.

(in geval van last onder dwangsom)

Wanneer u niet binnenna het verzenden van deze aanschrijving, de hierna onder Nr.1. van de 'Lastgeving' genoemde acties hebt uitgevoerd, verbeurt u een dwangsom van €,- ineens, direct na constatering van in gebreke blijven. Het maximum te verbeuren bedrag hebben wij tevens vastgesteld op €, -.

(in geval van last onder bestuursdwang)

Wanneer u niet binnenna het verzenden van deze aanschrijving, de hierna onder Nr.2. van de 'Lastgeving' genoemde acties hebt uitgevoerd, voeren wij voor uw rekening de maatregelen uit door bestuursdwang toe te passen zoals bedoeld in artikel 5.21 van de Algemene wet bestuursrecht.

De genoemde begunstigingstermijnen achten wij redelijk en billijk vanwege de voorgeschiedenis, de aard van de overtredingen en het gegeven dat reeds bij de vooraanschrijving een termijn is gegeven waarin de overtredingen ongedaan konden worden gemaakt.

Lastgeving

Binnen de hiervoor genoemde begunstigingstermijn van..... dient u de genoemde overtredingen conform de eisen als hierna genoemd ongedaan te maken:

Op grond van artikel 17.1 en 17.2, juncto artikel 18.2 van de Wm (*LET OP: of ingeval titel 17.2 van toepassing is artikelen 17.10 lid 1, 17.12 lid 2, 17.13 lid 2, 17.14 lid 1 en 18.2g** Wet milieubeheer*) verzoeken wij u:

♦ **Nr.1. het ongewoon voorval aan ons te melden en daarbij de volgende gegevens te verstrekken:**

- a.) de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
- b.) de door het voorval vrijgekomen stoffen, alsmede hun eigenschappen;
- c.) andere, van belang zijnde gegevens om aard en ernst van de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;
- d.) de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;
- e.) de maatregelen die worden overwogen om te voorkomen dat een zodanig voorval zich nogmaals zal voordoen.

Nr. 2. De volgende maatregelen te treffen:

Bezwaar

De mogelijkheid bestaat om op grond van de Algemene wet bestuursrecht een bezwaarschrift in te dienen. Dit moet binnen zes weken, gerekend vanaf de dag volgend op de verzenddatum van deze aanschrijving.

Flankerend beleid

Gelet op de aard van de geconstateerde overtredingen houden wij ons het recht voor om in het kader van het flankerend beleid overeenkomstig de bestuursovereenkomst 'Samenwerking milieuhandhaving Overijssel,' de politie in te lichten over de overtreding en deze aanschrijving. Zij hebben een zelfstandige bevoegdheid om eventueel strafrechtelijk op te treden.

Afsluiting

Hiermee hebben wij u volgens ons voldoende geïnformeerd en vertrouwen op uw welwillende medewerking. Na het verstrijken van de begunstigingstermijn zullen wij de situatie nogmaals beoordelen. Indien mocht blijken dat u de strijdigheden niet vrijwillig ongedaan heeft gemaakt, zijn wij genoodzaakt de genoemde dwangsom en/of bestuursdwang te effectueren. Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met (*naam, telefoonnummer*).

Twents protocol Asbest 2010

Een afschrift van deze brief wordt toegezonden aan:

1. de regiopolitie Twente, afdeling lokale politie.....;
2. Hulpverleningsdienst Regio Twente Postbus 1400, 7500BK Enschede;
3. uw verzekeringsmaatschappij (*naam en adres verzekeringsmaatschappij*).

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van

de secretaris, de burgemeester,

Bijlage 4: Model werkplan

Certificatieschema
Procescertificaat
Asbestverwijdering

blad 1 van 6

Identificatiecode:
SC-530 / febr. 2008 Bijlage G

CERTIFICATIESHEMA

voor het
SCA Procescertificaat
Asbestverwijdering

Arbeidsomstandighedenbesluit; artikel 4.54a en 4.54d
Arbeidsomstandighedenregeling; artikel 4.27

Bijlage G Model werkplan

Stichting SCA
Postbus 22
6720 AA BENNEKOM
www.ascert.nl

Certificatieschema
 Procecertificaat
 Asbestverwijdering

blad 2 van 6

 identificatiecode:
 SC-530 / febr. 2008 Bijlage G

INHOUD VAN HET WERKPLAN

1. INLEIDING	3
2. OPZET WERKPLAN	3
2.1. Korte omschrijving van de aard van de werkzaamheden:	3
2.2. Korte omschrijving van de basisgegevens:	3
2.3. Gegevens over het gebouw / object:	3
2.4. Gegevens over het bedrijf en de werknemers	4
2.5. Tijdsplanning en werk- en rusttijdenregeling:	4
2.6. Gegevens over de aanwezigheid van andere bedrijven op de locatie:	4
2.7. Gegevens over het afschermen en afbakenen van de locatie:	4
2.8. Beschrijving van de uitvoering van de werkzaamheden:	4
2.9. Beschrijving van de persoonlijke beschermingsmiddelen en apparatuur:	4
2.10. Arbeidshygiënische maatregelen:	5
2.11. Beschrijving van de afvoer van het asbesthoudend materiaal:	5
2.12. Informatie over de eindcontrole:	5
2.13. Opleidingsplan – voorlichting aan derden:	5
2.14. Arbeidsgezondheidskundige begeleiding:	5
2.15. Registratie (wordt in het logboek bijgehouden):	5
3. AFWIJKINGEN OP HET WERKPLAN:	6

 Certificatieschema
**Procescertificaat
 Asbestverwijdering**

blad 3 van 6

 identificatiecode:
 SC-530 / febr. 2008 Bijlage G
1. INLEIDING

Op grond van het Arbeidsomstandighedenbesluit dient het schriftelijke werkplan een beschrijving te zijn van het conform SC-530 Bijlage B uit te voeren asbestverwijderingswerk en doeltreffende maatregelen te bevatten ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de betrokken werknemers. Daarbij geldt het volgende:

- De onderstaande opzet van het werkplan is bindend. Dat wil zeggen dat de volgorde van de betreffende hoofdstukken is aangehouden;
- Het werkplan is zo volledig mogelijk opgesteld en door het bedrijf vrijgegeven, voorafgaand aan de asbestverwijdering;
- Het werkplan omschrijft het uit te voeren werk en bevat dus de specifieke kenmerken van dit werk. Ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de betrokken werknemers zijn op ondubbelzinnige wijze de doeltreffende maatregelen beschreven;
- Afwijkingen van de algemene uitgangspunten genoemd in de SC-530 zijn in het werkplan met argumenten onderbouwd (zie SC-530 Bijlage G par. 3.);
- Het werkplan is beknopt van omvang en voor een auditor of handhaver goed beoordeel- en leesbaar;
- De beheersmaatregelen met betrekking tot de niet aan asbest gerelateerde risico's, zoals valgevaar, koolmonoxidevorming in het containment, hete leidingen, legionella besmetting en elektrocutiegevaar (ontfeend aan V&G-plan), dienen eveneens in het werkplan te zijn opgenomen;
- Het werkplan is onder te verdelen in:
 - o projectspecifieke gegevens met het volledige inventarisatierapport, de sloopvergunning, de projectspecifieke werkvoorschriften, de eventuele toelichtingen, de afwijkingen op het werkplan,
 - o bedrijfsspecifieke gegevens met daarin het V&G-plan, RI-E (w.o. het Legionella-beheersplan), het calamiteitenplan, de controleerlijsten, de diploma's en keuringsbewijzen van het personeel en de keuringsbewijzen van het materieel dienen.

Toelichting

Een inventarisatierapport conform SC-540, inclusief de risikoklassen en verwijderingsvoorwaarden en of een ingevulde checklist, wordt niet als het werkplan beschouwd.

2. OPZET WERKPLAN**2.1. Korte omschrijving van de aard van de werkzaamheden:**

- aard van de werkzaamheden (open lucht- of binnensanering);
- waar worden de werkzaamheden in / aan uitgevoerd;
- wat moet worden verwijderd en hoeveel.

2.2. Korte omschrijving van de basisgegevens:

- identificatiecode van het asbestinventarisatie-rapport (incl. asbestanalyse) en SCA-code van het bedrijf dat de inventarisatie heeft uitgevoerd;
- risikoklasse, verwijderingsvoorwaarden en beschermingsmaatregelen ontleend aan het asbestinventarisatierapport;
- analyserapporten van de bij de inventarisatie onderzochte asbestmonsters.

2.3. Gegevens over het gebouw / object

- adres en plaats;
- telefoon (indien van toepassing);
- bedrijf;
- directeur;

 Certificatieschema
**Procescertificaat
 Asbestverwijdering**

blad 4 van 6

 Identificatiecode:
 SC-530 / febr. 2008 Bijlage G

- contactpersoon;
- sloopvergunning (bij bouwwerk);
- V&G-plan.

2.4. Gegevens over het bedrijf en de werknemers

- naam en SCA-code van het bedrijf;
- adres, plaats en telefoon van het bedrijf;
- inrichting van de werkorganisatie;
- naam en SCA-code van de deskundig toezichthouder asbestverwijdering DTA;
- naam en SCA-code van de deskundig asbestverwijderaar DAV en LDAV, indien aanwezig;
- aantal werknemers dat de asbestverwijderingswerkzaamheden uitvoert.

2.5. Tijdsplanning en werk- en rusttijdenregeling:

- datum en tijdstip van het begin van de werkzaamheden;
- einddatum van de werkzaamheden;
- beschrijving van de werk- en rusttijdenregeling op het betreffende werk.

2.6. Gegevens over de aanwezigheid van andere bedrijven op de locatie:

- bedrijf;
- contactpersoon;
- hoe te bereiken;
- te verrichten werkzaamheden.

2.7. Gegevens over het afschermen en afbakenen van de locatie:

- schets van de werklocatie, inclusief decontaminatie-unit, afvalsluis, schaftgelegenheid, afbakening, waarschuwingsborden, onderdrukapparatuur, eventuele transitroute, enzovoort.

2.8. Beschrijving van de uitvoering van de werkzaamheden:

Dit dient te omvatten:

- de aard van de asbestverwijderingswerkzaamheden;
- de maatregelen om verontreiniging van het milieu met asbest te voorkomen;
- de volgorde van de uitvoering van de asbestverwijderingswerkzaamheden;
- de maatregelen gericht op het, indien redelijkerwijs uitvoerbaar, eerst verwijderen van asbest alvorens andere sloopwerkzaamheden uit te voeren;
- de maatregelen om stofvorming te voorkomen en de concentratie aan asbest zo laag mogelijk te houden;
- het verzamelen van het asbesthoudende materiaal en andere afvalmaterialen en de afvoer uit het werkgebied (vuile zone); indien geen afvalsluis wordt aangelegd, dient dit te worden gemotiveerd;
- het reinigen van de asbestverwijderingslocatie / containment c.q. het werkgebied;
- de visuele controle na het reinigen;
- de maatregelen die genomen zijn indien onvoorziën asbest is aangetroffen wat niet was opgenomen in het asbestinventarisatierapport.

2.9. Beschrijving van de persoonlijke beschermingsmiddelen en apparatuur:

- werkkleding;
- ademhalingsbeschermingsmiddelen;

Certificatieschema
Procescertificaat
Asbestverwijdering

blad 5 van 6

 Identificatiecode:
 SC-530 / febr. 2008 Bijlage G

- overige persoonlijke beschermingsmiddelen;
- toegepaste collectieve beschermingsmiddelen (relatie met milieu- en arboaspecten);
- toegepaste beschermingsfactoren (relatie adembescherming);
- gereedschappen en apparaten die bij het slopen worden gebruikt;
- onderhoud en controle van de persoonlijke beschermingsmiddelen;
- toegepaste filtersystemen (lucht en water).

2.10. Arbeidshygiënische maatregelen:

- beschrijving van de decontaminatieprocedure;
- beschrijving van de eventueel noodzakelijk toe te passen transitprocedure;
- beschrijving van de wijze van het omgaan met vervuilde kleding.

N.B. Hier alleen de wijzigingen op de algemene beschrijving van het kwaliteitshandboek opnemen.

2.11. Beschrijving van de afvoer van het asbesthoudend materiaal:

- de wijze van verzamelen en, indien van toepassing, tussentijdse opslag van asbesthoudend afval;
- de wijze van transport en bestemming van het verzamelde asbesthoudend sloopafval;
- afvoer van het asbesthoudend afval conform voorschriften in de sloopvergunning (alleen bij verwijdering van asbest uit een bouwwerk).

2.12. Informatie over de eindcontrole:

- naam van het laboratorium / inspectie-instelling;
- aangeven of de eindcontrole wordt uitgevoerd conform de vigerende wetgeving;
- namen van de personen en bedrijven aan wie een afschrift van de rapportage ter beschikking wordt gesteld.

2.13. Opleidingsplan – voorlichting aan derden:

- korte omschrijving/aanduiding en verwijzing naar een bijlage of het kwaliteitshandboek;
- aangeven of voorlichting aan derden over risico's van de werkzaamheden is gegeven met vermelding van namen en datum.

2.14. Arbeidsgezondheidskundige begeleiding:

- beschrijving van wijze waarop de arbeidsgezondheidskundige begeleiding plaatsvindt

2.15. Registratie (wordt in het logboek bijgehouden):

- registratie van de werknemers die het asbest verwijderen en van alle personen die aan respirable (inadembare) asbestvezels kunnen worden blootgesteld;
- directe registratie van begin- en eindtijd als het werkgebied wordt betreden of verlaten;
- aard en duur van de werkzaamheden. Het is niet verplicht de asbestconcentratie in het compartiment te meten. Er dient minimaal een indicatie van de luchtconcentratie te worden genoteerd;
- meting en registratie van de onderdruk (bij niet-hechtgebonden en hechtgebonden asbest);
- registratie van de verstrekte ademhalingsbeschermingsmiddelen;
- registratie van de bezoekers (overheid, certificatie-instelling, derden);
- registratie van de afwijkingen op het werkplan;
- registratie van het asbesthoudende afval en de identificatie hiervan;

Certificatieschema
Procescertificaat
Asbestverwijdering

blad 6 van 6

identificatiecode:
SC-530 / febr. 2008 Bijlage G

- registratie van eventuele incidenten en calamiteiten;
- registratie van klachten en afwijkingen (tekortkomingen);
- registratie van alle uitgevoerde metingen;
- overige registraties op basis van het opgestelde werkplan.

3. AFWIJINGEN OP HET WERKPLAN:

Afwijkingen op het werkplan, die overigens binnen de regels van SC-530 vallen, dienen vóór uitvoering, met redenen omkleed, in het werkplan en/of op het logboekformulier te worden vermeld.

Voor een uitvoeringswijze die afwijkt van de regels van SC-530 dient tevoren een schriftelijke goedkeuring op basis van een Plan van aanpak (risico-inventarisatie) te worden verkregen van een Arbocemdeskundige. Het door die deskundige getoetste Plan van aanpak dient als bijlage aan het werkplan te worden toegevoegd.

BIJLAGE 5: Vaststelling van vrijkomen asbest

Onderstaande voorlopige en definitieve vaststelling van asbest is afkomstig uit 'Plan van aanpak asbestbrand' (VROM).

Voorlopige vaststelling aanwezigheid asbest

Een voorlopige vaststelling van asbest kan zijn gebaseerd op:

- Een veronderstelling op basis van soort en leeftijd gebouw. (*In vrijwel ieder gebouw van voor 1980 is asbest aanwezig. Grote hoeveelheden asbest worden vaak aangetroffen in oudere fabrieksgebouwen, opslagplaatsen, scholen, openbare gebouwen*).
- Gegevens uit een gemeentelijke preventieve inventarisatie.
- Een mededeling door de eigenaar/beheerder (de Wet milieubeheer kent een meldingsplicht aan het bevoegd gezag bij incidenten binnen Wm-inrichtingen).
- Het waarnemen van reeksen harde, korte knallen (als van een mitrailleur) tijdens de brand. Dit effect kan duiden op de aanwezigheid van asbestcement. Asbestvrije cementplaten barsten wel, maar delamineren niet of in veel mindere mate. Er zijn echter meer oorzaken van knallen tijdens een brand denkbaar.
- Het aantreffen van asbestcementflinters in de omgeving van de brandhaard.

Op basis van deze criteria kan de brandweer in de eerste uren van de brand een voorlopige vaststelling van het mogelijk vrijkomen van asbest baseren. Het is van belang dat de brandweer bij het mogelijk vrijkomen van asbest meteen een speciale 'asbestprocedure' hanteert. Voorts dient de Adviseur gevaarlijke stoffen (AGS) (en/of de MPL officier) in elk geval een onafhankelijk asbestdeskundige in te schakelen wanneer hij aanwijzingen heeft dat asbest buiten het terrein van de brandhaard verspreid is of zal worden.

Definitieve vaststelling aanwezigheid en determinatie

De voorlopige vaststelling van het vrijkomen van asbest moet zo snel mogelijk worden geverifieerd via materiaalanalyse door een gespecialiseerd laboratorium met behulp van polarisatiemicroscopie conform NEN 5896, waarmee ook de soort(en) asbest en het type(n) materiaal worden bepaald, hetgeen van belang is voor de berekening van het verspreidingsgebied. Wanneer er spuitasbest is vrijgekomen kan het zin hebben van verharde oppervlakken veegmonsters te nemen, omdat spuitasbest veel moeilijker met het blote oog te herkennen is (met behulp van lichtmicroscopie, eventueel aanvullend met elektronenmicroscopie). Wanneer er als gevolg van de brand roet in de omgeving is neergeslagen, is het aan te bevelen ook dat te onderzoeken op de aanwezigheid van asbest. De onafhankelijk asbestdeskundige kan zo nodig advies geven.

Een op de locatie aanwezige asbestdeskundige kan besluiten dat analyses aan het materiaal overbodig zijn, omdat op grond van ter beschikking staande gegevens (eigen waarnemingen, historische gegevens) met zekerheid vaststaat dat inderdaad asbesthoudend materiaal is verspreid. Wanneer er geen analyses plaatsvinden betekent dat wel dat berekening van het verspreidingsgebied minder gedetailleerd kan plaatsvinden. Voorts dient de asbestdeskundige te beseffen dat een verkeerde conclusie van hem over het al dan niet aanwezig zijn van asbest, terwijl er geen analyses hebben plaatsgevonden, ertoe kan leiden dat hij wordt aangesproken voor de kosten die het gevolg zijn van verkeerde waarneming.

Het heeft meestal geen zin buiten het directe brandgebied buitenluchtmetingen te verrichten, die de primaire of secundaire emissie zouden moeten bepalen. De piek in de vezelconcentraties is zo snel voorbij dat de gevonden

waarden absoluut niet representatief zijn.

Buitenluchtmetingen met lichtmicroscopie zijn zelfs totaal ongeschikt om de asbestvezelconcentratie in de buitenlucht te bepalen, omdat alle vezelvormige bestanddelen worden meegeteld. Ook al omdat er bij een brand vaak veel andere vezelvormige deeltjes vrijkomen of worden gevormd leiden de resultaten eerder tot verwarring dan tot inzicht. Houd er bovendien rekening mee dat verzekeraars kosten van buitenluchtmetingen in de regel niet zullen betalen.

Analyses dienen plaats te vinden door een gespecialiseerd laboratorium. Onderzoek door een onafhankelijk asbestdeskundige vindt bijvoorbeeld plaats in opdracht van het CoPI op advies van de OVD-B en/of AGS. Er dient voor opdrachtverlening mandaat te zijn van de beleidsverantwoordelijke (meestal de brandweercommandant of burgemeester).

Asbestinventarisatie / Asbestverwijderingsbedrijven

Per 1 juni 2008 zijn er twee nieuwe richtlijnen voor de asbestsanering ingevoerd, namelijk SC530 en SC540.

De asbestsaneerders/ verwijderaars moeten conform de SC530 werken. Zij zijn bij een sloop verplicht een werkplan op te stellen. Bij een asbestbrand zou dit eventueel een calamiteiten-werkplan kunnen zijn. Dit calamiteiten-werkplan kan dan worden gezien als de richtlijn voor het saneringsbedrijf.

De asbestinventarisatiebureaus moeten werken conform de SC540.

Handige link is : www.bouwkwaliteit.nl & www.asbestonline.nl

Hier zijn bedrijven te vinden die gecertificeerd zijn conform:

SC530 (asbestsanering / verwijdering)

SC540 (asbestinventarisatie)

Bijlage 6: Brieven Gemeente Hof van Twente

Postbus 54
7470 AB Goor
Telefoon: 0547 858585
Fax: 0547 858586
E-mail: info@hofvantwente.nl
Website: www.hofvantwente.nl

Aan de bewoners

Uw brief van: Uw kenmerk: Ons kenmerk: Datum:

Behandeld door: Bezoekadres: Verzonden:
de Höfte 7
Goor

Bijlage(n):
Onderwerp: **Brand waarbij asbest is vrijgekomen (vlak na een asbestbrand)**

Geachte bewoners,

In *(het bedrijf, het pand, de schuur etc.)* aan de ... *(straat)* in ...*(plaats)* heeft op ...dag *(datum)* om ... *(tijd)*, of in de nacht van ...dag op ...dag) een brand gewoed. In het *(bedrijf, pand, de schuur)* bevond zich asbesthoudend materiaal.

Bij de brand zijn naast asbestvezels ook asbesthoudende stukjes/flinters vrijgekomen. Om u tijdens de brand hiervoor te waarschuwen heeft de politie met geluidswagens rondgereden met de boodschap binnen te blijven en ramen en deuren te sluiten en eventueel aanwezige mechanische ventilatiesystemen af te zetten.

Op dit moment zijn we enige uren verder. Het risico van het inademen van vrijgekomen asbestvezels is inmiddels geweken, waardoor u weer naar buiten kunt en ramen en deuren kunt openen en aanwezige ventilatiesystemen kunt aanzetten. *(Eventueel kan, afhankelijk van de situatie, hier nog opgemerkt worden dat naast asbest geen andere gevaarlijke stoffen zijn vrijgekomen).*

Gebleken is bij nader onderzoek dat er in uw woonomgeving als gevolg van de brand asbesthoudende stukjes/flinters zijn neergekomen. Daaruit kunnen – wanneer u deze stukjes kapot trapt of daarover heen rijdt - gemakkelijk asbestvezels worden vrijgemaakt. Om dit laatste te voorkomen zijn er inmiddels door de politie verkeersmaatregelen genomen in de wijk. *(Eventueel nadere informatie geven welke straten/pleinen afgezet zijn etc.)*. Een gespecialiseerd onderzoeksbureau zal de exacte grenzen van het met asbest besmette gebied nog nader vaststellen.

Van asbest is bekend dat vrijgekomen losse vezels bij inademing een risico voor de gezondheid kunnen opleveren. Omdat de blootstelling aan deze vezels gedurende de brand voor u zeer gering is geweest en van korte duur, zeker wanneer we dit vergelijken met de hoeveelheid asbestvezels die u dagelijks al inademt, is het risico dat u eventueel hebt gelopen gedurende de brand verwaarloosbaar klein geweest. Afgezien hiervan zijn wij de mening toegedaan dat uit oogpunt van gezondheid in principe elke blootstelling aan asbest zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

Twents protocol Asbest 2010

Omdat de neergekomen stukjes asbest in uw omgeving door verpulvering of doordat ze in huis worden gelopen nog gemakkelijk vezels kunnen loslaten en daardoor nog altijd een risico op kunnen leveren voor u, zijn de volgende maatregelen genomen:

1. De stukjes asbest in uw omgeving zullen zo snel mogelijk door een speciaal daarvoor toegerust bedrijf opgeruimd worden. Allereerst zullen de openbare wegen vrijgemaakt worden. Daarna zullen de ... schoongemaakt worden. (*Prioriteiten aangeven, zoals belangrijke gebouwen, scholen etc.*). Hiermee zullen enige dagen gemoeid zijn. Omdat de werknemers van zo'n gespecialiseerd bedrijf bijna dagelijks met asbest omgaan en direct met het asbest in contact komen, zullen zij speciaal beschermende kleding dragen. Voor u zelf is het risico zo klein dat u geen beschermende kleding nodig heeft.
2. (*Eventueel nadere tijdelijke maatregelen aangeven, zoals misschien dat voor een bepaalde tijd scholen gesloten zijn of dat bepaalde objecten niet betreden mogen worden etc.*).
3. Wat kunt u zelf (wel en niet) doen?
Als u in uw directe omgeving asbest aantreft, moet u dit rustig laten liggen. Ga er niet doorheen lopen, u neemt het zo mee uw huis in. De schoonmaakploeg zal zo spoedig mogelijk bij u langs komen. Ga niet zelf de omgeving van uw huis schoonmaken, tenzij het in- en uitgaan van uw huis ernstig belemmerd wordt. In dat geval kunt u met een zachte bezem de stukjes opzij schuiven, die later door personeel van het deskundige bedrijf zullen worden opgeruimd. De zachte bezem moet u nadien buiten goed schoonmaken met water bij een afvoerputje. Loop zo min mogelijk over verontreinigde grond of gras om omwoelen en verspreiding zoveel mogelijk te voorkomen. Laat kinderen niet spelen op plaatsen waar stukjes asbest liggen of waar sprake is van verontreiniging.

Samengevat zijn wij van mening dat met de genomen maatregelen bij deze asbestbrand het risico voor u zo klein mogelijk is geweest en dat er in feite geen sprake is geweest van een extra risico voor uw gezondheid.

Zodra de bij de brand vrijgekomen asbest is opgeruimd of als er zich eerder ontwikkelingen voordoen, zullen wij u daarvan per brief zo spoedig mogelijk op de hoogte stellen. (*De aan u gegeven informatie bevindt zich ook op de website van de gemeente Hof van Twente, www.hofvantwente.nl*).

Mocht u na het lezen van deze brief nog vragen hebben of nadere toelichting willen hebben, dan kunt u tijdens kantooruren altijd contact opnemen met de afdeling Vergunningen en handhaving. Voor gezondheidsvragen kunt u terecht bij de GHOR / GGD Twente, telefoon 053 – 4876888.

Hoogachtend,

namens burgemeester en wethouders van Hof van Twente,

A.J. Arends,

Senior medewerker handhaving.

Postbus 54
7470 AB Goor
Telefoon: 0547 858585
Fax: 0547 858586
E-mail: info@hofvantwente.nl
Website: www.hofvantwente.nl

Aan de bewoners

Uw brief van:	Uw kenmerk:	Ons kenmerk:	Datum:
Behandeld door:		Bezoekadres: de Höfte 7 Goor	Verzonden:
Bijlage(n):			
Onderwerp:	Brand waarbij asbest is vrijgekomen (na opruimen asbest)		

Geachte bewoners,

Zoals wij in eerdere brieven van ... (*datum*), of in een eerdere brief van ... (*datum*) hebben laten weten, is bij de brand in (*bedrijf, pand, schuur etc.*) aan de ...straat op ...dag (*datum*) om ... (*tijd, (of in de nacht van ... dag op ... dag)*) asbest vrijgekomen. Dit asbest is ook bij u in de woonomgeving (*werkomgeving*) terecht gekomen. Voor het opruimen van dit asbest is ... (*bedrijf*) ingeschakeld, dat gespecialiseerd is in dit soort werkzaamheden.

De opruimwerkzaamheden zijn inmiddels afgerond en door een daartoe deskundig onderzoeksbureau (*in samenwerking met een toezichthouder van onze gemeente*) gecontroleerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat de hele wijk schoon is. Hoewel het schoonmaken met alle zorgvuldigheid is uitgevoerd, kan het zijn dat u nog stukjes asbestcement in uw omgeving aantreft. Mocht dit gebeuren, dan kunt u dit melden bij de afdeling Vergunningen en handhaving van de gemeente Hof van Twente. Laat de stukjes bij voorkeur liggen en voorkom dat kinderen ermee gaan spelen.

Op de locatie van het afgebrande pand (*of bedrijf*) zullen nog enige tijd maatregelen nodig zijn. Er is voor gezorgd dat vanuit het pand (*of bedrijf*) geen asbest meer in de omgeving terecht komt. Tijdens de sloop zullen extra maatregelen genomen worden om het verdere vrijkomen van asbest te voorkomen.

Wij willen u nogmaals hartelijk bedanken voor uw medewerking en hopen dat de overlast voor u zo beperkt mogelijk is gebleken. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt tijdens kantooruren altijd contact opnemen met de afdeling Vergunningen en handhaving, telefoon 0547 – 858585.
Voor gezondheidsvragen kunt u terecht bij de GHOR / GGD Twente, telefoon 053 – 4876888.

Hoogachtend,

namens burgemeester en wethouders van Hof van Twente,

A.J. Arends,
Senior medewerker handhaving.

Postbus 54
7470 AB Goor
Telefoon: 0547 858585
Fax: 0547 858586
E-mail: info@hofvantwente.nl
Website: www.hofvantwente.nl

Naam bedrijf
Naam
Adres
Postcode plaats

Uw brief van: Uw kenmerk: Ons kenmerk: Datum:

Behandeld door: Bezoekadres: Verzonden:
de Höfte 7
Goor

Bijlage(n): Diversen
Onderwerp: **aanschrijving artikel 5.1.1 Bouwverordening (terrein) en mededeling bestuursdwang (woningwet)**

Geachte,

Bij een onderzoek dat wij op ... (*datum*) hebben ingesteld is gebleken dat het terrein aan de ... (*adres*), kadastraal bekend gemeente ..., sectie ..., nrs. ... dat u in eigendom toebehoort, is verontreinigd met asbest.

Overtreding

Op grond van artikel 5.1.1 lid 2 sub c van de gemeentelijke Bouwverordening mogen open erven en terreinen geen gevaar kunnen opleveren voor de veiligheid, noch nadeel voor de gezondheid van of hinder voor de gebruikers of anderen tengevolge van verontreiniging.

Omdat het betreffende terrein is verontreinigd met asbest wordt door u in deze situatie gehandeld in strijd met artikel 5.1.1 lid 2 sub c van de gemeentelijke Bouwverordening.

Op ... (*datum*) heeft ... met u gesproken over bovengenoemde overtreding. Hij heeft u toen meegedeeld dat het terrein door de aanwezigheid van asbest gevaar oplevert voor de veiligheid en nadeel voor de gezondheid van of hinder voor de gebruikers of anderen. Tevens heeft hij u dringend verzocht om <binnen 24 uur maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het asbest af te (laten) dekken en te omheinen en om> binnen ... (*termijn*) het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een SC 530 procescertificaat asbestverwijdering.

Bestuursdwang

Ook heeft hij u meegedeeld dat wij gebruik kunnen maken van onze bevoegdheid op grond van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb, juncto artikel 100 Woningwet om bestuursdwang toe te passen indien u niet aan het dringende verzoek voldoet en bent u in de gelegenheid gesteld conform het bepaalde in artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht uw zienswijze ten aanzien van ons voornemen naar voren te brengen. Het bovenstaande is aan u bevestigd in onze brief d.d. ... (*datum*).

Tijdens bovengenoemd gesprek op ... (*datum*) heeft u tegenover onze medewerker het volgende naar voren gebracht:

1. aan het gestelde in artikel 5.1.1 lid 2 sub c van de gemeentelijke Bouwverordening zal door u worden voldaan na een aanschrijving van gemeentewege;
2. aan het gestelde in artikel 5.1.1 lid 2 sub c van de gemeentelijke Bouwverordening zal door u binnen ... (*termijn*) worden voldaan omdat ...

Met betrekking tot uw zienswijze merken wij het volgende op:
... (*samenvatting opmerkingen*).

Op ... (*datum*) is tijdens een controlebezoek door onze medewerker geconstateerd dat u niet heeft voldaan aan ons dringende verzoek.

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven u niet aan te schrijven.

Besluit

Gezien het dreigende gevaar voor omwonenden schrijven wij u hierbij aan op grond van artikel 100 Woningwet om <binnen 24 uur maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het asbest af te dekken en te omheinen en om> binnen ... (*termijn*) na dagtekening van deze brief het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een SC 530 procescertificaat asbestverwijdering.

Op grond van onze bevoegdheid van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb, juncto artikel 100 Woningwet zullen wij overgaan tot het toepassen van bestuursdwang, indien door u aan het eerste besluit niet wordt voldaan. Dit betekent dat wij van gemeentewege, doch geheel voor uw kosten, onmiddellijk na afloop van de gestelde termijnen zullen overgaan tot het treffen van bovengenoemde maatregelen, indien u aan de aanschrijving binnen de gestelde termijnen geen gevolg heeft gegeven.

De kosten die zijn verbonden aan het uitvoeren van de aanschrijving met toepassing van bestuursdwang zullen dan ook voor uw rekening komen.

Bezwaarmogelijkheid

Tegen deze besluiten kan bij ons bezwaar worden aangetekend binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop dit besluit is bekend gemaakt. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hof van Twente, Postbus 54, 7470 AB te Goor. Het indienen van een bezwaarschrift heeft echter geen schorsende werking. Om de tenuitvoerlegging van het besluit te schorsen kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank, sector Bestuursrecht, Postbus 323, 7600 AH in Almelo. Voor nadere informatie verwijzen wij u naar bijgevoegd inlichtingenformulier.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Twickler

H. Kok

Bijlagen:

- Inlichtingenformulier bezwaar en beroep
- Onderzoeksrapport d.d.
- Verslag gesprek en zienswijze d.d.
- Controlerapport d.d.

Postbus 54
7470 AB Goor
Telefoon: 0547 858585
Fax: 0547 858586
E-mail: info@hofvantwente.nl
Website: www.hofvantwente.nl

Naam Bedrijf
Naam
Adres
Postcode Plaats

Uw brief van: Uw kenmerk: Ons kenmerk: Datum:

Behandeld door: Bezoekadres: Verzonden:
de Höfte 7
Goor

Bijlage(n): diversen
Onderwerp: **overtreding artikel 7.3.2 Bouwverordening (terrein en omgeving) en mededeling
bestuursdwang (Woningwet)**

Geachte

Bij een op ...(*Datum*) door ons ingesteld onderzoek is gebleken dat het bouwwerk en het terrein aan de ... (*Adres*) kadastraal bekend gemeente ..., sectie ..., nummer ... dat u in eigendom toebehoort, verontreinigd is met asbest waardoor, op voor de omgeving schadelijke wijze, stof wordt verspreid.

Overtreding

Op grond van artikel 7.3.2 sub b van de gemeentelijke Bouwverordening is het verboden om in, op of aan een bouwwerk, of op een open erf of terrein, voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten, of werktuigen te gebruiken waardoor op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, rook, roet, walm, stof of vocht wordt verspreid of overlast wordt veroorzaakt door: geluid van trilling, elektrische trilling daaronder begrepen, of door schadelijk of hinderlijk gedierte, dan wel door verontreiniging van het bouwwerk, open erf of terrein.

Omdat het betreffende bouwwerk en terrein is verontreinigd met asbest en er hierdoor op voor de omgeving schadelijke wijze stof wordt verspreid, wordt door u in deze situatie gehandeld in strijd met artikel 7.3.2 sub b van de gemeentelijke Bouwverordening.

Uw zienswijze

Op ...(*datum*) heeft de heer ... met u gesproken over bovengenoemde overtreding. Hij heeft u toen meegedeeld dat vanwege de verontreiniging door asbest, op voor de omgeving schadelijke wijze stof wordt verspreid. Tevens heeft hij u gewezen op de veiligheid voor u en voor derden bij het betreden van de woning dringend verzocht om <binnen 24 uur maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het asbest af te (laten) dekken en te (laten) omheinen en om> binnen ... (*termijn*) het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een SC 530 procescertificaat asbestverwijdering.

Bestuursdwang

Ook heeft hij u meegedeeld dat wij gebruik kunnen maken van onze bevoegdheid op grond van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb, juncto artikel 100 Woningwet om bestuursdwang toe te passen, indien u niet aan het dringende verzoek voldoet en bent u in de gelegenheid gesteld conform het bepaalde in artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht uw zienswijze ten aanzien van ons voornemen naar voren te brengen. Het bovenstaande is aan u bevestigd in onze brief d.d. ... (*datum*).

U heeft het volgende naar voren gebracht:

1. aan het gestelde in artikel 7.3.2. sub b van de gemeentelijke Bouwverordening zal door u worden voldaan na een aanschrijving van gemeentewege;
3. aan het gestelde in artikel 7.3.2. sub b van de gemeentelijke Bouwverordening zal door u binnen ... (*termijn*) worden voldaan omdat ...

Onze reactie op uw zienswijze

Met betrekking tot uw zienswijze merken wij het volgende op:
... (*samenvatting opmerkingen*).

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven u niet aan te schrijven.

Op ...(*datum*) is tijdens een controlebezoek door onze medewerker geconstateerd dat u niet heeft voldaan aan ons dringende verzoek. Wij schrijven u hierbij aan op grond van artikel 100 van de Woningwet om <*binnen 24 uur maatregelen te treffen om verdere verspreiding van het asbest te voorkomen door het asbest af te dekken en te omheinen en om*> binnen ... (*termijn*) na dagtekening van deze brief het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een SC 530 procescertificaat asbestverwijdering.

Besluit

Gezien het dreigende gevaar voor omwonenden schrijven wij u hierbij aan op grond van artikel 1a Woningwet, juncto artikel 7.3.2 Bouwverordening om binnen(*termijn*) na het verzenden van deze brief het op bovengenoemd terrein aanwezige asbesthoudende afval te laten verwijderen door een asbestverwijderingsbedrijf dat in het bezit is van een SC 530 procescertificaat asbestverwijdering.

Op grond van onze bevoegdheid van artikel 125 Gemeentewet juncto art. 5:21 e.v. Awb, juncto artikel 100 Woningwet zullen wij overgaan tot het toepassen van bestuursdwang, indien door u aan het eerste besluit niet wordt voldaan. Dit betekent dat wij van gemeentewege, doch geheel voor uw kosten, onmiddellijk na afloop van de gestelde termijnen zullen overgaan tot het treffen van bovengenoemde maatregelen, indien u aan de aanschrijving binnen de gestelde termijnen geen gevolg heeft gegeven.

De kosten die zijn verbonden aan het uitvoeren van de aanschrijving met toepassing van bestuursdwang zullen dan ook voor uw rekening komen.

Bezwaarmogelijkheid

Tegen dit besluit kan bij ons bezwaar worden aangetekend binnen zes weken met ingang van de dag na die waarop dit besluit is bekend gemaakt. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hof van Twente, Postbus 54, 7470 AB te Goor. Het indienen van een bezwaarschrift heeft echter geen schorsende werking. Om de tenuitvoerlegging van het besluit te schorsen kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank, sector Bestuursrecht, Postbus 323, 7600 AH in Almelo. Voor nadere informatie verwijzen wij u naar bijgevoegd inlichtingenformulier.

Twents protocol Asbest 2010

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Twickler H. Kok

Bijlagen:

- Inlichtingenformulier bezwaar en beroep
- Onderzoeksrapport d.d.
- Verslag gesprek en zienswijze d.d.
- Controlerapport d.d.

Postbus 54
7470 AB Goor
Telefoon: 0547 858585
Fax: 0547 858586
E-mail: info@hofvantwente.nl
Website: www.hofvantwente.nl

Eigenaar
Straat
POSTCODE, PLAATS

Uw brief van:	Uw kenmerk:	Ons kenmerk:	Datum:
Behandeld door:		Bezoekadres: de Höfte 7 Goor	Verzonden:

Bijlage(n):

Onderwerp: **Wet milieubeheer, voornemen toepassen bestuursdwang wegens ongewoon voorval (artikel 17.1 Wm)**

Geachte heer/mevrouw,

In verband met de brand op (*datum*) op uw perceel (*perceelgegevens*), delen wij u het volgende mee.

Ongewoon voorval

Bij deze brand is (met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid) asbest vrijgekomen. Dit moet worden aangemerkt als een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 17.1 Wet milieubeheer waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn/dreigen te ontstaan.

Aangezien u degene bent die de inrichting / het bedrijf drijft, bent u op grond van eerdergenoemd artikel verplicht maatregelen te treffen om de (schade)gevolgen zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

Op grond van artikel 17.2 Wet milieubeheer bent u verplicht een ongewoon voorval zo spoedig mogelijk te melden en zodra deze bekend zijn, gegevens te verstrekken over:

- a de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
- b de door het voorval vrijgekomen stoffen, alsmede hun eigenschappen;
- c andere, van belang zijnde gegevens om aard en ernst van de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;
- d de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;
- e de maatregelen die worden overwogen om te voorkomen dat een zodanig voorval zich nogmaals zal voordoen.

Op (*datum*) heeft (*naam ambtenaar/bestuurder*) namens ons college van de gemeente Hof van Twente u aansprakelijk gesteld voor eventuele (gevolg)schade die door de brand aan gemeentelijke eigendommen danwel voor de gemeente jegens derden is of nog zal/kan ontstaan.

Voornemen toepassen bestuursdwang

Tevens hebben wij u op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld uw zienswijze kenbaar te maken over ons voornemen tot aansprakelijkheidstelling en dreiging met/toepassing van bestuursdwang krachtens artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5.21 e.v. van de Algemene wet bestuursrecht.

Uw zienswijze heeft u als volgt verwoord:

“.....”

Onder toezicht van de AGS (Adviseur gevaarlijk stoffen (*naam AGS*)) heeft de brandweer op uw terrein een lintmarkering uitgezet. Het gebied binnen de lintmarkering omvat het terrein waarbinnen asbestresten (kunnen) zijn verspreid. Deze omvang zal in het plan van aanpak nader moeten worden meegenomen.

Doordat de door de brand aangetaste puinresten met vermoedelijk restanten asbest in het (de) pand(en) nog aanwezig zijn en nog niet duidelijk is hoe en wanneer deze verwijderd worden, is er nog steeds risico van vrijkomend asbest wat zich ongecontroleerd in het milieu kan verspreiden waarmee de bescherming van het milieu niet meer gegarandeerd kan worden.

Wij vinden het gevaar voor aantasting van het milieu zwaarder wegen dan uw belang bij het instandhouden van de huidige situatie (*evt. verder uitwerken*).

Uw zienswijze heeft ons dan ook geen aanleiding gegeven u niet aan te schrijven.

Gezien het vorenstaande schrijven wij u dan ook op grond van onze bevoegdheid van artikel 125 van de Gemeentewet juncto artikel 5.21 e.v. van de Algemene wet bestuursrecht aan om te verrichten wat in strijd met artikel 17.1 en 17.2 Wet milieubeheer wordt nagelaten. Dit betekent:

- Binnen 48 uur na verzenddatum van deze brief een plan van aanpak gericht op de totale asbestverwijdering vrijgekomen cq. in het afvalstadium geraakt door de brand, bij ons te overleggen. De door het ingeschakelde bedrijf bepaalde omvang van de verontreiniging in het omliggende weideland dient te worden opgenomen in betreffend plan van aanpak;
- Zolang de resterende asbestverwijdering niet is voltooid, er zorg voor te dragen dat de nog op en in het pand aanwezige asbest voortdurend nat wordt gehouden ter voorkoming/beperking van verspreiding.
- Zo spoedig mogelijk doch, binnen één week na verzenddatum van deze brief de resterende asbestverwijdering te laten verrichten door een bedrijf met een SC 530 procescertificaat asbestverwijdering. In ieder geval dient alsdan de meest slagvaardige verwijdering ter hand te zijn genomen.
- Na afronding van de totale asbestverwijdering een onderzoek in te stellen naar eventuele asbestverspreiding buiten het bij de brand afgebakende gebied.
- Uiterlijk binnen drie maanden na verzenddatum van deze brief ons gegevens te verstrekken over de punten a. tot en met e. zoals hiervoor aangegeven, vevat in een evaluatierapport.

Indien u binnen de genoemde termijnen aan deze last geen gevolg geeft dan zullen wij van gemeentewege, maar op uw kosten overgaan tot het treffen van de vereiste maatregelen. Dit betekent dat wij op uw kosten het asbest zullen laten verwijderen, de asbestverspreiding zullen laten onderzoeken en onderzoek zullen laten instellen om de hiervoor onder de punten a tot en met e bedoelde gegevens te verkrijgen.

Tot slot stellen wij u bij deze nogmaals aansprakelijk voor eventuele (gevolg)schade die door de brand aan gemeentelijke eigendommen danwel voor de gemeente jegens derden is of nog zal/kan ontstaan.

Bezwaarmogelijkheid

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen u en andere belanghebbenden binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is toegezonden een bezwaarschrift indienen bij ons college. Daarnaast kunt u de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage) verzoeken een voorlopige voorziening te treffen indien onverwijld spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist. Alsdan dient u een kopie van het bezwaarschrift mee te zenden. Voor de behandeling van een verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Twents protocol Asbest 2010

Een bezwaarschrift dient te worden ondertekend en ten minste te zijn voorzien van:

- a. de naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- d. de gronden van het bezwaar.

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met *(naam ambtenaar)* telefoon: 0547 - 858585.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Twickler

H. Kok

Een afschrift van deze brief wordt toegezonden aan;

- VROM-Inspectie, Pels Rijckenstraat 1, Postbus 136, 6800 AC Arnhem
- Regio Politie Twente, politie Hof van Twente, , Postbus 14, 7500 AA Enschede
- Regio Politie Twente, afdeling Milieu, Postbus 14, 7500 AA Enschede
- Functioneel Parket, HHE Zwolle, Postbus 639, 8000 AP Zwolle
- De arbeidsinspectie regio Oost, Postbus 90018, 6800 DX Arnhem
- Regionale Brandweer Twente, Adviseur Gevaarlijke Stoffen, Postbus 1121, 7550 BC Hengelo
- GGD, Haven Noord 39, 7607 ES Almelo
- Betreffende verzekeringsmaatschappij

Postbus 54
7470 AB Goor
Telefoon: 0547 858585
Fax: 0547 858586
E-mail: info@hofvantwente.nl
Website: www.hofvantwente.nl

Naam bedrijf
Naam
Adres
Postcode plaats

Uw brief van: Uw kenmerk: Ons kenmerk: Datum:

Behandeld door: Bezoekadres: Verzonden:
de Höfte 7
Goor

Bijlage(n):
Onderwerp: **Wet milieubeheer, toepassen bestuursdwang wegens ongewoon voorval (artikel 17.1 en 17.2 Wm)**

Geachte ...,

Op ... (*datum*) is uw bedrijf bezocht door een medewerker van de afdeling Vergunningen en handhaving. Hierbij is gebleken dat zich in de inrichting gelegen aan de ... (*adres*) op ... (*datum brand*) een ongewoon voorval heeft voorgedaan. Tijdens een brand in de inrichting is asbest vrijgekomen.

Ongewoon voorval

De artikelen 17.1 en 17.2 van de Wet milieubeheer geven aan hoe door de drijver van de inrichting gehandeld dient te worden als zich een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan. Kort samengevat is de strekking van die artikelen dat in voorkomend geval onmiddellijk de maatregelen moeten worden getroffen die kunnen worden verlangd om de gevolgen van die gebeurtenis voor het milieu te voorkomen, dan wel zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken en tevens die gebeurtenis zo spoedig mogelijk te melden aan het bevoegd gezag.

Aangezien u het ongewone voorval niet aan ons heeft gemeld, noch de vereiste maatregelen heeft getroffen om de gevolgen van het ongewone voorval te voorkomen, beperken of ongedaan te maken wordt door u gehandeld in strijd met bovengenoemde voorschriften.

Op ... (*datum gesprek*) heeft onze medewerker met u over bovengenoemde gesproken. Hierbij bent u dringend verzocht om:

- binnen 24 uur/direct maatregelen te treffen om de verspreiding van het asbest te voorkomen;
- binnen ... (*termijn*) het binnen en buiten de inrichting vrijgekomen asbest te laten opruimen door een bedrijf met een SC 530 procescertificaat asbestverwijdering;
- binnen ... (*termijn*) ons de gevraagde gegevens omtrent aard, oorzaak, vrijgekomen stoffen en getroffen maatregelen ter beperking van de gevolgen te verstrekken.

Bijlage, behorend bij de aanzegging tot bestuursdwang d.d., kenmerk:

Bezwaar

U, alsmede eventuele andere belanghebbenden in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kunnen tegen dit besluit binnen zes weken na de datum van verzending van deze brief een *bezwaarschrift* indienen bij burgemeester en wethouders, (*adres*). Indien het bezwaarschrift ontvankelijk is, zal een heroverweging van het besluit plaatsvinden.

De bezwaarde wordt in de gelegenheid gesteld een en ander mondeling toe te lichten. Eventuele andere belanghebbenden worden daarbij ook uitgenodigd.

Het bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. U kunt echter wel, indien u bezwaar heeft ingediend, een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak, postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage.